Vlaams Parlement

vergadering **26**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 9 februari 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 7

VERONTSCHULDIGINGEN 7

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden 7

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN 7

MOTIE VAN ORDE
Opheldering over de stand van zaken 7

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Delva, Philippe De Coene, Lieven Dehandschutter, Bart Caron en Johan Verstreken en de dames Yamila Idrissi en Danielle Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet
– 946 (2010-2011) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 9

ACTUALITEITSDEBAT over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen 9
Actualiteitsmoties 30

ACTUALITEITSDEBAT over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen 30
Actualiteitsmoties 48

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 48

ACTUELE VRAAG van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de goedkeuring van het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid door de Vlaamse Regering en de aandacht hierin voor een afslanking van het ambtenarenkorps 49

ACTUELE VRAAG van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van de Europese norm ESR 95 voor de budgettaire aanrekening van investeringen en leningen van lokale besturen 52

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het spreekrecht van ambtenaren 55

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Delva, Philippe De Coene, Lieven Dehandschutter, Bart Caron en Johan Verstreken en de dames Yamila Idrissi en Danielle Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet
– 946 (2010-2011) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 59
Bespreking 59

ROUWHULDE 63

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Delva, Philippe De Coene, Lieven Dehandschutter, Bart Caron en Johan Verstreken en de dames Yamila Idrissi en Danielle Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet
– 946 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 64

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen en de heren Felix Strackx en Erik Tack tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Mieke Vogels en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk over de stakingen in de gehandicaptensector, en over de eisen van het personeel in de voorzieningen voor personen met een handicap en de waarborgen betreffende het uitbreidingsbeleid
– 914 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 65

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Gerda Van Steenberge en Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellaties tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, respectievelijk over het hoge aantal jonge leraars uit het kleuter- en lager onderwijs dat het beroep verlaat, en over de vroegtijdige lerarenuitstroom
– 923 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 65

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis, Fatma Pehlivan en Goedele Vermeiren en de heer Jos De Meyer tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Gerda Van Steenberge en Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellaties tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, respectievelijk over het hoge aantal jonge leraars uit het kleuter- en lager onderwijs dat het beroep verlaat, en over de vroegtijdige lerarenuitstroom
– 920 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 66

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Boudewijn Bouckaert en Lode Vereeck, mevrouw Patricia De Waele en de heren Jurgen Verstrepen en Ivan Sabbe tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Gerda Van Steenberge en Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellaties tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, respectievelijk over het hoge aantal jonge leraars uit het kleuter- en lager onderwijs dat het beroep verlaat, en over de vroegtijdige lerarenuitstroom
– 921 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 66

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Ann Brusseel, Marleen Vanderpoorten en Gwenny De Vroe en de heer Sven Gatz tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 951 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 67

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Elisabeth Meuleman en Mieke Vogels en de heren Bart Caron en Luckas Van Der Taelen tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 952 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 67

ACTUALITEITSMOTIE van de heer Filip Dewinter, mevrouw Gerda Van Steenberge en de heren Wim Wienen en Wim Van Dijck tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 953 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 67

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Jurgen Verstrepen, Peter Reekmans en Ivan Sabbe en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 954 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 68

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Kathleen Deckx, Vera Celis en Kathleen Helsen, de heren Ludo Sannen, Kris Van Dijck en Paul Delva en mevrouw Veerle Heeren tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 955 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 68

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER 69

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Sas van Rouveroij en Marino Keulen, mevrouw Annick De Ridder en de heer Sven Gatz tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen
– 956 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 69

ACTUALITEITSMOTIE van mevrouw Griet Smaers, de heer Dirk de Kort, de dames Lies Jans en Tine Eerlingen en de heren Jan Roegiers, Steve D'Hulster en Marc Van de Vijver tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen
– 957 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 69

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Peter Reekmans, Boudewijn Bouckaert, Jurgen Verstrepen en Ivan Sabbe en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen
– 958 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 70

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 70

BIJLAGEN
Aanwezigheden 72
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 72

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Fientje Moerman, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck: familieverplichtingen;

Irina De Knop, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de N-VA-fractie zijn in de Commissie Jeugdzorg mevrouw Helga Stevens als vast lid vervangen door mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck en mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Helga Stevens.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 60/17)

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Sabbe bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, ik had een actuele interpellatie ingediend inzake de problematiek van de vossenjacht. Die was zeer sterk in de actualiteit gekomen: zondagavond in Panorama, maandagochtend in Peeters & Pichal. Er waren tegenstrijdige geluiden te horen van enerzijds de minister en anderzijds de voorzitter van onze commissie, de heer Martens, en ook van de N-VA, met name de heer Vandaele. We zitten al maanden te wachten op het antwoord van de minister en hoewel de minister zegt dat ze zal antwoorden, komt dat antwoord er maar niet.

Het eigenaardige is dat u in uw antwoord bij het verwerpen van mijn actuele interpellatie sprak van begin februari. Bij mijn weten is begin februari al voor een groot stuk voorbij. Als dat de basis is om zaken te weigeren, stel ik mij toch vragen. Als dit in allerlei programma's aan bod komt en wij hier niet over mogen praten, wat is daar dan de exacte motivering voor? Wanneer gaan we dan uiteindelijk effectief een antwoord krijgen?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik heb niet de gewoonte vóór de vergadering incidenten te maken over afgewezen interpellaties of actuele vragen. Ik doe dat zelden. De laatste tijd hebt u daarin van mij niet veel last gehad.

Maar het punt dat de heer Sabbe hier maakt, wil ik wel onderschrijven, in de zin dat we in het Uitgebreid Bureau hebben afgesproken dat er een sterkere vraag zou gaan naar minister Schauvliege om die evaluatie wel te maken. Dat is belangrijk. Want als wij dat niet doen, laten wij ons debatrecht en ons spreekrecht afhangen van een rapport dat de regering al dan niet op tijd in het parlement zal indienen. Dat is het punt waarin ik de heer Sabbe volledig gelijk geef: ofwel komt er snel een antwoord en een evaluatie, ofwel moeten wij alle vrijheid hebben om dat debat hier in de plenaire vergadering of in de commissie – dat laat ik in het midden – te kunnen hernemen.

De voorzitter: Mijnheer Gatz, uw opmerking is volledig terecht.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik heb stilaan de indruk dat het de gewoonte begint te worden om het Uitgebreid Bureau hier nog eens over te doen. Ofwel houden wij het Uitgebreid Bureau op maandag met al diegenen die in het Uitgebreid Bureau zitten, met name – voor diegenen die het niet zouden weten – voorzitters, ondervoorzitters en secretarissen van dit parlement, aangevuld met de fractievoorzitters. Er zijn op maandag, net zoals elke week, beslissingen genomen. Voorzitter, wanneer die beslissingen telkens in vraag worden gesteld, in het bijzonder door fracties die niet aanwezig waren op het Uitgebreid Bureau niettegenstaande ze daar wel op waren uitgenodigd, weet ik niet hoe het verder moet met de werking van dit parlement.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik sluit mij graag aan bij de opmerkingen van de heren Sabbe en Gatz. Het gaat hier niet alleen over wat het Bureau heeft beslist. Voorzitter, het gaat hier over het feit dat er blijkbaar over dit onderwerp zware onenigheid is binnen de meerderheid. Dat is de reden waarom in de plenaire vergadering geen debat kan worden toegelaten. Ik vind het straf dat de voorzitter van de commissie Leefmilieu, de heer Martens, in Panorama over dit onderwerp spreekt. Andere leden van de meerderheid, zoals de heer Vandaele, brengen in tv-programma's bepaalde zaken naar voren, terwijl de oppositie de mond wordt gesnoerd. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Ik verwijs naar het laatste Uitgebreid Bureau. Mijnheer Sabbe, uw fractievoorzitter kon niet aanwezig zijn en heeft zich verontschuldigd, laat daar geen misverstand over bestaan. Maar er werd heel duidelijk beslist dat "de actuele interpellatie over de jacht en de problematiek van schade door vossen onontvankelijk is omdat de commissie de evaluatie van het Jachtvoorwaardenbesluit, zoals toegezegd door de Vlaamse Regering begin februari 2001, eerst zal bespreken". Mijnheer Sabbe, ik zal persoonlijk contact opnemen met minister Schauvliege. Ik hoop u daar binnen de 24 uur uitsluitsel over te geven.

Mijnheer Van Dijck heeft een punt. Dit soort discussies kan niet in de plenaire vergadering maar moet in het Uitgebreid Bureau behandeld worden. Ik vind dat de logica zelve.

Mijnheer Sintobin, ik heb als voorzitter helemaal niet de behoefte om wie dan ook in zijn informatieplicht of wat dan ook te fnuiken. Dat is uw goed recht. Ik sta daar borg voor. Maar als het Uitgebreid Bureau eenparig beslist om de interpellatie van de heer Sabbe niet te laten plaatsvinden, is het logisch dat ik actuele vragen daarover ook niet doorlaat. Het zou van pretentie getuigen als de voorzitter op woensdag het tegenovergestelde doet van wat het Uitgebreid Bureau op maandag heeft beslist.

Als in het vervolg hierover het woord wordt gevraagd, wordt dat wel gedaan in het Uitgebreid Bureau en niet in de plenaire vergadering. Daarmee sluiten wij af en gaan wij over tot de agenda.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, ik blijf in spanning wachten op uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Delva, Philippe De Coene, Lieven Dehandschutter, Bart Caron en Johan Verstreken en de dames Yamila Idrissi en Danielle Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet
– 946 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Delva bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik wil u vragen om bij hoogdringendheid het voorstel van resolutie te agenderen van de heren De Coene, Dehandschutter, Caron en Verstreken en de dames Idrissi en Godderis-T'Jonck en mezelf betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet.

De voorzitter: Wij zullen ons straks over het voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, minister, witte scholen worden witter en zwarte scholen worden zwarter. Het beleid werkt niet. Dat zegt Mieke Van Hecke, de grote baas van het katholiek onderwijs. Wie zijn wij om daaraan te durven twijfelen?

In de politiek is gelijk krijgen soms belangrijker dan gelijk hebben. Ik ben blij dat we nu in dit dossier worden bijgetreden door mevrouw Van Hecke. En, minister, niet alleen door mevrouw Van Hecke, maar ook door uw Nederlandse collega, de minister van Onderwijs in Nederland, die recent een soortgelijke analyse heeft gemaakt. Mieke Van Hecke heeft gelijk het gevecht tegen de zogenaamde concentratiescholen te staken. Het idee dat men door allochtone leerlingen over het onderwijs te spreiden de integratie bevordert en het leerniveau van de allochtone leerlingen verbetert, is een illusie gebleken. Dat wisten wij al langer. Meerdere wetenschappelijke studies in binnen- en buitenland bewijzen dit ten overvloede. Het enige resultaat van het GOK is de nivellering naar beneden. GOK staat niet voor Gelijke Onderwijskansen maar voor Georganiseerd Onderwijskommunisme.

Ik wik mijn woorden. De afkorting staat voor georganiseerd onderwijskommunisme. Het probleem is dat het GOK-decreet weinig met onderwijs en in de praktijk alles met ideologie te maken heeft. Het GOK-decreet is een politiek en ideologisch statement en instrument Het is een zoveelste poging om, door middel van een bijna naar DDR-model ingericht onderwijs, de multicultuur door te drukken.

Het gaat hier immers al lang niet meer om de verbetering van leerprestaties, om het wegwerken van de leerachterstand of zelfs om de integratie van allochtonen in onze samenleving door het onderwijs. Het gaat over de kunstmatige en geforceerde realisatie van de melting pot, van de smeltkroes in de samenleving die de minister en zijn ideologische vrienden zo dierbaar is.

Het GOK-decreet is een fetisj geworden waaraan absoluut niet mag worden geraakt. Het GOK-decreet is momenteel het symbool bij uitstek van de politieke correctheid. Helaas zijn het de autochtone Vlaamse leerlingen, waar meestal niemand voor opkomt, die letterlijk en figuurlijk de prijs voor het mislukte GOK-decreet betalen.

Uit allerlei studies blijkt dat gemengde scholen het onderwijsniveau en de leerprestaties niet verbeteren, maar op een significante manier naar beneden halen. Ik verwijs in dit verband graag naar het Programme for International Student Assessment (PISA).

Uiteindelijk komt mevrouw Van Hecke nu, wat laattijdig maar niettemin correct, tot de conclusie dat we gedurende negen jaar nog veel meer geld zijn verloren. In Nederland hebben ze dit begrepen. De Nederlandse regering streeft niet langer naar een sociale mix, maar focust op de kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Zo hoort het ook. Het onderwijs is een doorgeefluik van kennis. Dat is de eerste en de belangrijkste taak van het onderwijs. Die taak is niet de realisatie van een of ander ideologisch project, zoals dat in het verleden ook achter het IJzeren Gordijn gebeurde.

Onze conclusie is duidelijk. We moeten opnieuw het grondwettelijk principe van de vrijheid van onderwijs centraal durven plaatsen. We moeten de vrije schoolkeuze garanderen. In de praktijk betekent dit dat we het GOK-decreet, waar de minister zo krampachtig aan vasthoudt, dringend en onmiddellijk moeten afschaffen.

Het Vlaams Belang pleit voor een maximaal aantal allochtonen per school, voor een drempel in het Vlaams onderwijs en voor de reorganisatie van de concentratiescholen in de richting van wat wij inburgeringsscholen noemen. Zo kunnen we van iets negatiefs een positief project maken. Alle leerlingen van allochtone afkomst met een leer- of een taalachterstand moeten in die inburgeringsscholen terechtkomen. Op die manier wil het Vlaams Belang echte gelijke onderwijskansen creëren, niet enkel voor de allochtone leerlingen, maar zeker ook en misschien zelfs in eerste instantie voor de autochtone leerlingen.

Momenteel staat het GOK-decreet vooral voor een discriminatie, zelfs voor racisme tegen het eigen volk. Dit heeft ongelijke kansen voor autochtonen tot gevolg. Onze conclusie is duidelijk. Schaf het GOK-decreet af. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, tot wat een interview in De Morgen kan leiden! In dat interview stelt mevrouw Van Hecke, waar ik overigens veel respect voor heb, dat witte scholen nog steeds wit en concentratiescholen nog steeds concentratiescholen zijn. Hierdoor denkt de goegemeente dat het GOK-decreet heeft gefaald.

Welnu, ik wil daar met enige pretentie zware nuances aan aanbrengen. Waarover gaat het GOK-decreet eigenlijk? Het GOK-decreet wil voor alle jongeren in Vlaanderen gelijke onderwijskansen creëren. Wie kan daar tegen zijn? Het gaat niet enkel om de inzet van middelen, mankracht, personeel of ondersteuning. Ook de inschrijvingen zijn hierbij relevant. De analyse is nu dat er nog steeds witte scholen en concentratiescholen zijn en dat het beleid bijgevolg faalt.

Ik ben het niet eens met deze analyse. In die scholen waar extra ondersteuning nodig is voor kinderen met een sociaal zwakkere achtergrond, voor kinderen wier thuistaal niet het Nederlands is, of die nu in een witte of een concentratieschool zitten, kunnen die kinderen de extra steun krijgen waar ze recht op hebben. In die optiek kan ik vanuit de N-VA-fractie stellen dat het GOK-decreet niet gefaald heeft.

Waarover gaat onze kritiek dan misschien wel? Wanneer men zegt dat witte scholen nog altijd wit zijn en concentratiescholen nog altijd concentratiescholen zijn, dan durven wij ons hardop afvragen wat eigenlijk het probleem is. We moeten een onderscheid durven te maken tussen het basis- en het secundair onderwijs. Het secundair onderwijs heeft een andere opdracht dan het basisonderwijs. Ik wil even mijn licht werpen op het basisonderwijs. Wat moet de essentie zijn om te beogen dat kinderen optimale onderwijskansen krijgen, dat er een ouderparticipatie is, dat de school meer is dan een gebeuren van half negen tot half vier?

De basisopdracht van onderwijs is, en daar heeft de heer Dewinter gelijk in, nog altijd kinderen iets bij te brengen. Wanneer we naar het ruimer perspectief kijken, dan kunnen we enkel een pleidooi houden voor scholen die geografisch dicht bij de kinderen liggen. Wanneer een goede kennis van mij lesgeeft in Stuivenberg en daar alleen maar Marokkaanse kindjes in de klas heeft, dan betekent dat voor een deel dat daar alleen Marokkaanse kindjes leven. Dan durf ik me de vraag te stellen wat nu eigenlijk het probleem is wanneer die school extra ondersteuning, extra mankracht en extra middelen krijgt, en dus extra expertise om die kinderen volwaardige kansen te geven.

Minister, ik vraag me af in hoeverre bij de evaluatie van het GOK-decreet rekening is gehouden met al deze elementen. Het is een publiek geheim dat we momenteel wel degelijk van gedachten wisselen over de inschrijvingen. Elk beleid moet te gepasten tijde geëvalueerd en afgetoetst worden. De vraag is of de doelstellingen voor optimale onderwijskansen in Vlaanderen worden gehaald. Afhankelijk daarvan moet een evaluatie worden gemaakt.

De algemene boodschap van de N-VA is dat we ervoor moeten zorgen dat scholen een lokale gebondenheid hebben, waar oudercontacten aan de schoolpoort de evidentie zijn. Het kan niet de bedoeling zijn om met kinderen te gaan rondrijden om ze in een andere zogenaamd gekleurde school te krijgen.

De schoolkeuze heeft niet alleen te maken met de kleur van de kinderen die daar naar school gaan maar wel met wat die school te bieden heeft. Hoe is de kwaliteit van de school? Hoe is de voor- en naschoolse opvang in die school? In die context durf ik vragen om het GOK-decreet voortdurend in vraag te stellen. Dat zijn we aan onszelf verplicht. Laat ons er echter geen fetisj van maken of het al dan niet witte dan wel concentratiescholen zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Witte scholen worden witter, zwarte scholen worden zwarter. Deze uitspraak deed Mieke Van Hecke. In een zin zei ze er ook bij dat het gelijkekansen-beleid faalt. Zij vraagt zich openlijk af of het nog wel zin heeft om te vechten tegen concentratiescholen.

Ik vind dit heel kort door de bocht. Uit het feit dat er concentratiescholen zijn, kunnen we toch niet zomaar afleiden dat het GOK-beleid heeft gefaald. Gelijke onderwijskansen in Vlaanderen is meer dan dat.

In ons land wonen kinderen die rijk zijn, kinderen die arm zijn, helaas, kinderen die blank zijn, kinderen die een kleurtje hebben, kinderen die in een sociaal hoger of een sociaal lager milieu zijn geboren, en ook kinderen die een fysische of geestelijke handicap hebben. Ze hebben twee dingen gemeen: het zijn allemaal kinderen en ze wonen allemaal in ons land. Dat wil zeggen, we zullen moeten samenleven. Dat is een feit. Kunnen we komen tot een goede samenleving als mensen elkaar niet kennen? Ik denk het niet, want onbekend maakt onbemind, en vooral onbegrepen.

In november voerden we hier een discussie over de resultaten van het ICCS (International Children's Continence Society) over de houding van onze jongeren ten aanzien van allochtonen en democratische waarden. Toen hebben we gezegd dat het niet alleen aan de scholen is, maar dat ze wel een belangrijke bijdrage leveren.

Waar leren kinderen elkaar beter kennen dan op school? Enkel al om die reden is het belangrijk dat onze scholen sociaal gemixt zijn en een afspiegeling vormen van de maatschappij. Faalt het gelijkekansenbeleid? Zeker en vast niet op het vlak van de ondersteuning.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Mevrouw Deckx, u houdt een mooi pleidooi en u zegt dat kinderen met elkaar moeten samenleven, en dat de beste plaats daarvoor de school is. Maar wat is de prijs die daarvoor mag worden betaald? Die vraag moeten we ons stellen. Samen met mij stelt een Nederlandse professor in een recente Nederlandse studie vast dat in de gemengde scholen het onderwijsniveau automatisch naar beneden gaat. Dat is al meermaals vastgesteld, ook in de PISA-rapporten (Programme for International Student Assessment).

Wat is de belangrijkste taak van een school? Dat is op een degelijke manier kennisoverdracht organiseren, mensen iets bijbrengen en proberen een zo hoog mogelijk niveau te halen. Er is een tijd geweest dat Vlaanderen een heel hoog onderwijsniveau had. We zien dat tanen, onder andere door het GOK-decreet. Is dat de prijs die we moeten betalen om die kinderen te leren samenleven op school? Is dat voor u de prijs waard?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik volg de heer Wienen totaal niet. Hij zegt dat het duidelijk is dat een gemixte school niet leidt tot kwaliteit van onderwijs. Er is een heel grote diversiteit in ons onderwijslandschap en alle scholen zijn de beste scholen, niet alleen de zwarte of witte scholen. Ook gemixte scholen zijn in staat om kwaliteit te bieden. De ouders moeten kunnen kiezen voor de school, waarvan ze vinden dat hun kind er de beste ontwikkelingskansen heeft. Wij als Vlaamse overheid hebben de opdracht om toe te zien op de kwaliteit, en dat doen we. We hebben de opdracht om ondersteuning te bieden aan de scholen met kinderen met extra noden. Dat kan van school tot school verschillen. Het is aan ons om goed op te volgen welke factoren een rol spelen om de kwaliteit van onderwijs en de ontwikkeling van kinderen te bepalen.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: De heer Wienen zegt hier vrijblijvend dat gemengde scholen de kwaliteit naar beneden halen. Hij noemt een Nederlandse studie. Ik had die graag gezien. De Nederlandse studie zegt alleen dat we de strijd moeten opgeven tegen de segregatie. Dat is iets anders. De studie die zegt dat die scholen kwalitatief slechter onderwijs aanbieden, wil ik graag van u krijgen, mijnheer Wienen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik vroeg me toch ook af of de heer Wienen wetenschappelijke studies heeft die de maatschappelijke kostprijs van segregatie en apartheid berekenen. Mochten we die dingen installeren en mocht de kwaliteit van ons onderwijs overal dan nog even groot zijn, is de kostprijs al ooit berekend van de samenlevingsproblemen die we zullen moeten aanpakken als we niet leren samenleven en als we leven in een gesegregeerde maatschappij?

De heer Filip Dewinter: Dit verhaal van de progressieve linkerzijde is natuurlijk zeer afgezaagd: altijd maar datzelfde discours met diezelfde non-argumenten, die wetenschappelijk gezien nergens op slaan. Ik weet dat het niet politiek correct is om het te zeggen, maar het probleem van de leerachterstand en het leerniveau heeft te maken met de etnische, culturele en culturele achtergrond van de leerlingen in kwestie. Dat moet ooit eens worden onderzocht en besproken. Het ís onderzocht en besproken, zij het niet in dit land, want hier is dat ondenkbaar en een politiek correct taboe.

Ik verwijs naar een studie van het Europees Universitair Instituut, waarbij 9400 leerlingen uit in totaal zestien Europese landen waren betrokken. Die studie komt tot de conclusie dat “de ideeën die moslims hebben over de verhouding tussen man en vrouw, de relevantie die ze

hechten aan de eer van de familie in de weg staan van de individuele ontplooiing, terwijl dit belangrijk is voor het succes in de moderne samenleving, zeker voor wat het leerproces betreft." De onderzoekers concluderen: "Religie en cultuur beïnvloeden de prestaties op school meer dan men denkt." Dat mag echter niet worden gezegd. Daarover mag niet worden gepraat. Voer daar het debat over en dan hoeft u dit debat niet te voeren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, het is typisch dat alleen wetenschappelijk onderzoek dat een bepaalde ideologie in de kaart speelt, hier wordt aangenomen. Wetenschappelijk onderzoek dat dit tegenspreekt, wordt als een cognitieve dissonant in de psyche van links weggewerkt. Ik heb in april in de commissie Onderwijs een vraag om uitleg gesteld gebaseerd op het onderzoek van professor Dronkers van de Universiteit Maastricht. Dat was een heel gedegen onderzoek. Hij komt onmiskenbaar tot de conclusie dat in etnisch-cultureel gemengde scholen minder goed wordt gepresteerd dan in etnisch homogene scholen. Mijnheer Dewinter, dat betekent dus ook dat in etnisch homogene scholen met allemaal allochtone kinderen die allochtone kinderen beter presteren dan in etnisch gemengde scholen. Het ligt dus niet aan de allochtonen als dusdanig, maar aan de enorme inspanningen die men in een school moet leveren om die groepen bij elkaar te doen. De conclusie van de heer Dronkers was niet per se dat het socialemixbeleid daarom moest worden opgegeven, maar hij heeft de boodschap gegeven aan de Nederlandse overheid dat ze moest kiezen. Ofwel zet ze het socialemixbeleid voort, maar dan moet er aan kwaliteit worden ingeboet. Ofwel geeft ze voorrang aan kwaliteit. Dat er geen wetenschappelijke onderzoeken zijn, klopt echter niet.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik vind dat een aantal leden toch wel heel kort door de bocht gaan over het verband tussen leren, religie en cultuur. Mijnheer Dewinter, het spreekt vanzelf dat wie niet ontvoogd raakt uit een heel strikt harnas van tradities en godsdienst, het misschien moeilijker zal hebben om zich te bewegen in een maatschappij die vrijwel seculier is geworden. Er kan inderdaad een verschil zijn op school tussen kinderen die heel vrij werden opgevoed en kinderen die een ander soort opvoeding hebben gekend. Dat u eenvoudigweg het verband legt tussen kinderen uit de moslimgemeenschap en het mogelijke schoolresultaat dat ze kunnen behalen, is er echter toch wel ver over. Het is inhumaan om zo te redeneren, maar dat zijn we ondertussen al gewoon van u. *(Rumoer)*

Mag ik uitspreken, mijnheer Dewinter? Ik zal u straks mijn inhoudelijke argumentatie geven om wel te blijven inzetten op een mix en op alle kinderen, die hier trouwens allemaal dezelfde rechten hebben. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Dewinter, u zegt dat het liedje van de progressieven afgezaagd is. Ik moet zeggen dat uw plaatje ook grijs gedraaid is. U sluit aan bij een oude traditie van uw partij: segregatie en apartheid. Waar is de tijd van Protea? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Als u kiest voor segregatie, dan moet u bereid zijn om ook de maatschappelijke gevolgen van zo'n scheiding onder ogen te zien: isolatie van bevolkingsgroepen, radicalisering, werkloosheid. U zult de eerste zijn om die groepen met de vinger te wijzen omdat het niet goed gaat. U kiest voor apartheid. U kiest ervoor om bevolkingsgroepen weg te drukken. *(Applaus van de heer Jan Roegiers)*

De heer Filip Dewinter: Dit is nu een typisch debat wanneer men dit thema durft aan te raken. Er komt geen enkel wetenschappelijk argument terug. De studie die door professor Bouckaert wordt aangehaald, is ook de studie die ik aanhaal, namelijk de studie van professor Dronkers en Manon de Heus. Er komt van de linkerzijde nooit een argument met enige

wetenschappelijkheid terug. Er komen alleen scheldwoorden terug: inhumaan, apartheid, racisme. Nooit een wetenschappelijk argument dat aantoont dat etniciteit, cultuur en religie geen invloed hebben op het onderwijsniveau. Noem ze eens? Waar zijn ze? Waar zijn ze.

De andere studies zijn er intussen volop, zeker in het buitenland. Hier mag er nog altijd niet over gepraat worden. Je wordt onmiddellijk doodgeslagen als racist, erger nog met het apartheidsregime. Wat u doet, gaat niet terug tot het apartheidsregime maar tot de donkerste periode van de middeleeuwen: de inquisitie tegen alles en iedereen die durft een afwijkende mening te hebben. Dat is wat u doet! *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, collega's, ik heb die studie van professor Jaap Dronkers ook heel aandachtig gelezen. Die studie is toch wel een beetje genuanceerd. De vraag is natuurlijk wat telt. Zijn dat alleen schoolse prestaties of is er nog iets meer dan dat?

We leven in een samenleving waar diversiteit aanwezig is. Wanneer een buurt zeer gedifferentieerd is, is het ook logisch dat zich dat in een school weerspiegelt. Een school staat niet los van of boven een gemeenschap maar is er een inherent deel van. Voor mij mag een school een weerspiegeling zijn.

Als professor Dronkers zegt dat men in scholen waar één etnie sterk aanwezig is en waar geen diversiteit is, beter scoort, dan is dat een van zijn stellingen. Hij projecteert ze op bepaalde groepen in Nederland. Ik denk dat het heel bepalend is over wie en wat het gaat en in welke context. In Vlaanderen zou ik evengoed voorbeelden kunnen aanhalen, over thema's die hier in het recente verleden zijn aangehaald, van zeer etnisch eenzijdig gekleurde scholen, waar de kwaliteit soms ook te wensen overlaat. Dat op zich is niet bepalend, wel de manier waarop men in scholen werkt.

De heer Ludo Sannen: Ik zal helemaal niet ontkennen dat de sociale en culturele omgeving mee bepalend is voor schoolprestaties van leerlingen. Het is dan de bedoeling om de factoren die cultureel en sociaal de prestaties van leerlingen een beetje ondergraven of hun ambities misschien beperken, aan te pakken.

Dat hebben we trouwens in de jaren 60 ook gedaan. Als we toen de democratisering van het onderwijs in Vlaanderen gerealiseerd hebben, is het omdat er een heel breed spectrum van volwassenenorganisaties aan het werk waren. Ze hebben bijvoorbeeld mijn vader en een heleboel andere mensen duidelijk gemaakt dat school en onderwijs belangrijk zijn en dat je ook moet proberen om naar de universiteit te gaan.

Als er nu culturele en sociale milieus zijn die dat onvoldoende beseffen, is het nu onze taak om die strijd aan te gaan en hen te doen inzien dat het nodig is dat hun kinderen kwalitatief onderwijs volgen. *(Applaus bij sp.a, CD&V, Open Vld en Groen!)*

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, het valt me toch op hoe collega Meuleman en collega Watteeuw iedere keer het woord 'segregatie' bijna uitspuwen en dit waarschijnlijk geen mooi woord vinden. De heer Van Dijck zegt dat het niet alleen over kennisoverdracht gaat maar ook over meer zoals welbevinden.

Momenteel is professor Mahieu van de universiteit van Antwerpen – ik weet niet of het in uw opdracht is, minister – een onderzoek aan het voeren over segregatie in basisscholen. Hij moet tot hier toe vaststellen dat allochtonen zich beter voelen in concentratiescholen omdat ze zich omringd weten door eigen mensen. Het gaat specifiek over segregatie. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Kathleen Deckx: Ik hoef niet meer te antwoorden op de vraag van de heer Wienen, want ondertussen is er een heel debat losgebarsten. Ik wil me heel graag aansluiten bij wat mevrouw Helsen heeft gezegd. Ik zou het zelf niet beter kunnen verwoorden.

Mijnheer Dewinter, ik neem aan dat u naar een witte school bent gegaan? Ik heb niet de indruk dat u met veel inspanning naar andere mensen dan de witte medemensen kijkt. Ik vind dat bijzonder spijtig. U sprak daarstraks over een maximaal aantal migranten in de witte

scholen, vraag ik mij af wat u gaat doen als die plaatsjes bezet zijn. Moeten die mensen dan niet naar school? Is dat de maatschappij waar u voor staat? Ik gelukkig niet. *(Applaus)*

Collega's, er wordt hier gesteld dat het gelijkekansenbeleid faalt, maar dat is absoluut niet zo, zeker niet zo op het vlak van ondersteuning. Het ondersteuningsbeleid hangt samen met een aantal socio-economische indicatoren, zoals het ontvangen van een vervangingsinkomen, het diploma van de ouders, de thuistaal en het sociale profiel van de leerling. Dat leidt ertoe dat scholen meer ondersteuning krijgen om leerachterstand weg te werken. Die extra taallessen en specifieke begeleiding op maat zorgen ervoor dat heel wat leerlingen kunnen doorstromen naar het hoger onderwijs of naar de arbeidsmarkt.

Uiteraard zijn er ook knelpunten. We weten dat eraan gesleuteld moet worden, zoals aan de modaliteiten van de aanmeldings- en inschrijvingsprocedure. We weten dat daar op dit ogenblik werk van wordt gemaakt en dat er heel binnenkort een voorstel zal worden voorgelegd aan dit parlement.

Uiteraard kunnen we niet ontkennen dat het in grootstedelijke omgevingen niet altijd gemakkelijk is om concentratiescholen te vermijden. Dat heeft eenvoudigweg te maken met de manier waarop mensen wonen. Projecten als 'School in zicht' kunnen hier zeer waardevol werk leveren. En zij doen dat ook. Als we zien hoe bepaalde scholen zich inspannen om tot die sociale mix te komen en hoe zij daar met man en macht aan werken, weten we dat uit hun ervaring blijkt dat het de moeite waard is.

Minister, we moeten durven nadenken over het feit dat die concentratiescholen er blijvend zijn. Zult u blijven inzetten op gemengde scholen en zult u mogelijke knelpunten hieromtrent in kaart brengen en in samenspraak met de betrokken partners trachten weg te werken? *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, collega's, de kernvraag van dit debat is of we sociale segregatie zullen aanvaarden of niet. Op de radio, minister, liet u verstaan dit niet te willen aanvaarden, en daarover is onze fractie zeer blij.

Collega's Vanderpoorten, De Knop, Moerman en ikzelf hebben in de commissie ook al laten verstaan dat het GOK-beleid ons nog altijd ter harte gaat en dat wij vanuit de oppositie constructief willen meewerken aan de evaluatie en het verder richting geven aan het gelijkeonderwijskansenbeleid.

De reacties op de problematiek van het CDA, het Vlaamse katholieke onderwijs en anderen lijken op het eerste gezicht redelijk, maar het is een gemakkelijkheidsoplossing om een moeilijk probleem uit de weg te gaan. Natuurlijk is kwaliteit belangrijk, natuurlijk gaat het over de lesinhoud en niet over de kleur van de leerlingen. Maar vergis u niet. Laat u niet kisten, minister, door deze schijnbaar logische argumenten, want de vergelijking met Nederland gaat niet op. Wij hebben in Vlaanderen meerdere netten, die onder andere een concurrentiestrijd leveren die niet met gelijke middelen wordt gevoerd.

Voor 2002, voor wie niet zou begrijpen waarover ik het heb, werden kinderen geweerd uit elitescholen. Sommige mensen willen daar misschien naar terug, maar wij niet. Voor ons blijft de sociale mix een waarde op zich, minister.

Ik wil er evenwel drie kanttekeningen bij maken. Het is niet altijd gemakkelijk te realiseren. Het zal niet evident zijn om in een school in een sociaal of cultureel getto autochtone of allochtone leerlingen bij te plaatsen. We gaan ze 's morgens niet van de ene wijk naar de andere wijk vervoeren om aan een systeem van quota te voldoen. Dat zou te gek zijn. Daarom heb ik u al aangeraden om te gaan praten met uw collega's van Wonen, Cultuur en Jeugd. Als je wilt werken aan een sociale mix op school, moet je een maatschappij hebben die in zijn geheel een mix verdraagt, waar in wijken mensen van verschillende achtergronden wonen en waar voldoende cultuurbeleving en sociale activiteiten zijn om iedereen een aangenaam leven

in die samenleving te kunnen bieden. Daar moet ook aandacht voor zijn. Daar gaat men vaak veel te snel over.

Ten tweede is de sociale mix misschien niet het meest prioritaire doel van de onderwijsverstrekking. We zijn het er allen over eens dat de kwaliteit van onderwijs een conditio sine qua non is. Je doet op school kennis op, maar – dat hebben sommige collega's hier ontkend – er moet op school ook worden voorbereid op een samenleving. Je moet aan kinderen de boodschap geven – ik zie aan de collega naast mij dat hij niet zo geïnteresseerd is in die boodschap – dat alle kinderen gelijk zijn. Collega's, welke boodschap geef je aan je kinderen? Als je hen 's morgens zegt: jij gaat niet naar de school in onze buurt want die bruine kindjes zijn net goed genoeg om buurjongen te zijn maar niet om naast je te zitten in je klas, welke boodschap geef je dan aan je kinderen? Over die vraag moeten we ons wel eens buigen.

Minister, een derde kanttekening is dat het niet kan zijn dat je een sociale mix op een kunstmatige manier zou moeten bewerkstelligen door bijvoorbeeld percentages op te leggen van een minimumaanwezigheid, zoals al is besproken in de commissie Onderwijs met betrekking tot de aanwezigheid van Nederlandstaligen in de Brusselse scholen. Minister, hoe gaan we die mix realiseren als de GOK-criteria er niet automatisch toe leiden? Moeten we lang wachten op de evaluatie van het GOK-beleid of kan het snel gaan? Een collega vermeldde het al: 'School in zicht' doet fantastisch werk. Kunnen we ons meer enten op die ervaring om nu al problemen op te lossen?

Om af te ronden heb ik nog een belangrijkere vraag voor u, minister, en voor ons allen: welke pedagogische middelen en werkwijzen zullen we aanwenden om les te geven op maat van de leerlingen? Daar ligt onze taak voor de toekomst: iedereen optillen, de GOK-leerlingen en de niet-GOK-leerlingen. De GOK-middelen moeten aangewend worden, niet voor infrastructuur of comfort voor de leerkrachten, maar van de leerlingen. Daarom wil ik jullie nog snel het voorbeeld geven mevrouw Karin Heremans in Antwerpen die een voortreffelijke aanwending biedt van de GOK-middelen: kleine klasjes, een uitgewerkt taalbeleid op schoolniveau, extra uren Nederlands, taalgericht vakonderwijs, schakelklassen en differentiatiemodules. Dat is de manier waarop we voor onze kinderen kwalitatief onderwijs moeten bieden. Ik hoop dat we daar samen werk van kunnen maken. *(Applaus bij Open Vld en Groen!)*

De heer Filip Dewinter: Mevrouw, ik heb naar u geluisterd. Ik wil mijn zakdoek wel bovenhalen wanneer u hier een pleidooi houdt voor de arme bruine kindjes die wel als buurjongen mogen fungeren voor de rijke witte kindjes maar niet samen met hen op school mogen zitten. Voor mij niet gelaten, maar we kunnen misschien eens de proef op de som nemen. Doe eens een klein onderzoek in de fractie van de liberale parlementsleden in het Vlaams Parlement en de federale Kamer en Senaat. Ga eens na hoeveel van die liberale parlementsleden hun kindjes, blijkbaar allemaal witte kindjes, naar die concentratiescholen sturen.

Ik wil u nog een bos bloemen geven ook als zou blijken dat u meer dan één liberaal parlementslid vindt dat zijn kinderen in dat experimentele verhaal van u doet stappen. Ik denk dat er geen een is. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Ann Brusseel: U vergist zich, mijnheer Dewinter. Ik zal u de klasfoto's laten zien van de kinderen van mijn collega Gatz, van mijn collega Ampe, van de kleinkinderen van mevrouw Vanderpoorten. *(Opmerkingen)*

Spijtig genoeg heb ik zelf geen kindjes. Anders zou ik u van hen ook klasfoto's kunnen geven. Moet u nog een zakdoek hebben ook? *(Applaus bij de meerderheid, Open Vld en Groen!)*

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Collega's, minister, vooreerst zou ik mijn lof willen betuigen aan mevrouw Van Hecke en mevrouw Verdyck, die, mijnheer Dewinter, u altijd vergeet te vernoemen. Eigenlijk heeft mevrouw Verdyck de kwestie eerder aan bod gebracht op de receptie van het Gemeenschapsonderwijs. Die twee dames nemen hun verantwoordelijkheid op door de wetenschap die ze opdoen op het veld naar buiten te brengen en de problemen die de Vlaamse Regering bestendig onder de mat schuift, aan te kaarten.

Minister, dit debat zal hopelijk ten gronde zal worden gevoerd in de commissie Onderwijs, wanneer we, hopelijk, de voorontwerpen van decreet die wijzigingen aanbrengen aan het GOK-decreet, zullen bespreken. Dit debat is echter ook een goed debat voor de plenaire vergadering. De parlementsleden uit alle commissies moeten hiervan eens proeven, want het raakt heel essentiële maatschappelijke keuzes.

Mijnheer Dewinter, u hebt gesproken over het "georganiseerd onderwijskommunisme", het GOK. Wat de intellectuele voorgeschiedenis van het gelijkekansenonderwijs betreft, klopt dat enigszins. De stamvader is de heer Bourdieu, een bekende trotskist, marxist-leninist uit Frankrijk. Ik vind dat allemaal niet relevant. Ik zal ook niet de intellectuele voorvaders van uw programma opzoeken. Dat zou ons allemaal veel te ver leiden. Het klopt wel voor een deel dat daar de inspiratie uit kwam.

Waarde collega's, waar gaat het over? In de eerste plaats houdt het GOK-beleid in dat de keuze, de controle van de directeurs op de instroom werd weggenomen via een 'first come, first served'-regel. Dat heeft het kamperen in de hand gewerkt. Daarnaast is er een financiële positieve discriminatie voor scholen met kansarmen, vooral in de centrumsteden. Ten slotte laat men, om een sociale mix te bevorderen, toe dat scholen een positieve discriminatie doorvoeren inzake kansarmen of kansrijken. Dat is in feite de kern van het GOK-beleid.

Heeft dat beleid gefaald? Het heeft de verwachtingen niet ingelost. Falen is misschien een te zwaar woord. De sociale mix is er niet. Er bestaan veel concentratiescholen. Het inschrijvingsbeleid zorgt voor een rush naar witte scholen. Dat kan men toch niet ontkennen.

Wat nog niet ter sprake is gebracht, is dat de ongekwalificeerde uitstroom zeer groot blijft. In de cohorte – zo wordt dat genoemd – van 1985 zitten we met een ongekwalificeerde uitstroom van 17,9 procent voor de jongens en 10,10 procent voor de meisjes. Dat is toch ook een pijnpunt in onderwijs.

Ik richt me dan ook tot de minister en de Vlaamse Regering. Het onderwijs is geen exclusief domein van de socialisten! Ik vraag aan de niet-socialistische partijen in deze regering om klare keuzes te maken en ze niet voor zich uit te schuiven.

Minister Smet, uw naam is Pascal Smet en niet Frank Vandenbroucke! U moet niet per se de platgetreden paden van uw voorganger volgen!

Ik stel voor dat de sociale mix wordt opgegeven als algemene maatschappelijke doelstelling! Dat is niet per se overal goed. Laat toe dat zwarte scholen – vreselijke naam – ontstaan en zet in op de kwaliteit ervan. Ik stond naar aanleiding van de persberichten nogal sceptisch ten opzichte van het project Lucerna. Het is een school met voornamelijk Vlaamse kinderen van Turkse afkomst. Ik ben daar op bezoek geweest en ik was aangenaam verrast door de kwaliteit van de school. Toch heeft Lucerna niets te maken met integrisme. Het kan dus.

Waarom zouden we ons daar dogmatisch tegen blijven verzetten? Als sociale mix mogelijk is, laat dat dan gebeuren, maar leg dat niet op van bovenaf, laat dat van onderaf ontstaan, zoals School in zicht.

Ik stuur ook mijn kinderen naar de buurtschool. Dat is in principe de beste school. Daar zitten 10 procent allochtonen. Dat vind ik een fantastische verhouding. Ik weet niet wat ik zou doen, mocht dat 50 of 60 procent bedragen. Daar ben ik eerlijk over. Mevrouw Halsema, voorzitter van GroenLinks, heeft nu officieel besloten om haar kinderen niet naar een

multiculturele wijkschool te sturen maar naar een exclusief witte. Er bestaan dus geen heiligen op dit vlak.

Minister, ik wil u oproepen om niet alleen naar de linkse onderwijssociologen zoals Ides Nicaise te luisteren. Nicaise, mijnheer Van Dijck, heeft enkele jaren geleden gezegd dat taalonderricht en het wegwerken van taalachterstand geen enkel nut hebben omdat de enige verklaring voor de taalachterstand van allochtone leerlingen lag in de sociale discriminatie. We hebben gelukkig dat beleid serieus gecorrigeerd. U moet niet alleen naar die klok luisteren! Er zijn meerdere klokken in het onderwijslandschap! Lees misschien ook eens de teksten van Onderzoek van het Onderwijs in en van het Nederlands (OzON) dat meer genuanceerde visies geeft.

Als u daarin geen maatregel neemt, minister, dan stel ik voor om het Ministerie van Onderwijs af te schaffen en te vervangen door een vrouwelijke duobaan: Van Hecke en Verdyck. Dan doen we ook nog iets aan de maatschappelijke verheffing van de vrouwen in topfuncties. *(Applaus bij het Vlaams Belang en LDD)*

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Collega's, ik ben helemaal geen onderwijsspecialist. Ik zou aan dit debat een perspectief willen toevoegen. Ik woon en ben opgegroeid in de mijnstreek in Limburg. Er wonen ongeveer 200.000 mensen. De regio strekt zich uit van Beringen over Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren en Genk tot Maasmechelen. Het is een heel horizontale strook in Limburg waar vijftig jaar geleden migranten zijn komen werken. Ze zijn daar komen werken, wonen en gaan daar naar school. Vandaag wonen die migranten vooral in sociale woonwijken rond de voormalige mijnen. Het zijn vooral Italianen, Marokkanen en Turken. 20 procent van de inwoners van die gemeenten zijn van vreemde origine, 1 op 5 komt van elders.

Dat geeft natuurlijk bijzondere problematieken. In onze gemeenten zijn er namelijk ook scholen waar vooral of alleen anderstaligen naar school gaan. Ik verafschuw de term 'zwarte scholen'. De heer Van Dijck vroeg wat het probleem was met die scholen. Wel, in die concentratiescholen in onze regio is niet alleen de taal een probleem. Vooral de kansarmoede in die wijken en scholen en de lage scholingsgraad van de ouders komen erbovenop. Ze stimuleren hun kinderen minder. Dat is het probleem in die scholen. De sociaal-economische achterstand is het grootste probleem.

Dat probleem bestaat niet alleen in onze gemeente, maar neemt toe in heel Vlaanderen. België groeide in 2009 met ongeveer 77.000 inwoners en daarvan waren er 22.000 geboorten. Er waren dus 55.000 nieuwe inwoners in België. Niet alleen onze gemeenten, niet alleen de steden zullen worden geconfronteerd met die problematiek, ook andere gemeenten. In onze gemeente werken we hier al twintig jaar aan en dat is niet gemakkelijk. Vandaag zijn we als gemeentebestuur mee verantwoordelijk voor het flankerend onderwijsbeleid.

Minister, u schrijft 500.000 euro in in de begroting. De niet-centrumsteden moeten vechten om daar een klein graantje van mee te pikken. De voorbije drie jaar hebben we voor twaalf gemeenten ongeveer 40.000 euro gekregen om het flankerend onderwijsbeleid uit te werken. Dat gaat niet, het is een illusie om te denken dat een gemeentebestuur daarmee de hele problematiek kan wegwerken. Onderwijs is slechts een onderdeeltje van de problematiek, het is ook een woonproblematiek, een probleem van laaggeschooldheid, een probleem van werkloosheid.

Minister, ik ben ervan overtuigd dat het antwoord dat wij in Vlaanderen moeten geven, niet van hetzelfde nog meer is. We moeten het probleem op een geïntegreerde manier aanpakken, met alle ministers samen. Op die manier moeten we de sociaal-economische situatie van de mensen die het moeilijk hebben in onze samenleving, beter aanpakken. Dan kunnen we als samenleving vooruitgaan. *(Applaus bij de meerderheid en bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, beste collega's, mijn verbijstering kon gisteren in elk geval niet groter zijn toen ik het hoofdartikel van De Morgen las. De woorden van Yves Leterme, over het failliet van de multiculturele samenleving, waren nog niet koud, toen ook Mieke Van Hecke, het hoofd van het katholieke onderwijs, zich roerde. Na negen jaar gelijkekansenbeleid worden witte scholen witter en zwarte scholen zwarter. Het beleid werkt niet, we kunnen er niets aan doen, laten we dus geen inspanningen meer doen en de segregatie aanvaarden. Beste collega's van CD&V, kunt u me vertellen wat er aan het gebeuren is?

Mevrouw Claes gaf daarnet een toelichting, maar ik ben er niet veel wijzer van geworden. Het was een beetje als de vis verdrinken. Ook het persbericht van gisteren heeft me niet echt gerustgesteld. Waar wilt u naartoe? Gaat u zich onder het vaandel van de vrijheid van onderwijs neerleggen bij zo'n vorm van segregatie, eerst in het onderwijs en daarna, sluipend, ook in andere sectoren, in buurten en in wijken? Zult u zich laten opjagen zoals het CDA in Nederland door Geert Wilders? Nederland is al lang geen gidsland meer in deze materie.

Minister, u hebt wel klare taal gesproken. U weigert de strijd tegen zwarte en witte scholen te staken. "Het is en blijft ons doel om zo veel mogelijk scholen gemengd te maken", zegt u heel duidelijk en onomwonden. Ik ben het vandaag voor 100 procent met u eens. We moeten samen opgroeien om later samen te kunnen leven.

We moeten onze kinderen natuurlijk niet op een bus zetten om ze manu militari naar een gemixte school te brengen, daarmee ben ik het eens, maar ik vind het even fout om ons geweten te sussen met een soort afkoopsom: we geven meer geld aan de gekleurde scholen, ze kunnen prima onderwijs aanbieden in mooi ogende scholen en daarmee is de kous af.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mevrouw Meuleman, u moet het interview met mevrouw Van Hecke volledig lezen. Ze heeft gezegd dat de school wordt overschat als instrument van integratie en dat er in de samenleving heel veel mechanismen van segregatie zijn zoals buurten en dergelijke. Ze nam een heel genuanceerd standpunt in.

Maar mijn vraag aan u is: als je een wijk hebt die voornamelijk wordt bevolkt door allochtonen, wat wil je dan? Wil je een buurtschool? Dan zal het een zwarte school zijn, een school waar de ouders elkaar ontmoeten aan de deur, zoals de heer Van Dijck heeft gezegd. Dan heb je een zwarte school. Of ga je – zoals in Amerika in de jaren 60 – de leerlingen met de bus verplaatsen om de segregatie tegen te gaan? Het is een van de twee, mevrouw Meuleman.

Ik zeg het nogmaals: de voorzitster van GroenLinks in Nederland, mevrouw Halsema, heeft besloten haar kinderen niet naar de multiculturele wijkschool te sturen.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw Meuleman, ik ben heel geïnteresseerd aan het luisteren. Ik denk dat we op een punt gekomen zijn dat we een keuze moeten maken. Als een buurt inderdaad een speciale culturele achtergrond heeft, dan is dat zo. En u zegt wel degelijk zelf dat we ze niet manu militari moeten doen verhuizen. Ten tweede – en dat vond ik er wel een beetje over – zegt u dat we ons geweten niet gaan sussen met extra geld. Ik wil mijn geweten niet sussen. Ik weet alleen dat extra ondersteuning nodig is om extra taken aan te gaan. Dat gaat dus niet over het geweten, neen, dat gaat over Gelijke Onderwijskansen (GOK). Hoe gaat u dat, rekening houdend met de passieve keuze die elke ouder heeft, verankerd in de Grondwet, aanpakken?

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw Meuleman, u leest niet alleen selectief, maar u luistert ook selectief. U kijkt verwonderd naar CD&V, maar ik stel vast dat u niet goed geluisterd hebt naar de boodschap die wij hier brengen. Wij zijn absoluut niet voor segregatie. Maar we moeten als overheid weten waarin we kunnen sturen en waarin niet. Dat is belangrijk. We stellen vast dat we vandaag een aantal zaken kunnen sturen en dat dat

positieve effecten heeft. Maar we stellen ook vast dat we niet alles kunnen sturen vanuit Onderwijs. Mevrouw Claes heeft ook duidelijk gezegd dat het een veel ruimer verhaal is dan enkel en alleen onderwijs.

Wat ik daarnet in het debat heel duidelijk heb gezegd, is dat we vanuit Onderwijs goed moeten weten wat we wel en wat we niet kunnen. We moeten de ouders in de eerste plaats de vrijheid laten om de school te kiezen waarvan zij vinden dat die de beste is voor hun kind. We moeten er als overheid over waken dat elke school een kwaliteitsvolle school is. We moeten nagaan welke factoren daarin een rol spelen en als overheid de nodige ondersteuning bieden om de ontwikkeling van alle kinderen de beste kansen te geven. Daar staat CD&V voor. *(Applaus)*

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Helsen, ik denk dat we toch wat verschillen in onze visie in hoeverre een overheid al dan niet kan sturen. Ik vind dat we moeten vechten tegen de absolute fetisj van de absolute vrijheid van onderwijs, van de keuze van ouders om massaal uit de stad weg te trekken en zich in te schrijven in de witte scholen in de Rand. Ik vind niet dat de overheid manu militari kinderen op bussen moet zetten.

Als je, zoals de heer Van Dijck daarnet zei, een wijk hebt met een voornamelijk kansarme, zwarte of gekleurde populatie en je gaat voor buurtscholen, dan zal die buurtschool voornamelijk gekleurd en kansarm zijn. Dan moeten we daar extra middelen in steken.

Ik denk dus dat dat een en-enverhaal is – dat wil ik heel duidelijk zeggen: extra ondersteuning voor die scholen die het moeilijk hebben omdat ze met een kansarm publiek zullen blijven zitten, maar toch ook een beleid dat probeert te bewerkstelligen dat we buurtscholen hebben die een weerspiegeling zijn van de buurt, van de samenleving en die dus gemengd zullen zijn. Ik vind dat we moeten inzetten op die twee pijlers als beleid.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Laat ons de woorden die mevrouw Meuleman vandaag namens Groen! heeft gesproken, zeer goed onthouden: de keuze van ouders om hun kinderen naar om het even welke school te sturen, moet worden ingeperkt.

Heeft u dat allemaal goed gehoord? Ik heb dat ook zo gehoord. Mevrouw Meuleman, het is verbijsterend wat u zegt.

Daarnet zei u dat Nederland geen gidsland meer is. Het is het echter meer dan ooit. Het is door een duistere periode van vijftien jaar gegaan, dat weet iedereen. Maar momenteel is het een gidsland.

In Nederland stelt men zich de vraag of een zwarte school dan geen kwaliteitsschool kan zijn. Wij vertrekken allemaal van het standpunt dat een zwarte school altijd een slechte school is en dat een witte school een goede school is.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik ben verheugd dat laatste te horen van de heer Arckens.

Mevrouw Meuleman, in de Verenigde Staten geldt voor de public schools de verplichting om de kinderen naar de buurtschool te sturen. Daar is de vrijheid van onderwijs opgeheven voor de public schools. Niet voor de private schools. Het gevolg daarvan is dat de mensen uit buurten verhuizen in functie van de kwaliteit van de school. Door ouders te dwingen en nog maar eens de vrijheid van de mensen af te nemen – we weten dat dit de ideologie is van de antivrijheidspartij Groen! – worden andere perverse effecten in het leven geroepen. Op dat vlak ben ik het volledig eens met CD&V, dat de essentiële vrijheid van de ouders om de school voor hun kinderen te kiezen verdedigt. *(Applaus bij CD&V, de N-VA en LDD)*

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik had het over de ‘absolute’ keuzevrijheid. Ik wil nog steeds vrijheid, maar dan een soort gecontroleerde keuzevrijheid. *(Rumoer)*

Dat is perfect mogelijk. Onderzoekers van de Université Libre de Bruxelles (ULB) hebben systemen uitgewerkt waarbij een ouder perfect een school kan kiezen voor zijn kinderen. De

ouder kan bijvoorbeeld vijf scholen van zijn keuze aangeven. Dan gaat men aan de hand van een aantal criteria, bijvoorbeeld de buurt, kijken waar men dat kind het best een plaats kan geven. Zo wordt toch de keuze van de school gehonoreerd, terwijl de overheid toch uitzoekt hoe de sociale mix kan worden bewerkstelligd. Dat is de beste van twee werelden. Daar pleiten wij voor.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, als onze collega pleit voor meer extra middelen, wil ik dat nuanceren. Mevrouw Meuleman, als u een pleidooi houdt voor meer uren omkadering, bijvoorbeeld voor Nederlands of voor GOK-uren of voor pedagogische omkadering, dan volg ik u. Maar als u pleit voor nog meer onderscheid in de werkingsmiddelen en de bijdragen per leerling, dan volg ik u niet. Op dit ogenblik spreken we al van een verschil in de betoelaging van 495 euro per kind, tot 865 per kind in het basisonderwijs. Maar de verwarming, de elektriciteit, de aflossing van de lening, het handboek: dat kost evenveel. Hier heb je te maken met een nieuwe vorm van discriminatie van sommige leerlingen en van sommige scholen. *(Applaus bij CD&V, het Vlaams Belang en LDD)*

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, de discussie werd een beetje moeilijk toen het over de vrijheid van onderwijs en schoolkeuze ging. Ik wil de vergadering een gedachte meegeven om het probleem vrijheid wat beter te kaderen. De vrijheid eindigt natuurlijk waar die van een ander begint, beste collega's. Ik denk niet dat het zinvol is om de vrijheid van onderwijs zomaar te beperken of ter discussie te stellen. Maar we moeten ons er wel van bewust zijn dat de vrijheid in het verleden soms werd misbruikt om andere kinderen de vrijheid om zich in te schrijven in een bepaalde school te ontzeggen. Dat is een valkuil waarop ik nog eventjes wil wijzen. Er wordt hier lacherig gedaan over een opmerking die essentieel is. Vrijheid is een kostbaar goed dat je niet zomaar overboord gooit. Dat willen ook wij niet. Maar ik wil niet dat vrijheid van onderwijskeuze een handig alibi is om bepaalde kinderen te weigeren in bepaalde instellingen.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, de heer Bouckaert verwijst graag naar de fractievoorzitster van GroenLinks in Nederland. Dat is zeer gemakkelijk. Mijnheer Bouckaert, mijn kinderen zijn naar de buurtschool geweest. In mijn buurt wonen heel veel migranten. In die school zaten en zitten nog altijd 40 tot 50 procent allochtone kinderen. Ik ben zeer tevreden over die school. Mijn oudste gaat ondertussen naar het eerste jaar van de universiteit en ik kan u geruststellen: de uitslagen zijn bevredigend. Maar de realiteit is dat er 500 meter verder een 100 procent witte school was. In de school van mijn kinderen moesten de onderwijzers en juffen extra inspanningen doen. Zij deden ongelooflijk hun best om de moeilijkheden die er waren, en die wij ook niet ontkennen, op te lossen, terwijl men 500 meter verder het comfort had en zich het comfort toe-eigende om dat niet te moeten doen. Daarover gaat het, mijnheer Bouckaert.

De heer Ludo Sannen: Voorzitter, ik wil niet de keuzevrijheid van ouders in twijfel trekken. Maar als Vlaamse overheid proberen we voortdurend te sturen. We pleiten hier allemaal voor buurtscholen. We willen de gemeenten zelfs inschakelen om ervoor te zorgen dat de buurtscholen, in het licht van de brede school, ondersteuning krijgen. We nemen voortdurend initiatieven om een bepaald onderwijsmodel vorm te geven zonder de keuzevrijheid van de ouders rechtstreeks aan te tasten. We stimuleren het één meer en het ander minder.

Vandaag is in De Standaard een artikel over de wereldschool verschenen. Blijkbaar hebben ze daar vastgesteld dat veel blanke ouders de school voorbijreden om hun kinderen veel verder naar en school te sturen. Ze hebben, met de steun van de Vlaamse overheid, vanuit de school zelf een beleid gevoerd om voor de blanke kinderen in de buurt weer een aantrekkelijke school te worden.

Het moet ons doel zijn segregatie te vermijden. Ik besef dat dit op sommige plaatsen moeilijk kan. Mevrouw Claes heeft de situatie in een mijngemeente geschetst. In Beringen-Mijn is de

buurtschool sowieso een zwarte school. De concentraties zijn daar zeer hoog. Ik ben het eens met de stelling van mevrouw Claes en mevrouw Helsen dat we moeten trachten ook daar kwalitatief onderwijs aan te bieden.

De woorden van de heer De Meyer beangstigen me daarentegen. Hij komt plots af met cijfers en met de stelling dat elk kind even waardevol is. We stellen dat elk kind de kans op eenzelfde uitkomst moet hebben en dat we die bepaalde kwaliteit moeten halen. In dat geval moeten we onderzoeken wat we nodig hebben om die eindmeet te halen en moeten we hier de nodige middelen voor vrijmaken. Ik heb vandaag mails ontvangen waarin staat dat we niet te ver mogen gaan. Ik ben het ermee eens dat verwarming voor iedereen even veel kost. Indien we, ook in de zwarte scholen, echt voor kwalitatief onderwijs kiezen en hiervoor de nodige middelen vrijmaken, vrees ik ervoor dat er snel een tegenreactie op gang zal komen. Die mensen zullen aanklagen dat er te veel middelen naar bepaalde concentratiescholen gaan. Ik wil daar nu al voor waarschuwen.

De heer Jos De Meyer: Ik wil even opmerken dat ik me niet op een of ander mailtje baseer. Ik baseer me op het jaarverslag van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) van 2009, dat alle leden van het Vlaams Parlement hebben ontvangen.

Ik nodig de heer Sannen uit om pagina 22 en volgende met de nodige aandacht te bestuderen. Ik nodig hem tevens uit om volgende week naar de commissie Onderwijs te komen. Ik zal dan een vraag om uitleg over dit onderwerp stellen. Dat moet ons de gelegenheid bieden daar een genuanceerde discussie over te voeren. Met het oordeel dat hij nu heeft geveld, gaat hij kort door de bocht.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik wil nog een drietal elementen aan het debat toevoegen.

Wat de keuzevrijheid van de ouders betreft, voel ik een veel te groot wantrouwen ten aanzien van de wijze waarop de mensen die vrijheid aanwenden. We mogen niet vergeten dat de meeste scholen in Vlaanderen, op het platteland, in de steden en in Brussel, gemengde scholen zijn. Die gemengde scholen zijn op basis van de keuzevrijheid van de ouders tot stand gekomen.

Gemengde scholen blijven de doelstelling. Ik blijf daarin geloven. De vraag is hoe we dit doel moeten bereiken. Als politici moeten we bescheiden zijn. Het GOK-decreet, zoals het nu al acht jaar functioneert, heeft niet de verhoopte resultaten geboekt. Dat is een vaststelling. Iedereen is het erover eens dat we moeilijk bussen kunnen inleggen. Er zijn echter geen duizenden oplossingen.

Er zijn absoluut gekleurde scholen. Die scholen liggen echter in absoluut gekleurde wijken. Ik vind dat erg. We spuwen het woord ‘segregatie’ allemaal uit. Dit is een verschrikking. Het probleem is echter dat onze samenleving, onze steden en zelfs onze dorpen op het platteland, absoluut gesegregeerd is. Daar ligt het probleem. Sommigen pleiten voor meer overleg tussen de beleidsdomeinen Wonen, Onderwijs, Cultuur en dergelijke. Daar bevindt zich natuurlijk het begin van een oplossing.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik ben het absoluut eens met de opmerking van de heer De Meyer. Er groeit in Vlaanderen een financiële kloof tussen suburbane scholen en scholen in de stadscentra. Wie het niet gelooft, moet maar eens met directies spreken.

Met geld gooien, is niet de enige oplossing. Ik heb hier een studie die de heer Eyckmans bij professor Vranken en bij professor Mahieu over een Antwerpse casus heeft gemaakt. De heer Eyckmans ontleedt hierin verschillende scholen in kansarme wijken. Wat de leerachterstand betreft, blijken de resultaten enorm verschillend.

Het is niet het geld dat het maakt. Al die scholen krijgen evenveel middelen toebedeeld. Het is vooral de aanpak. De scholen die de nadruk leggen op kennisoverdracht, scoren stukken beter.

Mijnheer Watteeuw, ik ben niet tegen de sociale mix van scholen. Ik heb het project 'School in Zicht' bezocht. Ik vond dat een goed project. Ik heb ook het artikel van Tom Naegels gelezen, mijnheer Janssens. Wanneer hij daar goede ervaringen mee heeft, waarom niet dan? Dat is echter iets dat van onderuit moet groeien. We moeten ook – en dat is wat ik de linkerzijde verwijt – de eenheidsworst vermijden. Het absolute gelijk wordt met dwangmiddelen aan de samenleving opgelegd. Laat de zaken groeien en bloeien in diversiteit, mijnheer Sannen.

De heer Filip Dewinter: Ik wil even wijzen op een enormiteit die mevrouw Meuleman heeft uitgesproken. Ze had het over georganiseerde, gecontroleerde keuzevrijheid. Als dat geen contradictio in terminis is. We kunnen de vergelijking maken met de georganiseerde vrije meningsuiting, de geleide democratie, de gestuurde verkiezingen. Dat zijn termen die zeker bij de linkerzijde een belletje zouden moeten doen rinkelen. Men wil blijkbaar opnieuw naar de gecontroleerde keuzevrijheid.

Voor mij is het eenvoudig, mijnheer Watteeuw. U stuurt uw kinderen graag naar een multiculturele school. Ik stel voor dat de linkerzijde, de groenen, de socialisten en al hun kiezers dat doen. Laat dan de rest van de bevolking vrij om naar witte scholen te gaan. En stigmatiseer en criminaliseer de witte scholen niet. U maakt er een soort van vereniging van misdadigers van. Dat zijn ze niet. Die mensen streven op basis van concrete ervaringen, niet op basis van ideologische traktaten, naar kwaliteitsonderwijs. En dat kwaliteitsonderwijs, excuseer me dat ik het zeg, vindt men inderdaad in witte scholen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer Sannen, wat u zegt, druist in tegen wat minister Smet vorige week in de commissie heeft gezegd naar aanleiding van een vraag van mevrouw Franssen. U zegt dat het de bedoeling is dat de overheid ervoor zorgt dat dezelfde kansen worden geboden aan de eindmeet. Ik veronderstel dat u bedoelt dat bij de start dezelfde kansen moeten worden geboden. Minister Smet heeft ook duidelijk gezegd dat het niet gaat over gelijke onderwijsuitkomsten. Aan het begin moet iedereen dezelfde kansen worden geboden.

Mevrouw Brusseel had het over elitescholen. Wij moeten ervoor zorgen dat al onze scholen elitescholen worden.

Tot slot geef ik de heer De Meyer gelijk. Ik kan niet begrijpen waarom aan kleuters van witte scholen 400 euro werkingsmiddelen wordt gegeven terwijl aan GOK-kleuters 900 euro wordt gegeven.

De heer Ludo Sannen: Gelijkekansenbeleid betekent niet alleen ervoor zorgen dat iedereen gelijk aan de streep staat maar ook dat alle remmende factoren om een goede uitkomst te halen, worden weggewerkt. Zo kunnen alle talenten die iemand in zich heeft, tot ontwikkeling worden gebracht. De uitkomst is dus ook belangrijk in een gelijkekansenbeleid.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik ben blij met de steun van de heer Sannen en mevrouw Brusseel. Ze zeggen min of meer hetzelfde als wat ik heb gezegd, maar dan minder omzwachteld. Ze zijn misschien iets welbespraakter maar eigenlijk willen ze hetzelfde zeggen en bereiken.

Mijnheer Delva, u zegt dat we een gesegregeerde maatschappij vormen omdat we apart wonen. We leven in gesegregeerde wijken omdat we elkaar nooit hebben leren kennen. We hebben nooit iets anders gezien. Met het onderwijs kunnen we daar iets aan veranderen.

Dan komt de vraag hoe we dat willen doen. Dat moet natuurlijk van onderuit gebeuren. Een initiatief zoals 'School in zicht' is schitterend. Dat ondersteun ik ten volle. Maar dan heb je hulp en steun nodig van de overheid, en dat heeft niets te zien met fascistisch, communistisch of ander gedachtegoed. Het gaat er gewoon om de beste resultaten te boeken.

Gekleurde concentratiescholen kunnen pedagogisch absoluut topkwaliteit bieden. Leerkrachten doen extra inspanningen en ontwikkelen speciale methodieken om beter

onderwijs te geven, maar onderwijs is meer dan alleen kwalitatieve resultaten. Het is meer dan kennisoverdracht, het is ook leren omgaan met andere culturen, kennismaken met diversiteit, om later te kunnen samenleven in onze steden. Of we dat willen of niet, het zal de realiteit zijn.

Collega's van CD&V, ik zou graag horen dat jullie de minister willen volgen in zijn uitspraken. Dat jullie het GOK-decreet willen evalueren, is meer dan terecht, maar ik wil horen dat jullie willen zoeken naar een GOK II-beleid, een verbeterde versie van het eerste GOK-beleid, dat steunt op ongeveer dezelfde principes als het vorige, maar dat efficiënter is, minder achterpoortjes laat openstaan, en minder ontsnappingsroutes mogelijk maakt.

De principes waarop het GOK I-beleid steunde, waren keuzevrijheid, extra ondersteuning en de lokale overlegplatforms (LOP's). Dat zijn drie schitterende principes. Ik vraag om in een GOK II-beleid ook een inschrijvingsbeleid te ontwikkelen, dat kiest voor buurtscholen, en dat duidelijke criteria voor een voorrangsbeleid vastlegt en decretaal verankert. Zo ziet een verbeterd GOK II-beleid eruit.

Het zorgt ook voor extra middelen voor de concentratiescholen die er onvermijdelijk nog zullen zijn als we kiezen voor buurtscholen. Maar zorg ervoor dat die middelen efficiënt worden ingezet, dat ze worden gebruikt voor pedagogische ondersteuning waar de heer De Meyer het over had. Dat zal een verbeterd GOK II-beleid doen.

Het zal de LOP's ook meer bevoegdheid geven. Het is de bedoeling dat ze netoverschrijdend zullen samenwerken. Een verbeterd GOK II-beleid zal daarvoor zorgen. Collega's van CD&V, ik hoop dat jullie daarvoor gaan. Minister, ik hoop dat u dat snel uitwerkt. *(Applaus bij Groen! en Open Vld)*

De heer Paul Delva: Ik voel me als CD&V'er aangesproken door de laatste oproep. Mevrouw Meuleman, als het verbeterde GOK II-beleid inhoudt dat er een algemeen kader wordt geschapen door de overheid, en dat de invulling ervan om naar gelijke kansen te gaan, ook in de inschrijving in scholen, meer dan vandaag kan gebeuren door schooldirecties en ouders, dan zijn wij vragende partij. Ik hoop dat het verbeterde GOK II-beleid niet in de val trapt van het GOK I-beleid met een overdaad aan regels, uitzonderingen en regulitis. Dat kost handenvol geld, we rijden ons daarin vast. We hebben ons jaren vastgereden en zijn nergens beland.

Geef alstublieft wat vrijheid aan scholen en directies, en het vertrouwen dat die vrijheid goed wordt ingevuld, als je er een totaal kader voor creëert. Dan zal CD&V maar al te graag mee uitvoering geven aan het GOK-beleid, waarin we blijven geloven. *(Applaus bij CD&V)*

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, we hebben al een GOK II-beleid. De eerste versie dateert van mevrouw Vanderpoorten, mijn voorganger had een GOK II-beleid en als we dat wijzigen, zijn we aan GOK III toe.

Na het debat dat gisteren is ontstaan en de verklaringen van sommigen hier vandaag, heb ik de indruk dat sommigen alles op één hoop gooien. Het GOK-beleid kan niet worden gereduceerd tot de vraag of we nu al dan niet nog concentratiescholen hebben. De heer Van Dijck heeft het terecht gezegd: alsof het de ambitie was van het GOK-beleid om meteen, tien jaar later, alle concentratiescholen uit de wereld te hebben geholpen.

Het GOK-beleid is veel meer dan dat. Het GOK-beleid gaat over een inschrijvingsbeleid: het recht van iedereen om in een school te worden ingeschreven. Het gaat ook over extra ondersteuning voor scholen, zowel qua werkingsmiddelen als qua omkaderingsmiddelen, en dat niet gebaseerd is op etniciteit, maar op factoren van sociaal-economische achterstand. Het GOK-beleid behelst ook het ontwikkelen van meer expertise om leerkrachten te ondersteunen bij het omgaan met taalbeleid en een diverse samenleving. Het behelst ook het uitbouwen van een werking van een lokaal overlegplatform (LOP) in die steden waar specifieke aandacht moet worden gegeven aan specifieke groepen.

Mijnheer Dewinter, ik vraag dus dat men in dit debat niet alles op één hoop zou gooien. Het GOK-beleid is meer dan aanmeldingsprocedures en inschrijvingen. Er zit een hele logica achter.

Een aantal leden stellen vandaag dat het GOK-beleid mislukt is, dat er minder diversiteit is, dat er minder witte en meer zwarte scholen zijn. Is dat zo? Ik zou daar heel voorzichtig mee zijn. De voorlopige cijfers die ik heb voor Brussel, maar ook voor andere steden, geven een veel genuanceerder beeld. Pas daar dus mee op. Op het einde van het jaar zullen een aantal studies daar meer duidelijkheid over geven. Ik weet niet of u de cijfers van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) bekijkt. Sinds dit jaar zijn er ook cijfers over kansarme scholen, scholen met een goede mix en kansrijke scholen. Uit de cijfers blijkt dat er in Vlaanderen 12 procent kansarme scholen, 32 kansrijke scholen en 55 procent scholen met een goede mix van kinderen zijn. Uiteraard zijn die cijfers anders voor de steden, vanwege de samenstelling in die steden.

Sommigen beweren dat alles eigenlijk gaat over factoren van sociaal-economische achterstand. Het is een sociaal-economische kwestie, geen etnische. Dat klopt. Bekijken we echter de PISA-resultaten heel goed, dan komen we tot de conclusie dat het gaat over veel meer dan sociaal-economische achterstand. Mijnheer Dewinter, mijnheer Bouckaert, de OESO is niet een of andere socialistisch ideologische denktank. Ik denk dat het toch een eerbiedwaardige instelling is. Als we de resultaten in Vlaanderen en overal in Europa en de OESO-landen bekijken, en we filteren de sociaal-economische achterstand eruit, dan blijkt nog dat die kinderen een heel significante achterstand hebben, van meer dan 50 punten. Het gaat dus over meer dan alleen factoren van sociaal-economische achterstand. Er spelen heel wat omgevingsfactoren mee, zoals misschien culturele factoren, taalfactoren en attitudes.

De OESO zegt heel duidelijk dat het Vlaamse onderwijssysteem een van de meest selectieve en gesegregeerde onderwijssystemen ter wereld is. Dat betekent dat dit ingebakken zit in het DNA van ons onderwijssysteem. Dit is bijna zo oud als Vlaanderen of België, dus kunnen we niet verwachten dat negen jaar beleid – want zo oud is het GOK-beleid – dat in één klap wijzigt. Dat is ook nooit de bedoeling geweest, maar het kan ook gewoon niet.

Kunnen we dan stellen dat het GOK-beleid is mislukt? Neen. Had het GOK-beleid niet bestaan, dan waren er vandaag nog veel meer witte scholen, minder gemengde scholen en nog veel sterker zwarte scholen geweest. Er is dus onvoldoende tijd geweest om die ommekeer in ons onderwijssysteem te krijgen. Wat ik bovendien vandaag al evenmin heb gehoord, maar wat wel een realiteit is in het Vlaanderen van vandaag, is dat de migratie vooral in de steden de voorbije jaren enorm is toegenomen. Alleen al in Antwerpen is het aantal GOK-kinderen de jongste vier jaar met 10 procent toegenomen. In het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is er een stijging met 7 procent. Dat zijn significante cijfers, die ook verklaren waarom we ons vandaag nog altijd in een bepaalde situatie bevinden.

We kunnen hier dus heel duidelijk stellen dat het GOK-beleid wel heeft gewerkt, maar nog tot onvoldoende resultaten heeft geleid. Daar ben ik het absoluut mee eens: het GOK-beleid heeft nog niet voldoende succes gehad en we hebben nog een hele lange weg te gaan.

Collega's, we zeggen toch ook niet dat we de sociale zekerheid gaan afschaffen omdat er nog 15 procent armen zijn? Waarom zouden we het GOK-decreet afschaffen omdat er nog concentratiescholen zijn? Dat is dezelfde redenering, en deze redenering hoor je niet over de sociale zekerheid.

We moeten dus geen victorie kraaien, en dat doen we niet. Ik vraag wel om een onderscheid te maken tussen het inschrijvingsbeleid en het aanmeldingsbeleid enerzijds en het ondersteuningsbeleid in de scholen anderzijds.

Wat het inschrijvings- en aanmeldingsbeleid betreft, is het belangrijk dat de basis van het recht op inschrijving in een school voor iedereen overeind moet blijven. Dat is heel cruciaal. GOK II heeft een voorrangsregeling uitgewerkt. Ik denk dat we die voorrangsregels verder

moeten verfijnen. De meerderheid en de regering is dat op dit moment aan het doen, zoals we hadden aangekondigd. De komende weken geven we voorrang aan een verfijning van het inschrijvingsbeleid. We zullen stoppen met de experimenten voor aanmelding van de afgelopen drie jaar. We zullen een stabiel systeem voor de scholen invoeren. De Vlaamse Regering zal die beslissing op heel korte termijn in de komende weken nemen.

Laat me heel duidelijk zijn over de ondersteuning van de scholen en de aard van de scholen. Onze samenleving, of je dat nu wil of niet, is divers geworden. Je kunt dat niet meer wegdenken uit onze samenleving. Het woord samenleving zegt dat we moeten samenleven. En als we willen dat onze kinderen later samenleven met iedereen die in onze samenleving aanwezig is, dan is het ook best dat ze samen opgroeien. Wie niet samen opgroeit, zal ook morgen niet samenleven.

Vandaar dat ik, en met mij de Vlaamse Regering, tegen het idee ben van scholen voor die van ons en scholen voor die van hen. We hebben 'wij'-scholen nodig, scholen waar alle kinderen, ongeacht hun afkomst, naar school gaan. Ik heb daar twee redenen voor, een maatschappelijke reden van samenleving, maar ook een pedagogische reden. Iedereen weet intussen al – niet alleen linkse of rechtse onderzoekers, maar bijna alle onderzoekers zijn het erover eens – dat je maar tot beste schoolresultaten kunt komen, als sterke en zwakke kinderen samen in een klas zitten. Het is zoals in een koers: zwakke kinderen hebben er nood aan om mee in het wiel van sterke renners te rijden. De sterkeren trekken de zwakkeren mee. Op een bepaald moment zijn de zwakkeren misschien zelfs in staat om ook nog weg te sprinten en de koers te winnen. We hebben gemengde klassen nodig. Elk onderzoek toont aan dat sterke kinderen zwakkere kinderen meetrekken en tot betere leerresultaten en betere leerwinst kunnen brengen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: De heer Smet kent niets af van de koers.

Minister Pascal Smet: Ik ken heel veel van koers, want mijn grootvader organiseerde heel veel wedstrijden.

De heer Erik Arckens: U stelt het voor alsof de zwakke rijders worden meegezogen door de sterkeren. Welnu, dat kan in de Ronde van Frankrijk misschien in de laatste rit naar Parijs, maar in de bergen worden de zwakke wielrenners eraf gereden door de sterke. Dat merk ik niet in uw discours. Als u in metaforen spreekt – en ik spreek ook graag zo –, dan moet u die onderbouwen. Dit is al meteen een zeer zwak argument. Men rijdt niet in een koers om de anderen mee te hebben. Hoe komt u toch bij zo'n vergelijking?

Minister Pascal Smet: Omdat het een heel verstandige vergelijking is.

De heer Erik Arckens: Ze is absoluut niet verstandig! U geeft zelfs geen antwoord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik zal aan de heer Arckens eens het onderzoek bezorgen waarin staat dat het belangrijk is om gemengde klassen te hebben waar sterke en zwakke kinderen samen zitten omdat de sterkeren de zwakkeren meetrekken. Dat is de essentie.

Collega's, we hebben dus een maatschappelijke reden – mensen moeten samenleven en dus moeten ze ook samen groeien – en een pedagogische reden om het te doen. Onze samenleving is divers, dus we hebben 'wij'-scholen nodig. Het doel van deze Vlaamse Regering is om overal in Vlaanderen en Brussel tot maximaal gemengde scholen te komen.

Ik ben echter realistisch genoeg om te beseffen dat je door de bevolkingssamenstelling in bepaalde stedelijke of semistedelijke gebieden concentratiescholen zult hebben, niet noodzakelijkerwijs van mensen met een andere kleur, al valt het meestal wel samen, maar ook van sociaal-economisch zwakkere mensen.

En dan komen we tot de enige maatschappelijk relevante vraag die ik uit het debat van gisteren en vandaag onthoud: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de kinderen in dat soort

scholen maximaal worden voorbereid op een goede start in het secundair onderwijs? Dat is een ongelooflijk boeiend debat, dat we nu gaan voeren.

Voor een minister van Onderwijs is dat niet zo evident. U weet dat ik geen staatspedagoog ben of de ambitie heb om dat te worden. Maar ik wil dit debat wel aangaan met de onderwijsverstrekkers. Ik weet dat ook mevrouw Van Hecke en mevrouw Verdyck dat willen. We zijn er nu toe gekomen dat we die vraag gaan stellen en behandelen. Hoe kunnen we die kinderen die uit een andere culturele achtergrond komen, vaak een andere taal spreken en in een andere omgeving zitten, het best voorbereiden op een goede toekomst in onze samenleving, samen met kinderen die hier al heel lang zijn? Dat is een pedagogische vraag. Dat is een project van onderwijskundige aard, dat de overheid samen met onderwijsverstrekkers en wetenschappers zal aangaan.

Iemand heeft tijdens het debat terecht gezegd dat we niet meer van hetzelfde moeten doen. De afgelopen tien jaar van het GOK-beleid hebben ons heel veel geleerd over methodiek, over wat wel en niet lukt. Maar ik ben er ook van overtuigd dat de manier waarop we het nu aanpakken, niet voldoende is en dat we dus niet meer van hetzelfde moeten doen, maar iets fundamenteel anders zullen moeten doen in die scholen, om die kinderen de beste kansen te geven en ze niet op te geven. Dat gaan we samen met de onderwijsverstrekkers doen.

Voorzitter, collega's, ik vond dit een heel belangrijk debat, omdat we hier opnieuw zeer scherp stellen voor welke uitdagingen we staan. Wij moeten ervoor zorgen dat we aan alle kinderen die in onze Vlaamse samenleving aanwezig zijn, kwaliteitsvolle scholen geven, zowel in stedelijke, prestedelijke, semistedelijke en suburbane gebieden als in plattelandsgebieden. Laat ons inderdaad niet debatteren over de vraag of het GOK-beleid geslaagd is of niet. Dat is dezelfde dwaasheid als het debat of de multiculturele samenleving mislukt is dan wel of de multiculturele samenleving een verrijking is. Dat levert niets op. Daar koop je niets mee. Laat ons er gewoon voor zorgen dat alle kinderen in alle scholen terecht kunnen en dat we van alle scholen elitescholen maken voor alle kinderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Kathleen Deckx: Ik wil nog even ingaan op de koers die hier daarnet is georganiseerd. Minister, ik begrijp uw beeldspraak perfect, maar we moeten duidelijk stellen dat onderwijs geen competitie is. Ik hoor de heer Arckens zeggen dat de zwakkere de berg niet op zal raken. Als er in scholen samengewerkt wordt tussen zwakkere en sterkere leerlingen, mijnheer Arckens, en de sterkere leerling kan de zwakkere motiveren en ondersteunen, dan zullen ze allemaal de berg op kunnen en zullen ze er allemaal beter van worden.

De heer Erik Arckens: Amen.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw uiteenzetting en uw antwoorden op deze delicate materie. Ik zal zeker ook eens de VRIND-indicatoren bekijken met betrekking tot de kansarme scholen, waarvoor volgens mij wel iets meer moet worden gedaan.

U hebt een metafoor gebruikt waar ik nog even op wil terugkomen. U zegt dat de sterkere leerlingen de zwakkeren meenemen. Ik zou die verantwoordelijkheid toch niet bij leerlingen willen leggen.

Het kan best zijn dat sterkere leerlingen klasgenootjes die moeilijkheden hebben, kunnen stimuleren. Voor de kansen van kinderen hangt alles, maar dan ook alles af van de inzet van de school, het pedagogische project, de inzet van de leerkrachten, de pedagogische methode en de didactische ondersteuning. Daar moet het van komen. Het is niet zo simpel als de koers. Daarom heb ik daarnet gevraagd of er mogelijkheid is om indien nodig in bepaalde scholen, waar men nog niet gigantisch veel GOK-middelen krijgt maar toch behoorlijk wat, verder te werken op de expertise die er is bij sommige leerkrachten.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Brusseel, ik ben het absoluut eens met u. Als ik heb gezegd dat we moeten kijken hoe we dat in die scholen aanpakken, gaat het ook om omkadering van

leerkrachten en ondersteuning van leerkrachten. Ik wilde er niet te veel in detail op ingaan, omdat we dat debat de komende weken en maanden met de onderwijsverstrekkers zullen voeren. Ik ben het absoluut eens met u dat we die verantwoordelijkheid niet alleen bij de kinderen moeten leggen. Ze hebben een stuk verantwoordelijkheid, de ouders hebben een belangrijke verantwoordelijkheid, de leerkrachten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid maar ook de directies. Het blijkt heel vaak dat scholen die een goede directeur hebben tot betere leerprestaties komen. Het is de verantwoordelijkheid van iedereen die bij het schoolgebeuren is betrokken.

Mevrouw Ann Brusseel: Absoluut, minister, maar we hadden u daarover een paar concrete vragen gesteld, onder andere hoe u de mix zou realiseren en welke pedagogische middelen en werkwijzen er nog zouden worden aangewend. Op dat laatste hebt u zopas geantwoord, maar hoe u de sociale mix wel zou realiseren, is er helaas niet uitgekomen. Daar hoop ik de komende weken een antwoord op te krijgen.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Brussel, ik heb gezegd dat de Vlaamse Regering op heel korte termijn zal beslissen hoe we het inschrijvingsbeleid en het aanmeldingsbeleid verder zullen verfijnen en aanpassen. U weet dat het niet de gewoonte is van ministers om vooruit te lopen op beslissingen die de Vlaamse Regering nog niet heeft genomen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, het debat neigt naar zijn einde. Ik stel vast dat de minister met zijn slogan van de ‘wij’-scholen blijft volharden in de boosheid. Minister, er is geen wetenschappelijke consensus over het feit dat die mix altijd beter is. Erken dat eens! Er zijn ook kosten aan een mix verbonden.

Voor de sterkere leerlingen moet het onderwijs voldoende ‘challenging’ blijven. Dat is een heel belangrijk punt. U moet opletten wat u doet. Ik kom uit een college in Gent dat meer de mentaliteit had dat de hele hoop over de meet moest geraken. 300 meter verder was er een college dat de zwakkere leerlingen eraf reed en de sterkere overhield. Dat waren twee benaderingen die een legitimiteit hebben. U zult moeten aanvaarden dat die diversiteit in het Vlaams onderwijslandschap blijft bestaan. Stop nu toch eens met te proberen daar overal eenheidsworst van te maken.

De heer Filip Dewinter: Minister, het leek wel de Bergrede die u zopas hebt afgestoken. Ik heb zeer wollige algemeenheden gehoord, maar heel weinig concrete antwoorden op nochtans zeer concrete vragen, niet alleen van ons maar ook van onderwijsspecialisten zoals mevrouw Van Hecke en aanverwanten.

Ik erger me enorm aan het feit dat die betere – laat het maar gezegd zijn – autochtone leerling die zwakkere allochtone leerling moet meesleuren om zelf beter te worden. U maakt van een school een soort sociologisch experiment. Prestatie, competitie en competentie zouden de sleutelwoorden moeten zijn van uw discours als onderwijsminister, en niet wat ik zopas heb gehoord. Wat u voorstelt, is de onverantwoordelijkheid troef. Niet meer de leraar, niet meer de overheid, niet meer de organiserende instelling, maar de leerling zelf is verantwoordelijk voor de prestatie van zijn zwakkere medeleerling. Dat is absurd. Dat is allemaal hopeloos achterhaald. Met dit systeem creëren we niet een betere kwaliteit van het onderwijs, maar een nivellering naar beneden. Daar gaat het GOK-decreet over. Het gaat over het naar beneden halen van de betere kwaliteitsscholenleerlingen die de prijs betalen voor uw progressief beleid ter zake.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, collega’s, ik ben een ervaringsdeskundige. Ik kom uit een zwarte school, een concentratieschool uit de omgeving van Gent. De problematiek is sterk gelinkt aan de bevolkingssamenstelling in bepaalde wijken. Zolang we daar niets aan doen, zullen we dweilen met de kraan open.

Minister, ik ben ook voorstander van een goede sociale mix. Ik ben er ook voor dat scholen een afspiegeling vormen van een samenleving. Maar in bepaalde wijken in onze steden zien we dat de concentraties naar 90 tot 95 procent gaan. In die scholen wordt de toekomst van de jongeren gehypothekeerd. Als mevrouw Van Hecke zegt dat die zwarte scholen nog zwarter worden, dan bedoelt ze dat. We moeten niet in een semantische discussie vervallen over wit of zwart, maar dat is het probleem.

Minister, ik ben enorm bezorgd over de toekomstkansen en toekomstperspectieven van die jongeren. Zou u op het terrein een aftoetsing kunnen maken over die spreiding? Vandaag hebben we een vrijwillige spreiding. Uiteindelijk blijkt dat het niet werkt.

Vandaag is er een zaak niet aan bod gekomen. In steden halen ouders die de middelen hebben hun kinderen weg uit de concentratiescholen. Ik stel niet voor te werken zoals in Amerika of in Denemarken. Ik stel voor eventueel te overwegen gratis busvervoer in te leggen voor ouders die dat wensen om hun kinderen naar de rand te brengen. Op die manier wordt enerzijds gezorgd voor een goede sociale mix in die centrumsteden, in de grote steden, en voor een eerlijke en goede sociale mix in de rand, in de witte scholen, die vandaag burchten zijn. *(Opmerkingen)*

Minister Pascal Smet: Mijnheer Yüksel, ik hoor wat u zegt. U hebt dat deze morgen bij Peeters & Pichal ook gezegd. Ik wou het hier niet gebruiken omdat uw partij daarnet iets anders zei. Ik kan uw theoretisch voorstel begrijpen. Ik heb echter begrepen dat niemand in dit halfrond er echt voor is dat we bussen inleggen voor kinderen uit het basisonderwijs om ze van de stad naar de rand te voeren. Het gaat ook om kleine kindjes van 3, 4, 5, 6, 7, 8 jaar. Dat idee wordt niet breed gedragen, ook al begrijp ik wel de achtergrond. Ik wil daar helemaal niet lacherig over doen. Ik denk echter niet dat er een draagvlak voor bestaat en ik betwijfel of het praktisch haalbaar is.

Ik weet ook niet of het wenselijk is. Dat is ook niet wat mevrouw Van Hecke heeft gezegd. Sinds haar verklaringen heb ik haar trouwens al twee keer gesproken. Ik heb niet het gevoel dat er tussen ons beiden vandaag enig verschil bestaat over heel deze problematiek.

Mijnheer Dewinter, wat u zegt, is zelf absurd. Ik nodig u uit om wat meer naar de commissie Onderwijs te komen. Mijnheer Bouckaert heeft me daar al openlijk gefeliciteerd voor het feit dat ik atypisch ben. Ik gebruik niet meer de beeldspraak dat de lat laag moet worden gelegd of dat iedereen over de lat moet kunnen. Dan zou immers een verkeerde indruk kunnen doen ontstaan. Mijn idee van gelijke kansen is dat de zwakkere kinderen inderdaad geholpen worden om te geraken waar ze kunnen geraken, maar dat dat ook geldt voor de sterke kinderen. Want een samenleving heeft mensen nodig die schitteren. En niet iedereen is even sterk of heeft hetzelfde talent.

Ik wil absoluut ook dat kinderen die het kunnen extra geprikkeld, extra uitgedaagd worden. Dat is een van de redenen waarom we in Antwerpen bijvoorbeeld naast de topsportscholen ook een topcultuurschool hebben opgericht. We hebben dat net gedaan om dat mogelijk te maken. U hoort mij dus niet zeggen dat ons beleid erin moet bestaan enkel de zwakke kinderen te helpen. We moeten dat ook doen. Uit uw inbreng van vandaag maak ik op dat u dat eigenlijk niet wilt. Als maatschappijbeeld is dat wel heel erg. Want u pleit wel voor apartheid en segregatie. Lees uw eigen woorden nog eens na! Dat is een pure segregatiepolitiek. Dat is een politiek van apartheid. Het is heel, heel, heel erg dat u dat vandaag durft doen.

We zullen met iedereen, gekleurd of niet gekleurd, sociaal-economisch sterk of zwak, moeten samenleven.

Als we dat niet kunnen, zal onze Vlaamse samenleving geen lang leven meer beschoren zijn. We moeten samenleven. Mijnheer Bouckaert, ik ben bereid om dat debat aan te gaan. We gaan de lat niet zo laag leggen, we gaan niet nivelleren. We gaan de zwakkeren versterken en

de sterken nog sterker maken. Op die manier krijgen we een sterke samenleving. Dat is het beleid van de Vlaamse Regering.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik heb gewoon gezegd dat dat een te overwegen spoor zou kunnen zijn, gezien het feit dat heel wat ouders die beweging maken. Dat is het enige wat ik zei. Op die manier kunnen we naar een zeer evenwichtige en sociale mix gaan.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, ik heb goed geluisterd naar de heer Yüksel en ik vraag me af wie hieromtrent woordvoerder is van CD&V. Is dat Mieke Van Hecke? Zij is toch voormalig Vlaams Parlementslid? Zij vertegenwoordigt deze partij toch? Zij was toch woordvoerder vanuit de commissie Onderwijs? Of is het de heer Yüksel, die hier komt meedelen dat CD&V zowaar bussen wil laten organiseren door de overheid om allochtone kinderen naar de rand van de stad te voeren om ze daar naar witte scholen te brengen. De burgemeester van Brasschaat zit hier, een betere gemeente in de rand van Antwerpen. Ik zou wel eens willen weten of hij en al die andere CD&V-burgemeesters het daarmee eens zijn. *(Rumoer)*

Ik zou graag weten of zij dit het goede systeem vinden, het systeem waarmee we verder moeten, een soort 'bussing system' naar Amerikaans model van de jaren vijftig, dat daar allang is afgeschaft en verlaten. Dat is wat CD&V nu wil invoeren. Ik denk dat de christendemocratische kiezers in de rand van de steden dit zeer graag zullen vernemen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik zou een motie willen aankondigen namens de meerderheidspartijen. U zult dan wel merken hoe sterk die boodschap wel is.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmoties

De voorzitter: Door de heer Kris Van Dijck, door de heer Bouckaert, door mevrouw Brusseel, door mevrouw Meuleman en door mevrouw Van Steenberge werden tot besluit van dit actualiteitsdebat actualiteitsmoties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk om 16.20 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Wie had ooit durven dromen dat we het in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement zouden hebben over verlichtingspalen die op de snelweg vallen ingevolge een gebrek aan onderhoud en/of controle? Die droom – zeg maar nachtmerrie – is sinds afgelopen weekend een feit.

Collega's, onderschat de impact van dit probleem niet. Dit leidt namelijk onmiddellijk tot een ander rijgedrag. Ik heb vanochtend op de E40 zelf vastgesteld dat we nu niet meer alleen kijken naar de flitspalen maar ook naar de verlichtingspalen. Dat komt de verkeersveiligheid natuurlijk niet ten goede.

Minister, niets maar dan ook niets wordt u bespaard bij het beheer van uw departement. Uw administratie Wegen en Verkeer blijft, keer op keer, in gebreke en, keer op keer, moet u hen uit de wind zetten. Dat kan en mag niet blijven duren. Open Vld vraagt dat u schoon schip

maakt op uw administratie. Ik wil u daarbij tegemoetkomen door te stellen dat dit het trieste resultaat is van vele jaren geklungel.

Uw voorgangers op Openbare Werken zijn eveneens schatplichtig. Ik som ze even op. Sinds Vlaanderen deze bevoegdheid uitoefent, waren dat de huidige minister-president, de sp.a'ers Gilbert Bossuyt, Steve Stevaert en Eddy Baldewijns, en de eerste in de rij was uw partijgenoot Theo Kelchtermans. We beseffen maar al te goed dat u oogst wat al veel vroeger werd gezaaid, maar u moet het land dringend opnieuw omploegen.

De twee verlichtingspalen die het afgelopen weekend op de snelweg vielen, waren onderaan compleet doorgeroest. Nu blijkt dat het niet de enige 'ossenkoppen' zijn die er slecht aan toe zijn. Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet wist dat ze 'ossenkoppen' worden genoemd. Het is een mooi beeld, ze worden zo genoemd omdat ze met hun twee gebogen armen bovenaan doen denken aan horens van een os.

Het waren dus duidelijk niet de enige ossenkoppen die wankel waren. Op de E19 werden bij een eerste controle al een zevental andere...

De voorzitter: Dames en heren, willen degenen die willen overleggen, naar het Koffiehuis gaan zodat degenen die geïnteresseerd zijn in de uiteenzetting naar de heer van Rouveroij kunnen luisteren. Ik kan niet verstaan wat hij zegt.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, ik dank u.

Collega's, bij een eerste controle op de E19 bleken dus nog zeven andere ossenkoppen wankel te zijn. Ze werden meteen verwijderd. Volgens de woordvoerster van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) zullen nog een duizendtal verlichtingspalen gecontroleerd worden wegens gevaar op inwendige corrosie. Om een of andere reden komt er stilstaand, vervuild water terecht aan de binnenkant.

Minister, hoe is het in godsnaam mogelijk dat de verlichtingspalen in zo'n kritieke toestand verkeren? We lezen en horen immers dat volgens uw administratie alle palen om de vier maanden geïnspecteerd worden. Nog straffer is dat de onderhoudsfirma die de inspectie vorige maand deed – ik neem aan dat we niet mogen vertellen hoe die heet –, aan uw administratie heeft bevestigd dat er niets abnormaals aan de hand was. Het kan natuurlijk zijn dat het onderhoudscontract alleen een uitwendige controle stipuleert, maar zelfs zo ontsnapt de onderhoudsfirma niet aan de verantwoordelijkheid, want uit het verslag blijkt dat alhoewel de corrosie van binnenuit kwam, ze al aan de buitenzijde zichtbaar was. De verlichtingspalen zijn omgekanteld en de corrosie was al zichtbaar aan de buitenkant. Ik neem dus aan dat u de onderhoudsfirma in gebreke zult stellen en dat u de factuur niet zult betalen.

Collega's, ons Vlaams wegennet wordt een echt hindernissenparcours. Niet alleen is de staat van het wegdek vaak lamentabel, maar ook de weginrichting toont tekenen van ontbinding. Vandaag zijn het de verlichtingspalen, maar hetzelfde geldt voor de versleten wegmarkering, beschadigde of ontbrekende vangrails, slecht geplaatste verkeersborden en richting-aanwijzers, praatpalen die niet werken. De Open Vld heeft al tot in den treure de onder-investering in wegeninfrastructuur aangeklaagd. Zeker als je een topregio wilt zijn inzake logistiek, besef je dat niet alleen onze veiligheid, maar ook onze welvaart hier voor een stuk van afhangt.

België beschikt over bijna 5 kilometer wegen per vierkante kilometer en heeft daarmee het dichtste wegennet van Europa. Je zou verwachten dat Vlaanderen ook in de top drie staat van het onderhoud. Niets is minder waar, nummer één is Noorwegen, nummer twee Zwitserland en nummer drie het Verenigd Koninkrijk.

Op wegen die goed onderhouden zijn, gebeuren er minder ongevallen. In Nederland is aangetoond dat een goed onderhouden weg 50 procent minder ongevallen veroorzaakt. 24 procent is het gevolg van een verbetering van het rijgedrag en 24 procent van veiligere wagens.

Redenen genoeg, minister, om paal en perk te stellen aan het geklungel binnen uw administratie. *(Applaus bij Open Vld, Vlaams Belang en Groen!)*

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik had me voorgenomen uw beleid inzake Mobiliteit en Openbare Werken eens even de tijd te geven om een aantal zaken recht te trekken. Tenslotte heeft het weinig zin dat de oppositie hier elke week nieuwe voorbeelden van dezelfde problemen naar voren brengt. Al blijven bijvoorbeeld de tientallen aanslepende onafgewerkte en steeds duurder wordende zwartepuntendossiers een publiek schandaal, waar geen enkele redelijke uitleg voor is. De putten in de weg, of dezer dagen op vele plaatsen eerder het weinige aan weg tussen de zeer vele putten, is ook al geen nieuws meer. Ooit zal het nieuwe asfalt voor de E313 wel eens aankomen. Laat ons hopen.

Maar als, zoals enkele dagen geleden, twee verlichtingspalen langs de drukke autosnelweg E19 tussen Antwerpen en Brussel plots omvallen en automobilisten letterlijk dreigen te vermorzelen, dan mag ik hier toch wel eens opnieuw aan de alarmbel trekken? In allerijl werd vorig weekend zelfs besloten om nog zeven andere palen neer te halen omdat die ook dreigden neer te vallen. Eerder was de doorgeroeste staat van die palen door een gebrek aan onderhoud blijkbaar niemand van uw diensten opgevallen. Ook de specifieke controles door externen hadden niets in de gaten. Want volgens het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) werden alle palen toch door een onafhankelijke aannemer om de vier maanden gecontroleerd op stabiliteitsproblemen. En plotseling, niet eens bij abnormale windsnelheden, knakken de palen op de rijweg en merkt men dat ditzelfde op vele andere plaatsen ook elk moment kan voorvallen. Maar liefst een vijfhonderdtal palen die overal in Vlaanderen staan, die zogenaamd om de vier maanden worden gecontroleerd, worden nu ineens extra grondig geïnspecteerd. Zeer bizar allemaal, minister.

In 2008 bleek ook al uit een parlementaire vraag aan u, minister, dat er in Vlaanderen dertien bruggen op korte termijn moesten worden gesloopt. Op dit moment is er nog maar een van die dertien bruggen in slechte staat daadwerkelijk afgebroken. De andere staan op de wachtlijst, minister. Wat is het volgende dat we mogen verwachten? Bruggen die op het dak van de automobilisten vallen?

Collega's, de gewone jaarlijkse investering in het onderhoud van onze wegen en de bijhorende infrastructuur bedraagt grosso modo amper een half miljard euro. Dat is peanuts, als je weet dat de automobilisten in dit land elk jaar meer dan 13 miljard euro neertellen. En dan heb ik het enkel over wat uit de personenauto's gemolken wordt, niet eens over het vrachtverkeer.

De structurele onderinvestering in onze wegen doet zich al langer gevoelen. Zowel de realisatie van de missing links en het wegwerken van zwarte punten als het verbeteren van de doorstroming via efficiënt geregelde verkeerslichten kunnen betiteld worden als een processie van Echternach. Onze wegen zijn het symbool geworden van Vlaamse nalatigheid. De Antwerpse Oosterweelknoop is na vijftien jaar palaveren nog steeds verstrikt. Onze autosnelwegen zijn tot 'autotraagwegen' verworden, waar de files steeds langer worden en de gaten steeds dieper. Vlaanderen staat stil, meer en meer en langer en langer.

Minister, als u echt zou willen, zou u beter kunnen. Er is namelijk geld voor een beter onderhoud van onze wegen want voor sommige andere mobiliteitsuitgaven is er dan weer wel geld, veel geld zelfs. Voor flitspalen bijvoorbeeld, met een prijs van 50.000 tot zelfs 70.000 euro per stuk. Voor trajectcontrole: zo'n opstelling kost ongeveer 800.000 euro per stuk. En natuurlijk voor openbaar vervoer. In alle maten en gewichten, liefst in prestigeprojectvorm. Designbushokjes, sms-tickets waarvan de reclamekosten van december en januari 518.000 euro bedragen – dat is bijna even hoog als de inkomsten ervan gedurende het jaar ervoor, 780.000 euro. Collega's, waar gaan we naartoe als de reclamekosten bij sommige van onze agentschappen bijna even hoog zijn als hun inkomsten van een heel jaar? Recent was er een

vraag van een collega over belbussen. Met 0,14 passagiers per kilometer vervoeren die vooral lucht en staan ze vooral stil.

Minister, het lijstje is eindeloos en ik heb maar vijf minuten. Ondanks de besparingen die De Lijn in deze crisistijden ging doorvoeren, hebben ze daar dezer dagen een nieuw 'project' uitgebroed. Alle 30.000 gele stalen haltepalen – voor alle duidelijkheid: niet-doorgeroeste palen zonder omvervalgevaar – zullen vervangen worden door een nieuw aluminium exemplaar. De installatie gebeurt door de eigen diensten, maar toch tikt de factuur voor alleen al de materiaalaankoop van de nieuwe palen aan tot 1.250.000 euro.

Minister, collega's, welke veiligheidsproblemen worden hiermee uit de wereld geholpen? Op een moment dat de verlichtingspalen langs onze pokdalige wegen omvervallen investeert deze regering in onzinnige zaken. Voor LDD moet dit stoppen en liever vandaag dan morgen.

Heel concreet luidt mijn vraag: wat gaat u doen en wat is het volgende dat we mogen verwachten als u niet gaat ingrijpen?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Geachte collega's, minister, ik denk dat iedereen vorig weekend geschrokken is toen we hoorden dat we op de weg niet alleen moeten uitkijken dat we veilig op de baan rijden, maar ook naar wat er uit de lucht naar beneden komt. Alle gekheid op een stokje, minister, iedereen is zo geschrokken omwille van het irreële karakter van wat gebeurd is.

Sommige zaken zouden evident moeten zijn. Nu blijkt dat dit – wat de verlichtingspalen betreft – niet het geval is. Dat de verkeersveiligheid nu ook al door dergelijke zaken in het gedrang komt, is eigenlijk te gek voor woorden.

De vraag die velen onder ons zich verleden weekend ongetwijfeld hebben gesteld, was: hoe is dit mogelijk?

De laatste tijd hebben we al heel uitvoerig gedebatteerd over het onderhoud van de wegen en hebben we op een constructieve manier, over de grenzen van oppositie en meerderheid heen, kunnen vaststellen dat u, minister, een degelijk plan hebt om het onderhoud en de kwaliteit van de wegen op een termijn van enkele jaren te verbeteren.

Het is jammer vast te stellen dat er misschien te weinig aandacht is gegaan naar een structureel onderhoud van de installaties op en naast de wegen zoals de verlichtingspalen, maar ook gebreken in signalisatie en vangrails. We weten dat bij het structureel onderhoud van de wegen meestal ook structureel wordt nagedacht en dat de verlichtingspalen worden vervangen. Niet alle wegen zullen de komende jaren echter zo'n structureel onderhoud kennen, dus dringt de vraag zich volgens mij ook op of er eveneens een meerjarenplan is voor het vervangen van de oude verlichtingspalen.

Minister, het probleem ten gronde is eigenlijk het onderhoud van de verlichtingspalen. Het Agentschap Wegen en Verkeer is verantwoordelijk voor het onderhoud, de exploitatie en het beheer van de installaties langs de gewestwegen. Het onderhoud gebeurt voornamelijk op basis van contracten met gespecialiseerde firma's die tot stand komen op basis van openbare aanbestedingen of algemene offerteaanvragen.

Dit legt misschien onmiddellijk een pijnpunt bloot van de hele problematiek. Volgens AWV worden alle verlichtingspalen om de vier maanden geïnspecteerd. De palen langs de E19 werden een maand geleden geïnspecteerd, zonder dat iemand iets opviel. Nu blijkt dat het probleem van roest - dit is al gezegd door de heer van Rouveroij - enkel kon worden vastgesteld als de inspectiedeksels ook effectief werden opengeschroefd. Dit is duidelijk niet gebeurd en sterkt ons in het vermoeden dat de huidige controles te oppervlakkig en ontoereikend zijn.

Minister, dit kan twee zaken betekenen: ofwel voeren de aangestelde aannemers de voorziene opdracht niet naar behoren uit conform de contractuele bepalingen, ofwel is dit wel het geval, maar schort er iets met de contractuele bepalingen zelf en dus in het verlengde met de vereisten uit de openbare aanbestedingen.

Wat de vervanging van de verlichtingspalen betreft, is er snel gereageerd en zijn er snel een aantal palen verwijderd. Het is ook belangrijk dat alle risico's bij de andere palen worden bekeken. Er moet worden nagegaan of er kans is op verder omvallen of doorroesten. Ik meen uit de pers te hebben vernomen dat ze daar vanuit AWV mee bezig zijn en dat u tegen morgen een evaluatie van de situatie zou hebben. Het interesseert mij ten zeerste om te horen wat de stand van zaken is.

Maar wat de vervanging van de palen betreft, is het misschien het ogenblik om twee vliegen in één klap te slaan. U hebt een aantal maanden geleden aangekondigd dat u de verlichtingspalen langs de autosnelwegen vanaf volgende zomer, dus binnen enkele maanden, 's nachts zou doven.

In deze situatie is het zinvol om eens na te denken over de vraag of die palen nog wel vervangen moeten worden. Het onderhoud van die palen betekent immers een serieuze investering.

Minister, is er een structureel meerjarenplan om verouderde verlichtingspalen te vervangen, ook in zones waar er geen structureel onderhoud aan de wegen gebeurt?

Wat zijn de contractuele bepalingen waaraan de aannemers zich moeten houden voor het onderhoud van de palen? Volstaan deze contractuele bepalingen überhaupt om een waterdicht onderhoud te garanderen?

Denkt u eraan om in het kader van het 'minder licht'-plan bepaalde zones niet meer te voorzien van verlichtingspalen?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Ik wil nog een vraag toevoegen aan die van mevrouw Jans.

Minister, controleert AWV steekproefsgewijs, kwalitatief en inzake frequentie, het werk van die aannemers? Er is duidelijk een probleem met de kwaliteit van dat werk. Wordt er voldoende controle gedaan op de kwaliteit van uitbesteed werk door de diensten van AWV?

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, ook ik moest mijn voorhoofd fronsen toen ik afgelopen weekend het nieuws hoorde over de twee omgevallen palen op de E19. Ik moest onmiddellijk aan u denken, gezien het leed dat u al hebt gehad met de wegen tijdens de afgelopen maanden en jaren.

Uit de eerste berichtgeving van de onderzoeken die gebeurden naar aanleiding van de omgevallen palen, bleek dat het euvel te wijten zou zijn aan een agressieve corrosie van metalen palen van het type ossenkoppen. Het zou gaan over een duizendtal palen. U hebt onmiddellijk de opdracht gegeven om deze allemaal te inspecteren. Indien zij met hetzelfde euvel behept waren, moesten ze worden weggenomen.

We mogen van geluk spreken dat er afgelopen weekend geen ergere incidenten zijn gebeurd op de E19.

CD&V pleit voor een veilige weginfrastructuur. In antwoord op een aantal opmerkingen van de heer Reekmans, wil ik erop wijzen dat CD&V sinds 2004 systematisch elk jaar de budgetten voor het structureel onderhoud van de wegen heeft opgetrokken. Op dit ogenblik zitten we op een heel redelijk niveau, een hoog niveau sinds een tiental jaren, om dat onderhoud te kunnen garanderen. Naast dat onderhoud van de wegen moet ook het

onderhoud van de randinfrastructuur en van de omgevingsinfrastructuur worden in acht genomen.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw Smaers, ik begrijp dat u hier uw partijgenoot en minister moet verdedigen maar ik begrijp niet hoe u hier kunt zeggen dat het onderhoud van onze wegen zich op een hoog niveau zou bevinden. We hebben de voorbije weken beelden gezien waarop putten werden gevuld met koud asfalt, vooral in uw streek. De E313 geraakt maar niet hersteld. Men kreeg het dossier in een jaar tijd niet rond. Ik begrijp dan ook niet dat u durft zeggen dat het onderhoud op een hoog niveau gebeurt.

De heer Marino Keulen: Ik wil het ook even hebben over die stoplap van het optrekken van die kredieten. Ik geloof u graag maar u draagt nu al zeven jaar verantwoordelijkheid. Mevrouw Smaers, u gedraagt u, en dat siert u, als de voorzitter van de fanclub van uw ministers. U kunt echter niet om de vaststelling heen dat de problemen nooit zo kolossaal zijn geweest. De staat van de wegen was nooit zo slecht. Wat de domeinen betreft waarvoor AWV verantwoordelijk is, is er een immens probleem. U probeert dat weg te relativeren door te zeggen dat de budgetten zijn gestegen. Dan klopt er iets niet in de besteding van die middelen aangezien de kwaliteit duidelijk te wensen overlaat.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Ik vind het jammer dat sommigen in de plenaire vergadering een andere houding aannemen dan in de commissie. In de commissie was iedereen bijzonder enthousiast toen het rapport-Heleven werd voorgesteld. Zeker met de nieuwe dynamische directeur-generaal van AWV, Tom Roelants, merkt men duidelijk dat er in vergelijking met vroeger een totaal andere aanpak is. Er is ook effectief een vooruitgang in het onderhoud van de wegen.

Dan merk je dat iedereen kamerbreed enthousiast is, behalve LDD, dat, als het over fundamentele toelichtingen en interessante dossiers gaat, niet aanwezig is. Ik begrijp dat het sommige mensen ontbreekt aan een grondige dossierkennis. *(Applaus bij CD&V)*

Mevrouw Lies Jans: Ik vind het jammer dat de heer Keulen zegt dat er in zeven jaar niets is gebeurd.

De heer Marino Keulen: Dat heb ik niet gezegd.

Mevrouw Lies Jans: We weten dat er een structurele achterstand is van dertig jaar. Nu is er een duidelijke planning om dit in de periode 2015-2020 weg te werken. Mijnheer Keulen, dat pleidooi hebt u in de commissie gesteund. Dat staat ook in de beleidsbrief van de minister. Ik snap niet dat u hier kritiek geeft.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik ben ook verrast door wat de heer Keulen zegt. In de periode 1999-2004 was ik woordvoerder voor mijn partij voor Mobiliteit en Openbare Werken, dus ik ben goed geplaatst. Ondanks de vele middelen die de Vlaamse Regering toen had, was er nog nooit zo weinig geïnvesteerd in structureel onderhoud. Dat zijn de cijfers. Het is pas sinds 2004, eerst met minister Peeters en daarna met minister Crevits, dat een inhaalbeweging wordt gedaan. De cijfers zijn vandaag nog nooit zo hoog geweest ten opzichte van de referentieperiode, toen u, mijnheer Keulen, met uw partij daar weinig of niets aan hebt gedaan. Dat is de harde realiteit.

Mijnheer Roegiers, u moet de cijfers jaar per jaar met elkaar vergelijken. Dan ziet u waar de opwaartse knik zit, en dat in budgettair moeilijke omstandigheden. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik begrijp de bekommernis van de meerderheid om dit pijnlijke incident een beetje te dedramatiseren. Budgetten en rapporten zijn geduldig. De heer Keulen weet dat heel goed. Toen hij minister van Wonen was, waren zijn budgetten spectaculair te noemen,

maar er staan nog altijd 70.000 mensen op de sociale woonwachtlijsten. De budgetten van minister Crevits zijn ook mooi en spectaculair.

Natuurlijk zullen de meerderheid en een deel van de oppositie het er niet moeilijk mee hebben als uw budgetten toenemen, minister. Maar al die mooie budgetten en rapporten kunnen niet verhinderen dat als er twee palen naar beneden komen, heel Vlaanderen wakker wordt. Het zijn misschien maar twee palen, maar dat is de harde realiteit. Het is een realiteit die veel confronterender is dan mooie cijfers en mooie woorden in rapporten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Tijdens de vorige legislatuur was er een socialistisch mobiliteitsbeleid. Daar zit een groot knooppunt. Minister, u hebt Openbare Werken onder uw bevoegdheid gekregen en er is nog steeds een kloof tussen Mobiliteit en Openbare Werken. Er zijn honderden miljoenen euro's besteed aan openbaar vervoer maar niet aan infrastructuur. Minister, u moet eerlijk durven toe te geven dat de infrastructuur stiefmoederlijk is behandeld tijdens de vorige legislatuur onder het socialistische beleid.

Minister, u hebt nu de touwtjes van Mobiliteit en Openbare Werken in handen. We steunen u als u vooruitgang wilt boeken en een inhaalbeweging wilt maken, maar dat moet daadwerkelijk te zien zijn op het terrein. Ik hoop dat u daar de komende maanden iets van zult laten zien.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Het debat gaat in de richting van het stokje doorgeven, en wie het stokje het laatst vastheeft, zal het gelag betalen. Dat spelletje werd vroeger op school gespeeld. Nochtans heeft de heer van Rouveroij gezegd dat we met z'n allen verantwoordelijk zijn. Er zijn ministers van Openbare Werken geweest van alle partijen, uitgezonderd van de liberalen, maar die zaten het grootste deel van de tijd mee in de regering en zodoende dragen ze evenveel verantwoordelijkheid. De vraag is niet waar het in het verleden is fout gelopen. Laat ons vooral de vraag stellen hoe we in de toekomst kunnen vermijden dat zulke zaken nog gebeuren. Laat ons het debat daarop enten, en niet op het stokje doorgeven, en op de laatste die het gelag betaalt. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Griet Smaers: Ik begrijp dat iedereen het erover eens is dat we vooruit moeten kijken, en ook dat er blijvend moet worden ingezet op dat onderhoud van die infrastructuur. Dan gaat het zowel over de wegen als over de omgevingsinfrastructuur, zoals verlichtingspalen, verkeersborden, vangrails en dergelijke. Voor ons is de eerste prioriteit te weten wat de exacte oorzaak is van het omvallen van die palen. Pas als we die oorzaak kennen, kunnen we de juiste maatregelen nemen. Alle palen waar hetzelfde probleem wordt geconstateerd, moeten zo snel mogelijk worden verwijderd.

Palen moeten worden vervangen waar dat nodig is, in functie van de verkeersveiligheid. Ik verwijs in dat verband naar wat mevrouw Jans daarnet heeft gezegd: het is niet nodig die palen overal te vervangen, maar dat moet wel gebeuren op cruciale punten, zoals op- en afrittencomplexen. Het is immers ons beleid om steeds minder verlichtingpalen te plaatsen. Ook moeten de materiaalvereisten voor verlichtingspalen en palen van weginfrastructuur worden bekeken. Kunnen we daar ook lessen uit trekken voor de toekomst?

Ook moeten we stilstaan bij de inspectie die gebeurt. Het zijn inderdaad derden die deze inspectie doen, via onderhoudscontracten. Is die afdoende? Zijn er gebreken? Het is cruciaal dat we ook dit nagaan. Is die inspectie niet afdoende, dan moeten we onze conclusies trekken en die contracten bijspijkeren.

We hebben vorige week de nieuwe beheersovereenkomst van het Agentschap Wegen en Verkeer besproken. Die besprekingen lopen nog. We kunnen die overeenkomst nog altijd aanpassen en suggesties voor wijzigingen doen. Mijn fractie stelt alleszins voor daarin op te nemen, bij de doelstelling van het onderhoud van de infrastructuur, dat ook de

omgevingsinfrastructuur daar deel van zou moeten uitmaken. Het zou dus niet alleen gaan over de loutere weginfrastructuur, maar over alle omgevingsinfrastructuur: verlichtingspalen, verkeerspalen, vangrails en dergelijke meer. Naar het voorbeeld van het rapport-Helleven zouden we om de twee à drie jaar een rapportage moeten krijgen van de inspectie van die omgevingsinfrastructuur.

Nog een suggestie van mijn fractie is dat we moeten bekijken of er geen ander materiaal voorhanden is voor die palen. We hebben dat al meermaals aangehaald in de commissie. Dan denk ik aan het voorstel van de kreukelpalen. Ik geloof dat er in de commissie een grote consensus bestond om die kreukelpalen meer te gebruiken in de toekomst. Dat zou hierbij ook mee in overweging kunnen worden genomen.

Minister, hebt u al een zicht op de resultaten van het door u gelaste onderzoek naar de oorzaak van het omvallen van die palen? Welke maatregelen zult u nemen om die problemen in de toekomst te vermijden? *(Applaus bij CD&V)*

De heer Peter Reekmans: Mevrouw Smaers, u gooit alles op één hoopje. Destijds heb ik in de commissie een vraag gesteld over die kreukelpalen. U weet toch dat kreukelpalen geen oplossing kunnen bieden voor dit probleem. Kreukelpalen kunnen immers slechts een bepaalde hoogte hebben, en dat is te laag voor autosnelwegen. Ik begrijp dus niet hoe u het probleem van de verlichtingspalen op de autosnelwegen gaat oplossen met kreukelpalen, die die hoogte niet aankunnen.

We hebben altijd de mond vol van innovatie. Nu we het onderwerp toch aansnijden, ik vind het nog altijd schandalig dat een Vlaams bedrijf massaal kreukelpalen levert in Groot-Brittannië. We exporteren meer kreukelpalen dan we in eigen land gebruiken, ook al kunnen ze niet worden gebruikt langs de autosnelwegen. Die kreukelpalen zijn veel veiliger bij ongelukken. Minister, we hebben die vraag een jaar geleden gesteld, maar er zijn nog niet veel kreukelpalen bijkomend aangekocht. Maar nogmaals, mevrouw Smaers, eigenlijk had dit niets te maken met de palen die nu omvallen, want we kunnen ze daar niet mee vervangen.

Mevrouw Griet Smaers: Mijnheer Reekmans, het gaat hier over alle omgevingsinfrastructuur. Ik heb me niet beperkt tot palen, net om dit debat iets ruimer te voeren. Het gaat over het bekijken van de hele omgevingsinfrastructuur van de wegen en het bepalen en inspecteren van het onderhoud daarvan. Kreukelpalen moeten kunnen worden ingezet waar dat mogelijk is. Er moet worden bekeken waar ze kunnen worden ingezet.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, collega's, autorijden is in dit drukke verkeer al sowieso een risicovolle onderneming, maar de dag van vandaag nemen de gevaren toch hand over hand en dag na dag toe. Autobestuurders moeten niet alleen de weg in het oog houden om de schade aan hun voertuig te beperken, maar ze moeten ook met de blik omhoog rijden om te zien of er geen vallende voorwerpen op hun auto neerkomen. Het is een realiteit als men weet wat er op de E19 is gebeurd. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik vind dat collega Peeters toch wat eerlijk moet zijn. Hoeveel palen staan er in Vlaanderen? Langs de gewestwegen en langs de gemeentewegen? Hoeveel staan er?

De heer Jan Penris: Het is hier geen quiz. Mijnheer Verfaillie, hoeveel palen zijn er te veel gevallen?

De heer Eric Van Rompuy: Bomen vallen toch ook in een bos.

Ik zeg dat hier met opzet omdat als we op dat niveau gaan discussiëren... Er zijn twee palen gevallen, en nu zegt men dat de Vlaming bang moet zijn om nog buiten te komen omdat de

verlichtingspalen op zijn hoofd kunnen vallen. Dan zeg ik dat je ook niet in het bos moet gaan wandelen, want daar kunnen de bomen ook omvallen.

Mijnheer Peeters, ik heb altijd een groot respect voor u gehad. Ik ben het zelfs vaak met u eens omdat u altijd zo genuanceerd en redelijk bent. Maar dit is werkelijk een entrée die mij totaal ontgoochelt en het niveau van het debat tot nul herleidt. Ik dacht dat we al laag gezakt waren met de heer Reekmans, maar nu zijn we nog lager gezakt.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Van Rompuy, uw uitspraken zijn voor uzelf. Maar zeggen dat het amper over twee paaltjes gaat, vind ik zelfs laag. U weet toch dat er iemand dood had kunnen zijn? Iemand had kunnen verongelukken door een paal die plots midden op de weg viel. Als dat voor uw partij niet belangrijk is... *(Opmerkingen)*

Houd u toch eens rustig. Mag ik even? Als uw minister dezelfde dag opdracht geeft om 500 palen van hetzelfde type te laten controleren, dan weet je dat er iets stinkt. Als u hier komt zeggen dat het amper over twee paaltjes gaat, dan verlaagt u, en niet collega Peeters, het debat.

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, ik waardeer ten zeerste dat u tegen de heer Verfaillie zegt dat hij zich rustig moet houden. Ik vind het goed dat u uw eigen dingen op anderen projecteert.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer Van Rompuy, deze palen zijn onze verantwoordelijkheid. Wat ermee fout loopt, is onze verantwoordelijkheid. Het is infrastructuur die door ons is aangebracht en die door ons moet worden onderhouden, en dat is niet gebeurd. Ik maak er geen bagatel van. Ik ga zo meteen de klemtoon wel een beetje verleggen, maar dit is toch wel een Vlaams probleem dat we in de commissie Mobiliteit al herhaaldelijk hebben aangekaart, gaande van wegonderhoud tot de randinfrastructuur, en waarbij we constant in gebreke blijven. Het is een zorg voor dit parlement en een zorg voor de Vlaamse Gemeenschap. Er zijn gevaren aan verbonden, met verantwoordelijkheid.

Het is de tweede winter op rij dat we hebben moeten vaststellen dat we putjes moeten vullen en dat we klein herstel moeten toepassen. De temperatuur stijgt en de wind wakkert aan en nu beginnen de opstaande elementen ook omver te vallen. Het gaat blijkbaar van kwaad naar erger. Er zijn serieuze verantwoordelijkheden, want mensenlevens kunnen in gevaar worden gebracht.

Maar waar gaat het ten gronde om? Het slechte wegonderhoud van de laatste jaren staat in schril contrast tot het enorme pakket ‘missing links’ dat deze Vlaamse Regering wil realiseren. Er zijn dus nog meer missing links in Vlaanderen dat nu al het dichtste wegennet van Europa heeft, mogelijk van de wereld. Het is en blijft een ambitie van deze regering.

Vanochtend nog in de commissie Ruimtelijke Ordening, bij de bespreking van de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, kwamen er zo maar even tien missing links bij. Die missing links kosten geld en betekenen zware investeringen, die buiten de begroting gerealiseerd zullen moeten worden met pps-constructies en DBFM-contracten. Maar we weten nu al dat de jaarlijkse terbeschikkingstellingsvergoeding in de begrotingen zal terugkomen. De Inspectie van Financiën heeft er ons vorige week nog op gewezen dat we voor de Brabo-projecten jaarlijks 5 miljoen euro zullen moeten betalen voor de terbeschikkingstellingsvergoeding. De Inspectie van Financiën heeft als eerste gezegd dat dat onze begroting zal bezwaren.

Aan de andere kant zitten we met een aantal projecten die zo omvangrijk zijn dat we ze tot vijftig jaar lang zullen moeten meenemen in de begroting. Ik stel alleen maar vast dat we die verantwoordelijkheden wel op onze nek halen en dat we er voor elementair onderhoud niet in slagen om dat jaarlijks in de begroting te zetten en er wanneer nodig extra in te investeren.

Minister, gaan we bij de begrotingscontrole extra middelen uittrekken in de begroting 2011 om in het elementaire onderhoud van onze wegeninfrastructuur te kunnen voorzien?

De heer Carl Decaluwe: Ik wil even verwijzen naar wat de heer Roegiers heeft gezegd: we moeten inderdaad de stok niet doorgeven en dan stellen dat de schuld bij de laatste zit. Groen! doet hier alsof het echt een probleem is van deze regering en alsof deze regering dit probleem heeft geschapen. Dat is een beetje uw basishouding, mijnheer Peeters. U verwijst naar pps-constructies. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Het is met Groen! in de regering dat de eerste grote pps-constructie, de BAM, gestart is. Dat is maar een klein detail, mevrouw Vogels.

Het is de CD&V-fractie geweest die het rapport-Heleven voor het eerst in het parlementaire debat heeft gegooid, toen minister Stevaert minister van Openbare Werken was. Wij hebben toen jaar na jaar amendementen ingediend om het structurele onderhoud en het onderhoud van de wegen op te voeren. We zijn daar destijds mee uitgelachen. Alles moest naar openbaar vervoer gaan en niets naar infrastructuur. De oorzaak dateert dus van jaren geleden. U bent kort van geheugen, mevrouw Vogels. Groen! heeft ook lang in die regering gezeten. U had toen misschien ook een aantal zaken kunnen steunen. Dat is niet gebeurd.

De eerste grote pps-constructie van openbare werken, waar de heer Peeters zich nu tegen afzet, is gestart met Groen! in de regering. U weet dat toch nog? U hebt toen zelfs nog gedanst, mevrouw Vogels.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Decaluwe, u doet ons altijd ongelooflijk veel eer aan. Wat wij allemaal gerealiseerd hebben in die vijf jaar dat wij in de regering hebben gezeten! Weet u, uw coalitiepartner, de socialisten, zaten toen ook in de regering. De heer Stevaert was verantwoordelijk voor Openbare Werken. Hij heeft terecht veel geïnvesteerd in openbaar vervoer, maar tot nader order is hij geen groene. Er zaten trouwens ook liberalen bij ons. De grote voorstanders van de pps-constructies waren niet de groenen, maar de liberalen.

Dus voor u nog eens dat schuifje opentrekt van wie wanneer in de regering zat, mijnheer Decaluwe: u hebt in alle Vlaamse regeringen gezeten sinds Openbare Werken een Vlaamse bevoegdheid is. Uw verantwoordelijkheid is dus stukken groter dan de onze.

De heer Carl Decaluwe: Dat klopt allemaal. Iedereen heeft zijn verantwoordelijk. Ik zal dat schuifje blijven opentrekken. Als Groen! denkt telkens met het vingertje te moeten wijzen, dan zal dat altijd hetzelfde schuifje zijn, inderdaad. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

De heer Filip Watteeuw: De heer Decaluwe heeft, zoals we van hem gewoon zijn, weer niet goed geluisterd. Hij zegt: collega Roegiers heeft gelijk dat het niet gaat over zwartepieten uitdelen. Eigenlijk doet hij altijd hetzelfde. Hij zegt dat collega Roegiers gelijk heeft maar hij probeert het altijd weg te schuiven van CD&V als het kan naar Groen!. Ik beantwoord geen schuldvragen. De heer Peeters heeft gezegd dat we moeilijkheden hebben om het onderhoud van de wegen op een optimaal niveau te realiseren. Ondertussen zijn er grootse plannen om nieuwe missing links aan te leggen. De vraag is: kunnen we ons blijven permitteren om nog nieuwe wegen aan te leggen, wetende dat we de bestaande wegen niet kunnen onderhouden? Beantwoordt u die vraag maar eens.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Watteeuw, u hebt gezegd dat ik een viswijf ben, et cetera et cetera. Ik weet dat allemaal, maar ik luister ten minste. Je kunt niet alle middelen op één ding zetten want dan staat alles stil. Men werkt nu gradueel en tezelfdertijd complementair. Er moeten inderdaad nieuwe wegen en missing links komen. Ik weet dat Groen! daartegen is, dat is uw oprechte mening. Voor ons is het een en-enverhaal. Wij zijn geen groene fundamentalisten, zeker niet. Ik hoop dat ik dat nooit word.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer Decaluwe, ik wil toch zeggen dat u niet goed hebt geluisterd. U was gepikeerd door het woord pps. Ik heb het duidelijk gehad over het feit dat we weer 10 missing links in ons structuurplan steken. We brengen het aantal op 37. Dat zijn grote investeringsprojecten, terwijl we moeten vaststellen dat onze basisinfrastructuur

achterwege blijft en van alle goed onderhoud verstoken blijft. Men zou beter prioriteiten kiezen en goed onderhouden wat men heeft alvorens aan grote nieuwe projecten te beginnen. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, collega's, vanmorgen vroegen mijn kinderen: "Voke, wat ga je doen vandaag?" Ik heb gezegd dat ik eerst naar het pensioenfonds zou gaan om mijn pensioen veilig te stellen. Neen, ik heb gezegd dat ik zou proberen een vraag te stellen over inwendig gecorrodeerde verlichtingspalen. "Inwendig gecorrodeerde verlichtingspalen, wat is dat?" Ik heb gezegd: dat is zoiets als het oude federale België, dat rot vanbinnen en dat valt vanzelf om. *(Gelach. Opmerkingen)*

Mijn kinderen gaan nu hun rijbewijs proberen te rateren.

Ik heb gezegd dat het niet alleen zou gaan over inwendig gecorrodeerde verlichtingspalen, maar ook over ossenkoppen. "Is dat een nieuwe Vlaamse film, voke?" Neen, dat is een verlichtingspaaltype dat langs de E19, de E40 en de E314 staat en dat het vandaag moeilijk heeft. Die ossenkoppen hebben de eigenschap dat ze bovenaan bekleed worden met een piramidale topstructuur, bestaande uit een soort rubber. Maar die piramidale rubberen topstructuur heeft het nadeel dat hij bij hevige wind wel eens durft weg te waaien waardoor het hemelwater in die ossenkoppen binnendringt en vanuit de kop tot in de voet belandt. Daar geraakt dat hemelwater niet meer weg, minister. Ik heb me laten vertellen, en dat zeggen ook uw diensten, dat er in de voet van de ossenkoppen spuigaten zijn gemaakt om dat water te laten weglopen. Soms raken die spuigaten verstropt waardoor dat hemelwater zich opstapelt en er corrosie of roest ontstaat.

Men kan roestvrije constructies gebruiken. In de scheepvaart weet men hoe men daarmee moet omgaan. Schepen roesten minder snel dan verlichtingspalen. Het zou misschien een idee zijn om de verlichtingspalen roestvrij te maken of minstens een roestvrije behandeling te geven. Maar goed, dat is niet gebeurd.

Dat heeft dramatische gevolgen gehad. Er zijn twee palen vanzelf omgevallen. Twee palen te veel, mijnheer Verfaillie. Het had erger kunnen zijn. Er is gelukkig niets ernstigs gebeurd, maar de administratie geeft toe dat er minstens 1000 palen zijn die voor een gelijkaardige val in aanmerking kunnen komen, want ze zijn van het ossenkoptype. Nu wordt nagekeken hoe ver de corrosie is.

En, minister, de automobilisten stellen zich bij dat alles wel wat vragen. Ze betalen wegentaks. Ze betalen veel wegentaks, en in het nieuwe systeem dat u wilt invoeren, mogen ze misschien nog meer wegentaks betalen. Ze verwachten dus tegen de betaling van die wegentaks een tegenprestatie van de overheid, namelijk dat de wegeninfrastructuur waarvan ze gebruikmaken, perfect in orde is. Trouwens, een automobilist moet regelmatig naar de autokeuring. Hij moet er ook voor zorgen dat de wagen die hij gebruikt in orde is. Als die niet in orde is, dan kan het voertuig worden afgekeurd en moet de automobilist een nieuwe wagen kopen. Er is dus een wanverhouding tussen de prestaties van onze overheid enerzijds en die van de automobilist anderzijds.

De meeste collega's hebben de problemen al aangehaald. Ze hebben u verzocht er het nodige aan te doen. Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. Het gaat jammer genoeg niet alleen over de gecorrodeerde verlichtingspalen langs onze autosnelwegen. Er is ook een probleem op het onderliggend wegennet, dat door onze gewesten wordt beheerd. Ik ben deze morgen nog eens gaan kijken op de N130, de verbindingsweg tussen mijn eigen gemeente Merksem en Deurne. Daar ligt die fameuze 'Brug van den Azijn', waar minstens vier door u beheerde verlichtingspalen na de laatste storm zijn beginnen scheef staan. Ik heb kunnen vaststellen dat dat komt omdat ze lichtjes gecorrodeerd zijn. Dat zijn er vier palen bij. Als iedereen in zijn eigen gewest, zijn eigen gemeente, zijn eigen stad eens kijkt naar de weginfrastructuur die

door u wordt beheerd, dan vermoed ik dat ze ook gecorrodeerde verlichtingspalen kunnen opsommen.

Minister, ik hoop dat uw inspanningen niet beperkt blijven tot onze autosnelwegen, maar worden uitgebreid tot het hele Vlaamse wegennet, al was het maar omdat de Vlaamse automobilist dat verdient. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Collega's, minister, voorzitter, het zijn variaties op eenzelfde thema: kwaliteit van de wegen, kwaliteit van de bruggen, kwaliteit van de wegsignalisatie, en nu gaat het om de kwaliteit van de verlichtingspalen. Telkens gaat het hoofdzakelijk om werken die worden uitgevoerd door privéaannemers en waarbij blijkt dat er achteraf problemen zijn. We debatteren hier heel vaak – en terecht – over het efficiënt gebruik van de publieke middelen. Dat is goed, en we moeten dat a fortiori ook doen voor de opdrachten die worden uitbesteed.

Maar, minister, nu hebt u dit weekend, heel terecht overigens, de opdracht gegeven om tegen morgenmiddag duizend verlichtingspalen te controleren. Dat is een begrijpelijke reactie, die ik ook volledig steun. Op die manier betaalt de belastingbetaler echter uiteraard twee keer het gelag: één keer omdat verondersteld wordt dat een privéaannemer om de vier maanden alle palen controleert en één keer omdat nu op vier dagen tijd duizend palen door het eigen agentschap worden gecontroleerd.

Collega's, begrijp me niet verkeerd. Ik houd hier geen pleidooi om alle openbare of onderhoudswerken in eigen beheer te houden. Dat is niet haalbaar en ook niet wenselijk. Maar spontaan komt er een toch wel belangrijke vraag naar boven. Ofwel, minister, heeft de aannemer gedaan wat hij moest doen, en dan zijn de contracten niet in orde. Dan vragen we u om die contracten dringend aan te passen. Ofwel heeft de aannemer zijn werk niet of onvoldoende gedaan, en dan vragen we u nadrukkelijk welke stappen u zult zetten om de aannemer aansprakelijk te stellen en de verloren uitgaven te recupereren.

Tot slot, en om het debat open te trekken, vraag ik u welke maatregelen u wenst te nemen om er zeker van te zijn dat openbare werken en openbaar onderhoud in de toekomst op een correcte manier worden uitgevoerd. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, collega's, toen ik vorige vrijdag verwittigd werd dat er op de E19 twee verlichtingspalen op de snelweg waren gevallen, kon ik dat eigenlijk niet geloven. Ik deel de zorg die veel parlementsleden hebben geuit. Het omvallen van verlichtingspalen, zij het op gewestwegen, zij het op snelwegen, mag niet gebeuren. Daarom hebben we in het weekend onmiddellijk beslist van drastisch in te grijpen.

Als zoiets gebeurt, moeten er twee problemen worden opgelost: hoe is dat kunnen gebeuren en wie is ervoor verantwoordelijk? Het eerste, het allerbelangrijkste, is volgens mij de verkeersveiligheid garanderen. De ingenieurs van de administratie hebben onmiddellijk, vrijdagnacht, een controle gedaan en de probleemzone afgebakend.

Diverse collega's hebben een plastische beschrijving gegeven van het type paal dat vandaag 'in de problemen zit'. Ik kom daar straks op terug. Het gaat inderdaad om de eerste generatie metalen palen die in Vlaanderen geplaatst zijn. Ze staan voornamelijk op de snelwegen omdat ze zeer hoog zijn. Op een gewestweg is dat niet nodig. Het is dus het eerste type metalen palen.

Langs de E19 zijn intussen niet één of twee, maar verschillende palen preventief weggehaald. We hebben gelukkig een inventaris kunnen opmaken. Het zijn er geen duizend, maar een dikke tweeduizend. De eerste berekening klopte niet helemaal. De bewuste palen hadden vroeger in twee richtingen een ossenkop. Er zijn er een aantal afgezaagd omdat ze nog slechts aan één kant worden gebruikt. Vandaar de discussie over het juiste aantal.

De tweede probleempalen zijn die op bruggen langs de snelwegen. We kunnen zo'n paal op een brug niet in de grond steken, anders zitten we door de brug heen. Die worden vastgemaakt op een afdekplaat en op de grond geplaatst in plaats van erin. Langs de E19 werd een probleem gedetecteerd met zo'n paal op een brug. Dat zijn twee probleemzones met in totaal 2500 verlichtingspalen.

Die palen zijn absoluut niet allemaal aangetast. Voor ons was het belangrijk om al in het weekend de probleemzone af te bakenen en een versnelde controle te doen. Morgenavond is die controle in principe afgerond. Daar zijn interessante resultaten uitgekomen. Ik heb mij vanmiddag laten informeren over de stand van zaken. In Limburg ligt er 37 kilometer snelweg met ossenkoppalen, in Vlaams-Brabant 10 kilometer langs de E19, in Antwerpen 30 kilometer vooral langs de E19 en in Oost-Vlaanderen 6 kilometer. West-Vlaanderen heeft er geen. De resultaten wijzen uit dat de probleemzone zich momenteel enkel langs de E19 bevindt. In Limburg is nu ongeveer de helft gecontroleerd. Daaruit blijkt dat de palen in goede conditie zijn.

Stellen dat een ossenkoppaal die 35 jaar oud is, sowieso gecorrodeerd is aan de binnenkant en dus vervangen moet worden, lijkt op dit ogenblik niet te kloppen. Ik maak voorbehoud want we moeten de definitieve resultaten nog krijgen, maar op dit ogenblik is er slechts één probleemzone in Vlaanderen: de E19 tussen Brussel en Antwerpen.

Er werden heel terechte vragen gesteld over de oorzaak. Het is niet zo dat er niet wordt gecontroleerd. In elke provincie loopt een onderhoudscontract op de verlichting. Bovendien geldt dat contract niet enkel voor de autosnelwegen, maar voor alle verlichtingspalen op het gewestwegennet. Er is een contract voor West-Vlaanderen, een contract voor Oost-Vlaanderen, een contract voor Limburg, een contract voor Vlaams-Brabant en een contract voor Antwerpen.

Ik geef u wat meer uitleg over de inhoud van de contracten. Ze focussen op het onderhoud van een verlichtingspaal. Zo'n paal moet licht geven en het onderhoud ervan is volledig gericht op de controle van de verlichting. Als van een paal de verlichting niet werkt, dan moet er een visuele controle gebeuren – een uitwendige controle durf ik dat niet te noemen, het is een visuele controle. Om de vier maanden worden de cycluslichten gecontroleerd: ongeveer per 2 kilometer worden alle kapotte lampen gedetecteerd en die palen worden individueel bekeken. De lampen die gebruikt worden op de autosnelwegen, hebben een gemiddelde levensduur van drie jaar. Dat wil zeggen dat om de drie jaar elke verlichtingspaal in principe gecontroleerd moet zijn.

Het is natuurlijk belangrijk om de oorzaak van de corrosie te kennen. De heer Penris vroeg zich af of inwendige corrosie aan de buitenkant kan worden gezien. Het staat vast dat die van de buitenkant moeilijk zichtbaar is, maar ik durf te betwijfelen dat die niet zichtbaar is. Dat wordt ook betwijfeld in het inspectieverslag dat ik deze middag heb gekregen, maar dat zegt dat het niet onmogelijk is. Op de snelwegen is er een bijkomende omstandigheid, want door de administratie werd opgelegd dat de controles 's nachts moeten gebeuren. Bij dag is er immers heel veel verkeer en 's nachts is het efficiënter om te onderzoeken of de lichten werken, maar de visuele controle wordt daardoor natuurlijk iets moeilijker.

Een bijzondere omstandigheid langs de E19 is dat de cyclus vorige maand gecontroleerd werd. Wellicht werden een aantal lampen vervangen, maar uit het verslag blijkt niet dat er problemen waren aan een van de verlichtingspalen. U denkt misschien dat dergelijke verslagen nooit worden opgemaakt, maar dat klopt niet, want de voorbije maanden kregen we ettelijke meldingen van problemen aan palen, van corrosievorming. De administratie reageert op dergelijke verslagen door het geven van de opdracht om de palen te herstellen. Dat is niet gebeurd voor de zone E19 en het is heel belangrijk dat we onderzoeken waarom er geen melding van de problemen werd gemaakt.

Ik vertelde al dat elke paal ongeveer om de drie jaar wordt gecontroleerd, als de lamp stuk is. Het kan dat de lampen die werden vervangen, geen betrekking hadden op de palen in kwestie. Nu moet worden bekeken of die palen gedurende twee jaar niet werden gecontroleerd. In de pers heb ik gelezen dat volgens een ingenieur een dergelijke inwendige corrosie op acht maanden tijd kan ontstaan en een paal volledig kan doorroesten. Dat verbaast me eigenlijk, want volgens de theoretische regels duurt dit een aantal jaren. Intuïtief stel ik dat het eigenlijk visueel gezien had moeten worden.

We hebben nu de opdracht gegeven aan onze ingenieur om de zaak in concreto te bekijken. Het is immers perfect mogelijk om te zien hoe snel de corrosie is ontstaan. Als inderdaad blijkt dat het om een proces gaat dat al een paar jaar aan de gang was, is er sowieso een probleem op het niveau van de aannemer. Dit wordt onderzocht.

Dan kom ik, collega's, aan de knelpunten. Is hier sprake van een aansprakelijkheid van de aannemer? Misschien wel. We moeten de definitieve controle afwachten.

Dat het hier gaat over interne corrosie die moeilijk zichtbaar is, is zeker. Dat het hier gaat over een probleem dat niet wordt vastgesteld op die 2000 palen in Vlaanderen, maar dat het wellicht een beperkte zone zal zijn, is hoogstwaarschijnlijk ook het geval.

Toch wil ik met u een aantal knelpunten overlopen die hier werden aangehaald. We hebben in Vlaanderen ongeveer 90.000 palen staan die eigendom zijn van het gewest of snelwegpaal zijn. De lokale palen laat ik dus buiten beschouwing. De bestekken en contracten zoals ze vandaag in de verschillende provincies zijn opgemaakt, laten niet toe om een fiche te hebben per paal. Dat klinkt misschien een beetje raar, maar u weet dat in het rapport-Heleven de toestand van de weg wordt opgemeten per meter. Per lopende meter zie je dus wat er waar gebeurt.

Voor de verlichtingspalen is het niet mogelijk, omdat het bestek enkel een meldingsplicht voorschrijft als er een defect wordt opgemerkt. Ik denk dat de eerste stap er zeker in bestaat om in de komende maanden een systeem op te zetten of het bestek aan te passen of aan te vullen, zodat we een permanente controle op onze oudere palen kunnen doen. Daarmee bedoel ik dat je per paal een fiche krijgt met een overzicht van de gedane ingrepen. Als er iets gebeurt, heb je zo ten minste de zekerheid dat er minstens een controle geweest is. Want vandaag krijgen we enkel meldingen per cyclus, dus niet per individuele paal. Je kunt dus niet per paal gaan bekijken of daar ooit een grondige controle is gebeurd. Dat is iets wat we moeten oplossen.

Verder heb ik hier niet alleen over de wegen veel vragen gehoord, maar ook over de flankerende infrastructuur: bruggen, vangrails, verkeerslichten, enzovoort. Zeker wat de bruggen betreft, wordt dit opgevolgd. Er zijn daar verslagen over, dat wordt vier keer per jaar gemonitord. Ik heb er geen probleem mee dat dit tweejaarlijks, in de vorm van een verslag, aan het parlement wordt overgemaakt. Het is misschien wat pijnlijk, want ik voel mij vaak de schietschijf. Maar het voordeel is dat we zo'n verslag – en sommigen zeggen dan misschien dat papier gewillig is – jaar na jaar kunnen gebruiken om onze investeringen op te enten. Zo investeren wij bijvoorbeeld volgens de resultaten die in het rapport-Heleven staan. Het lijkt mij evident dat we, wat de flankerende infrastructuur betreft, een gelijkaardig systeem zouden kunnen volgen. Ik heb er geen probleem mee een dergelijk verslag ter beschikking te stellen of die resultaten in een mooi document te stoppen.

Dan is er nog het probleem van het geld. Er is hier een hele discussie geweest over wanneer en hoeveel geld er voorzien was en wie de oorzaak was. De noden aan ons Vlaams infrastructuurnetwerk zijn fenomenaal groot. Het probleem dat zich vandaag voordoet, is niet alleen een kwestie van middelen die we te kort zouden hebben, maar het is ook een kwestie van organisatie. Het is een kwestie ervoor te zorgen, wanneer je patrimonium een zekere leeftijd bereikt, een efficiënte en assertieve controle te doen.

Sinds één jaar, collega's, is er een vrouwelijke ingenieur die de bevoegdheid heeft om die systemen op te zetten en op te volgen. Vroeger was het zo – en de mensen die al lang in het parlement zitten, weten dat wellicht – dat elk district zijn eigen contract had, zijn eigen manier van opvolgen. Dat werd dus her en der opgevolgd. We hebben dat nu gecentraliseerd. We hebben één iemand die de bestekken maakt, ze opvolgt, de stroomlijning doet en die dus ook de investeringsprogramma's wat dat betreft zal opvolgen.

Er is mij hier ook gevraagd of ik een programma heb, of ik weet waarmee ik bezig ben. Want men ziet doortochten vernieuwd worden en palen vervangen worden. Ik zeg daar 'ja' op. Er is sinds twee jaar ook een plan opgemaakt om onze oudste verlichtingspalen te vernieuwen. De betonnen zijn er het slechts aan toe en worden straks ook vernieuwd. Er wordt op een aantal zones ook gebruik gemaakt van nieuwe types palen. Mevrouw Smaers had een voorstel voor kreukelpalen. Die worden straks ook geplaatst in een aantal zones, maar men kan dat niet overal doen. Wat dat betreft, zijn er ook een aantal beslissingen genomen.

Ten slotte, collega's, denk ik dat het een onterechte vergelijking is om te zeggen dat ik nu geld moet wegpakken van de haltepalen bij De Lijn of dat ik niet meer mag investeren in nieuwe wegeninfrastructuur. Ik denk dat we accuraat de toestand van ons wegennet en toebehoren moeten opvolgen, jaar na jaar. We moeten de middelen prioritair inzetten in die zones en op die zaken waar het nodig is. Dat betekent dat het omvallen van verlichtingspalen kost wat kost moet worden vermeden. Ik kan daar helemaal niet mee lachen – laat dat duidelijk zijn – omdat de verkeersveiligheid daarmee in het gedrang komt.

De oorzaak van het probleem zou wel eens iets genuanceerder kunnen zijn dan alleen maar het feit dat we er niet naar hebben omgekeken en dat we er niet in hebben geïnvesteerd. Als zou blijken dat één zone is aangetast met een gebrek en dat andere zones dat gebrek niet hebben, blijft uiteraard de vraag naar de aansprakelijkheid: dat moest toch zijn opgemerkt voordat de paal viel? Maar dan zit je wel in een ander debat. Dan gaat het er niet meer over dat we onze infrastructuur verwaarlozen. Geef mij dus de tijd, het zal nog ongeveer een week duren, om wat dat betreft de oorzaken te kunnen detecteren.

Collega's, ik ben bijzonder tevreden dat ik over alle banken heen heb gehoord dat ik voldoende moet investeren. De investeringsmiddelen zijn de voorbije jaren aanzienlijk toegenomen, maar ik besef absoluut dat het zeer aangenaam zou zijn indien ze nog een beetje zouden stijgen. Ik heb hier een half jaar geleden kritiek gekregen toen ik aankondigde, vooraleer een begroting of een budgetcontrole rond was, dat er meer middelen zouden komen. Ik zal mij in de komende weken op een zorgzame manier wijden aan de komende budgetcontrole. We zullen zien of en op welke manier er eventueel extra middelen kunnen worden vrijgemaakt.

Mij interesseert vooral het opzetten van het systeem. Meerdere collega's wezen erop: zo kunnen wij vermijden dat we te laat, dus als de paal gevallen is, een probleem onderkennen. Daar is de komende maanden organisatorisch nog wat werk aan de winkel. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Sas van Rouveroij: Minister, mij is een en ander heel wat duidelijker. Ik heb nog twee vragen.

Op een bepaald ogenblik versprak u zich even, maar u corrigeerde zich onmiddellijk. U zei 'uitwendige', maar u vroeg zich meteen af of dat wel juist geformuleerd was. U hebt het dan accurater verwoord door te zeggen: 'visuele' controle. Maar als u dat zegt, moet ik dan begrijpen dat die visuele controle er ook in bestaat dat de aannemer contractueel verplicht is om het inspectieluik waarover elke paal beschikt te openen? Als het zou gaan om een 'uitwendige' controle, zou dat contract onvolmaakt zijn, want dan moet de aannemer dat luikje niet openen. Maar u corrigeerde zichzelf expliciet door te zeggen dat het een 'visuele' controle is. Kan dat ook het openen van het inspectieluik omvatten? Komen we dan niet

terecht op de vraag hoe het hier mogelijk is geweest dat, na het openen van het luikje, men niet heeft gezien dat de corrosie van binnenuit zodanig was dat zij de paal aantastte?

Ik begrijp dat u niet om de vier maanden alle palen controleert. Die indruk hadden wij gekregen via de pers. Dat is dus niet juist. Het is om de drie jaar, en alleen maar naar aanleiding van een defect licht. Maar als de professor zegt dat vier millimeter staal in acht maanden kan corroderen, dan moeten wij weten of dat juist is. En als het juist is, moeten wij heel snel optreden.

De heer Jan Penris: Minister, u bent begonnen met de mededeling dat u de berichten eerst niet kon geloven. Ik kon het eerst ook niet geloven. Ik dacht nog even dat de palen niet zijn omgevallen, maar dat ze zijn omgezaagd door vertegenwoordigers van het Belgische ancien régime die hun klassiekers kennen – u weet dat in de Franse Revolutie lantaarnpalen ook voor iets anders werden gebruikt. Maar goed, indien zij die ambitie zouden hebben gehad, zouden zij alle palen in Vlaanderen hebben omgezaagd. Quod non.

Minister, ik vond u op het einde wel beluisterenswaardig toen u zei dat u de ambitie hebt om voor de 90.000 lantaarnpalen die u in uw gewest beheert een fiche te laten maken. U hebt er echter onmiddellijk aan toegevoegd dat u op zoek gaat naar de middelen, maar dat u niet kunt garanderen dat u ze zult vinden. Minister, ik vind dat u ze moet vinden. Omdat wij ervan uitgaan dat de wagens die op onze wegen rijden deugdelijk zijn, omdat wij ervan uitgaan dat de wegen die wij voor die wagens ter beschikking stellen deugdelijk zijn, omdat wij ervan uitgaan dat de palen die die wegen verlichten deugdelijk zijn.

De heer Dirk Peeters: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik zou hier evenwel nog twee zaken aan willen toevoegen.

Ten eerste, kan de aansprakelijkheid van de aannemer op korte termijn naar de commissie worden teruggekoppeld? Moeten we op dit vlak eerst zelf actie ondernemen?

Ten tweede, wat het onderhoud en het voorzien van geld voor onderhoud betreft, heb ik de minister altijd gesteund. Ik kijk dan ook uit naar de volgende begrotingscontrole. Volgens mij hoeft de minister geen bijkomend geld te zoeken. Door middel van verschuivingen kan ze geld van de missing links naar onderhoud verplaatsen. Dit moet haar in staat stellen op een betere manier in het onderhoud van onze wegen te voorzien.

Mevrouw Griet Smaers: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik noteer dat we zo snel mogelijk meer zicht zullen krijgen op de exacte oorzaak en op de gevolgen die de minister daaraan koppelt.

Ik kondig ook een actualiteitsmotie aan namens de meerderheid.

Mevrouw Lies Jans: Ook ik wil de minister voor haar antwoord bedanken. Ze heeft een duidelijk zicht verschaft op wat ze op korte termijn en structureel wil doen om de problemen op te lossen. Ik heb echter ook iets eigenaardigs vastgesteld.

Het type van de ossenkoppaal wordt in verschillende provincies, Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, gebruikt. Uit het voorlopig verslag blijkt dat er enkel in Antwerpen een probleem is.

Ik heb bedenkingen bij de oorzaak. Ik wil daar nu nog geen uitspraken over doen. We moeten dit in elk geval grondig nakijken. Is voor het onderhoud in elke provincie een andere aannemer aangesteld?

Daarnaast is er nog het door de heer van Rouveroij aangehaalde element van de visuele controle. Ik vraag me af wat een visuele controle net inhoudt. In de persberichten staat dat ten gevolge van de verdwijning van de rubberen dichtingen de afsluiting niet goed werkt en dat er bijgevolg waarschijnlijk water is binnengesijpeld. Dit is visueel zichtbaar. Ik kan me niet voorstellen dat iemand die een controle uitvoert er niet onmiddellijk aan denkt dat de combinatie van metaal en insijpelend water tot roest aan de binnenzijde leidt.

Voor het overige steun ik de maatregelen die de minister wil nemen. Ik zou dit debat graag op een grondiger manier in de commissie Openbare Werken kunnen voortzetten.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik wil nog twee opmerkingen maken.

Ten eerste, volgens u zou ik hebben gezegd dat u ergens geld moet weghalen. Dat klopt niet. Ik heb enkel verklaard dat ik heb vastgesteld dat er voor bepaalde zaken blijkbaar voldoende geld is. Zelfs als het enkel over een zone gaat, blijft het onderhoud van die palen noodzakelijk. Elke paal die kan vallen en waartegen een wagen kan botsen, is een paal te veel. In een beschaafd land kunnen we niet aanvaarden dat palen langs onze wegen bij de minste wind omvervallen.

Onlangs heeft De Lijn 30.000 nieuwe aluminium palen besteld om de bestaande gele haltepalen te vervangen. Op veel plaatsen zijn die haltepalen niet verroest of in slechte staat. Blijkbaar vinden bepaalde mensen binnen De Lijn het nodig stalen palen door duurzame aluminium palen te vervangen. Ze hebben hier 1.250.000 euro voor veil.

Minister, aangezien sommige palen die al 25 jaar naast onze wegen staan, gewoon omvervallen, wordt dit wel heel cynisch. Dat is het punt dat ik heb gemaakt. Wat u hiermee doet, is een andere zaak. U bent de bevoegde minister. Ik stel enkel vast dat op een plaats nutteloze uitgaven gebeuren en er op andere plaatsen nood aan geld is.

Ten tweede, de minister heeft verklaard dat ze tijd nodig heeft. Ik ben mijn betoog begonnen met de uitspraak dat we haar tijd willen geven. Ze heeft de budgetten opgetrokken. Dat mocht ook gebeuren. Ze heeft een andere vraag echter nog niet beantwoord.

In 2008 heeft de minister een van de dertien bruggen laten slopen die in slechte staat verkeerden. Dat is ondertussen drie jaar geleden. Tot het effectief gebeurde, kon ik ook niet geloven dat de verlichtingspalen langs de autosnelweg op uw hoofd kunnen vallen. Ik ben dan ook terecht bezorgd om die bruggen die momenteel op een wachtlijst staan.

Minister, wanneer zult u die bruggen afbreken? Ik wil in elk geval vermijden dat brokstukken op de auto's vallen en dat de overheid dan verklaart dat ze niet op de hoogte was. Wanneer zult u, in het belang van de verkeersveiligheid van de Vlamingen, die bruggen afbreken?

De heer Marino Keulen: Ik blijf wat op mijn honger voor wat de controle van AWV op de uitgevoerde werken betreft. Ik vind het uitstekend dat de overheid werk uitbesteedt. Zij moet niet alles zelf doen. Het werk dat wordt uitgevoerd, moet echter ook worden gecontroleerd. Het gaat hier over belastinggeld. Of het nu gaat over wegenwerken, het aanleggen van voorraden strooizout, verlichtingspalen, er worden contracten gesloten. Of de kwaliteit van die uitgevoerde werken ook voldoende wordt gecontroleerd, daar heb ik mijn vragen bij. Het moet toch mogelijk zijn om dat op basis van steekproeven te organiseren. Ik kan me niet voorstellen dat soortgelijke incidenten zich voordoen in Nederland of Duitsland. Hoe komt het dat dit daar niet gebeurt en hier wel? Heeft dat te maken met het feit dat de controles die achteraf worden uitgevoerd op de uitbestede werken, niet efficiënt zouden gebeuren?

Minister Hilde Crevits: Ik zal beginnen met de inspectie want die hangt samen met de controles. Ik heb de bestektekst er even bij genomen. Onder punt nummer 6 staat dat er een visuele inspectie moet gebeuren van de verlichtingspalen.

De heer Marino Keulen: Door de aannemer of door uw diensten?

Minister Hilde Crevits: Ik zal het allemaal uitleggen. Er wordt een bestek opgemaakt waarbij een aannemer de opdracht krijgt om per provincie de verlichtingspalen te onderhouden. Men loopt of rijdt rond, men gaat van paal naar paal en men gaat na of het licht werkt. Wanneer het licht niet werkt, moeten er een aantal ingrepen gebeuren en moet een visuele inspectie plaatsvinden van de verlichtingspaal. Dat staat letterlijk in het bestek. Het probleem is echter dat de manier waarop die visuele inspectie moet gebeuren, niet bepaald is. Er bestaat geen standaardformulier waarop staat wat er allemaal bekeken moet worden.

Ik heb aan AWV gevraagd of er eigenlijk wel verslagen worden opgestuurd wanneer er iets aan de hand is. Zij hebben me twee verslagen bezorgd, de meeste recente, waaruit blijkt dat elkeen dat op zijn eigen manier doet. De eerste opdracht is dan ook om dat systeem uniform te maken.

Ik vind het niet goed dat er pas gecontroleerd wordt wanneer de lamp kapot is. De heer van Rouveroij heeft gelijk dat we dan in een cyclus terechtkomen van drie jaar. Zeker bij oudere palen moet zo vaak als nodig een visuele inspectie plaatsvinden, zowel aan de binnenkant als aan de buitenkant.

Wanneer straks uit het verslag blijkt dat bij corrosie, die 35 jaar oude ossenkoppalen, na acht maanden kapot zijn, dan moet dit volledig worden herbekeken. Wanneer blijkt dat er drie, vijf of zes jaar nodig is voor het zover kan komen, dan blijft alles, wat mij betreft, zoals het is. In dat geval is er dan wel een probleem met de vaststellingen die zijn gebeurd.

U vraagt of er controle is op de controle. De mensen van mijn administratie kunnen niet alles bekijken wat de aannemer heeft gedaan. *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

Voor mij is het van belang dat er wordt geappelleerd aan de verantwoordelijkheid. Wanneer de visuele inspectie gepaard moet gaan met een positieve handeling, een formulier waarop wordt ingevuld wat wel en niet in orde is, dan beschikt men over meer wapens om te zeggen dat alles in orde was. Nu is dat niet het geval. Nu moet men enkel een rapport aanleveren wanneer er een probleem wordt vastgesteld. Dat maakt het veel moeilijker om steekproefsgewijze controles uit te voeren.

Op de fiches die binnenkomen, gaat AWV na waar bijvoorbeeld de lichten niet branden. Ik krijg ook van parlementsleden brieven over plaatsen waar de lichten niet branden. Wanneer het echter gaat over de snelheid van corrosie, dan is dat vandaag niet goed georganiseerd. Het zou beter zijn om een actieve handeling te vragen van de aannemer die de inspecties doet. Dat is de wijziging die moet worden aangebracht.

Dan heb je niet alleen een fiche. Ik zoek geen geld om die fiches op te maken. Die fiches moeten er komen, we moeten dat bestek aanpassen, want ik wil dat die databank volledig wordt. Het investeringsprogramma is daarop geënt en in functie van de beschikbare budgettaire middelen moeten we de investeringen verspreiden.

Mijnheer van Rouveroij, het is belangrijk te weten hoe het met de corrosie zit en hoe snel die is gebeurd. Mijn diensten hebben contact opgenomen met specialisten van de universiteiten, want ik wil daar unanimiteit over. Ik heb geen zin in een oorlog over drie maanden, dat de ene vijf jaar zegt, en de ander acht maanden. Laten we dat wetenschappelijk bekijken en vastleggen. Dan weten we dat ook voor de andere palen.

De heer Dirk Peeters verwijst naar de aansprakelijkheid van de aannemer. Ik hoop dat ik duidelijk was. Een maand geleden is er een controle gebeurd van de cyclus, maar die gaat na waar de lampen stuk zijn. Stel dat de aannemer de palen heeft gecontroleerd waarmee niets aan de hand was. Dan moeten we checken of er een probleem is. In drie jaar tijd moet hij ze allemaal hebben gecontroleerd. Als blijkt dat de corrosie zich over meer dan drie jaar ontwikkelt, dan moet dat door iemand opgemerkt zijn.

Sommige mensen leggen een causaal verband met de afschermkapjes. Dat is nog niet zo duidelijk. De oorzaak kan tweeledig zijn. Ofwel zit er condensatievocht in de palen, ofwel is het regen. Dat moeten we nu onderzoeken. Hoe kan het dat een paal in Limburg, die er 25 jaar staat en geen afdekkap heeft, en waar ook water in komt, er perfect bij staat, en een identieke paal op de E19, die er even lang staat en hetzelfde probleem kent, is aangetast? Ligt dat aan de lucht? Het interesseert me bovenmatig om dat te weten. Is het een lot palen dat minder goed was?

Sommigen zeggen dat we die palen moeten schilderen. Dat kan niet. Als de paal er staat, en als alle kabels erin zitten, dan kun je die niet meer behandelen. Je moet ze behandelen voor je ze installeert.

Los van de ossenkoppen, worden alle brugpijlers nu geïnspecteerd. Die palen staan op een plaatje. We gaan die nu allemaal versneld controleren. Het zijn niet noodzakelijk ossenkoppen, het zijn de palen die op bruggen staan.

Mijnheer Reekmans, u maakte een vergelijking met De Lijn. Ik wil een nuancering aanbrengen. De haltepalen van De Lijn worden vervangen om slechtzienden en mensen met een beperking toe te laten gemakkelijker gebruik te maken van het openbaar vervoer. Ik heb daarover enkele studiedagen gevolgd. Die mensen zijn bijzonder tevreden dat we die investering doen. Die palen worden betaald met opbrengsten van LijnCom, de maatschappij die de publicaties verzorgt op de openbaar vervoerassen. Er is bepaald dat die opbrengsten moeten worden geïnvesteerd in de verbetering van halte-infrastructuur. U kunt dus niet zeggen dat we dat niet moesten doen en dat het jammer is voor de slechtzienden en de senioren. Bovendien is wat waarvoor moet worden gebruikt, verankerd.

Ik ben het wel eens met uw uitgangspunt, mijnheer Reekmans. We moeten alles op alles zetten om te vermijden dat er nog een verlichtingspaal omvalt op een snelweg of gewestweg. Dat staat buiten kijf. Dat is nu de prioritaire opdracht voor het agentschap.

Het relaas van dit dossier zal verder nog worden besproken. Uiteraard zal er transparantie zijn in de stukken. Ik heb het programma bij van hoe we welke bruggen aanpakken.

Ik wil wel nuanceren. U weet dat er in het verleden een programma is opgesteld met betrekking tot de aanpak en het onderhoud van bruggen. Dat wordt heel nauwkeurig opgevolgd. Ik had daarnet gesuggereerd dat ook daarover jaarlijks zou worden gerapporteerd, naar analogie met het rapport-Heleven. Er zou worden uiteengezet wat de toestand van die bruggen is, wat de prioriteiten zijn en waarom bruggen al dan niet werden afgebroken.

Onze planning wordt soms ook doorkruist, bijvoorbeeld door een zwaar ongeval. Vorig jaar was er zo'n ongeval, waardoor een brug meteen moest worden afgebroken en vernieuwd. Dan krijgt die uiteraard voorrang op alles. Mijn ingenieurs bevestigen echter dat ze dit op de voet volgen. Ik kan niets anders doen dan hen geloven. Ik ben zelf geen ingenieur. Ik heb gemerkt dat die commissie om de drie à vier maanden bijeenkomt en de prioriteiten bepaalt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmoties

De voorzitter: Door Open Vld, door LDD en door de meerderheid werden tot besluit van dit actualiteitsdebat actualiteitsmoties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk om 17.50 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.20 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.32 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de goedkeuring van het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid door de Vlaamse Regering en de aandacht hierin voor een afslanking van het ambtenarenkorps

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, toen we vorige zaterdag ontwaakten, werden we onmiddellijk geconfronteerd met belangrijk nieuws over een belangrijke nota die de dag voordien door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Het gaat om het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid.

Minister, we hebben via de media en de geëigende kanalen kennis gekregen van een aantal belangrijke uitspraken van u. Achter een groot deel van deze uitspraken kunnen wij ons scharen. "De Vlaamse overheid moet beter en klantvriendelijker zijn en probleemoplossend werken". Dat zeggen wij al geruime tijd en dat hebben we nog eens herhaald tijdens het begrotingsdebat van vorige week. "We moeten meer doen met minder". Er moeten dus minder ambtenaren bij de Vlaamse overheid werken. "Het moet eindelijk gedaan zijn met de eilandjes op de Vlaamse administratie en ook met de parafen". Dat zijn toch wel opmerkelijke uitspraken van een minister van Bestuurzaken, maar die wij volledig kunnen ondersteunen.

Ik dacht bij mezelf: "Eindelijk is de nota er. We vragen dat al zo lang. Het staat al zo lang in ons programma en we hebben het hier al zo vaak verteld". Ook andere sprekers hebben dit al vaak aangehaald.

Minister, ik heb een aantal pertinente vragen over dit meerjarenprogramma waar vier belangrijke doelstellingen in aanwezig zijn. Ik zou hier graag ook in de commissie verder over debatteren.

Minister, welke maatregelen zult u nemen om het ambtenarenkorps te verminderen? Zullen hier ook de extern verzelfstandigde agentschappen bij worden betrokken? Twee derde van de Vlaamse ambtenaren werkt immers in de EVA's (extern verzelfstandigd agentschap).

De voorzitter: Mijnheer De Meulemeester, u mag maar één vraag stellen aan de minister.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, mijnheer De Meulemeester, als u de nota goed hebt gelezen – en u zegt dat u dat gedaan hebt –, dan weet u dat die nota over een meerjarenplan Slagkrachtige Overheid komt van het college van ambtenaren-generaal (CAG). Ze is weliswaar opgemaakt in een goede samenwerking met de regering. Er is een hele tijd aan gewerkt. U zult dan ook gemerkt hebben dat die nota er niet op gericht is het aantal ambtenaren te verminderen.

De nota is erop gericht te komen tot een meer slagkrachtige en meer efficiënte overheid. U hebt een aantal zaken opgesomd: een andere cultuur, probleemoplossend werken, samenwerken tegen de verkokering, minder overheid, minder managementsondersteunende diensten, minder planlast, horizontaal werken in een moderne organisatie, geen parafencultuur enzovoort.

Er staan twaalf operationele doelstellingen in. Wat wel juist is, is dat die nota aansluit bij het regeerakkoord en ook aansluit bij de begrotingsbeslissingen die deze regering genomen heeft. U kent onze beslissingen. De regering heeft in haar regeerakkoord gezegd dat er geen groei mag zijn van het totale ambtenarenapparaat. We hebben dat verder verfijnd. We hebben dat nu gericht op wat ESR-matig meetelt. We hebben de ziekenhuizen uitgesloten omdat je moeilijk kunt zeggen dat je meer gaat investeren in Vlaamse zorg, maar zonder bijkomend personeel. Voor de rest slaat het op de totaliteit van het korps.

Wat hebben wij beslist in de begroting? Wij hebben in twee opeenvolgende jaren de personeelskredieten verminderd, eerst met 2,5 procent recurrent en dan voor volgend jaar 1,5 procent recurrent. Daarbovenop hebben wij alle kredieten voor endogene groei geschrapt. Dat betekent dat we vorig jaar voor het eerst een stagnatie hadden van het personeel, en zelfs een lichte daling.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, het is inderdaad zo dat er het voorbije jaar inspanningen gedaan zijn om het personeelsbestand op hetzelfde niveau te houden, maar we spreken dan wel over het personeel bij het ministerie en bij de IVA's, maar niet over het personeel bij de EVA's. U weet zeer goed, minister, dat twee derde van het personeelsbestand van de Vlaamse overheid bij de EVA's werkt. Zult u daar het personeel proberen te verminderen? Uiteindelijk kunt u daar rechtstreeks ingrijpen via uw regeringscommissarissen, die daar namens de Vlaamse overheid zitting hebben in alle raden van beheer. Zult u ook daar maatregelen treffen om het personeelsbestand in de hand te houden?

U hebt gezegd dat de Vlaamse overheid klantvriendelijker moet worden. Dat is toch wel een opmerkelijke uitspraak. Wij kunnen u daar alleen maar in volgen. Uiteindelijk werken ze met openbare middelen. Ik heb ook menen te begrijpen dat er inspanningen zullen gebeuren met betrekking tot de overheid, waarbij de ondersteunende diensten van de Vlaamse overheid van 15 procent tot 10 procent zullen dalen. Dat komt neer op een bestand van 1000 personeelsleden minder door natuurlijke afvloeiing. Dat is zeer goed. Wij ondersteunen dat volledig. Maar wat gaat u doen bij de EVA's?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister, collega's, zoals blijkt uit de vele vragen van de heer De Meulemeester, is dit een belangrijk document en verdient het verdere opvolging, ook in de commissie. We kunnen dit eigenlijk niet binnen het bestek van het vragenuurtje afhandelen.

Een van de zeven doorbraken van Vlaanderen in Actie (ViA) is een slagkrachtige overheid. In die zin wil ik de minister één concrete vraag voorleggen in verband met de managementondersteunende functies. Daarvan wordt op pagina 56 gezegd dat er een daling komt van het aantal voltijdse equivalenten (vte's). Maar op een andere pagina lezen we dan weer dat de beperking van de managementondersteunende functies wordt omgezet in bijkomende beleidsruimte op het vlak van vte's en middelen.

Ik heb de indruk dat het niet altijd duidelijk is welke keuzes nu gemaakt worden, en of men echt meer doet met minder, of meer met evenveel.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, als dergelijke vragen uit liberale hoek aan bod komen, weet ik dat ik op mijn hoede moet zijn en mijn oren moet spitsen. Ook in de commissie hebben we al een aantal keren vastgesteld dat er voor liberale partijen een gelijkheidsteken staat tussen enerzijds grotere efficiëntie en een slagkrachtige overheid en anderzijds afslanking van de ambtenarij, en dat er blijkbaar niet gekeken wordt naar de doelstellingen.

Het antwoord van de minister stelt mij dan ook gerust. Als we een efficiëntiedebat houden en over een slagkrachtige overheid spreken, mag dat niet herleid worden tot een besparings- en afslankingsoperatie.

Het is ook vaak een doorzichtige manier om overheidstaken in privéhanden te duwen. Ik wil u uitnodigen, mijnheer De Meulemeester, om het voorwoord te lezen van de laatste editie van Lokaal, van de VVSG, waarin wordt gesteld dat een OCMW zijn voorzieningen moet kunnen afstoten. Waartoe dat zal leiden, daarvoor houd ik mijn hart vast. Waarschijnlijk leidt het tot Amerikaanse toestanden. Er wordt ook verwezen naar een wetsvoorstel van uw partijgenoten in de Kamer. Het zal u dus wel bekend zijn.

Wij gaan akkoord met de uitgangspunten, minister, ik wil u alleen nog vragen naar de timing.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik vind uw intentie vrij goed, maar het ontbreekt in uw meerjarenprogramma aan concrete cijfermatige doelstellingen om die efficiëntiewinsten te bekomen. Ik ben niet de enige die dat zegt, maar ook de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEO) zeggen dat. We hebben al meermaals meegemaakt met deze regering dat wat ze zegt, diametraal staat tegenover wat ze doet. In het regeerakkoord op pagina 80 zegt u: efficiëntiewinsten moeten significant en meetbaar zijn. U zegt dat u daar cijfers tegenover zet. Wij vinden die cijfers niet of toch onvoldoende.

Nochtans heeft in Groot-Brittannië premier Blair in 2003 opdracht gegeven aan Sir Peter Gershon om een ‘efficiency programme’ op te stellen. Tussen 2004 en 2008 hebben de Engelsen 21 miljard pond bespaard, of 23 miljard euro, omdat ze de vergelijking hebben gemaakt op basis van wat de doelstelling moet worden en met welke middelen het wordt gemeten. Wat het moet worden in cijfers, ontbreekt bij u. Met welke middelen het zal worden opgevolgd, ontbreekt onzes inziens ook.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, er zijn heel wat bijkomende vragen. Ik wil nog eens beklemtonen dat de zaken die ertoe leiden dat er een besparing komt op het overheids-apparaat en een vermindering van het aantal ambtenaren, beslist zijn in de begrotingen. Daar zijn de cijfers in terug te vinden. U weet dat door de maatregelen die de regering heeft genomen, de personeelskredieten gemiddeld over alle domeinen heen, gedaald zijn met 6 procent: 2,5 procent op personeelskredieten in 2010, 1,5 procent bijkomend in 2011 en de kredieten voor endogene groei zijn afgeschaft. Dat effect is in 2010 nog gering. Het zal toenemen in 2011 en 2012. Dat zal ertoe leiden dat het ambtenarenapparaat op zich kleiner wordt.

Dat plan van het college van ambtenaren-generaal is, zoals ik zei, niet gericht op de vermindering van het aantal ambtenaren maar op het verhogen van de efficiëntie en de output van een slagkrachtiger overheid die met minder beter doet en meer doet. Er zijn twaalf operationele doelstellingen. Daar gaan we nu niet over discussiëren. Dat kunnen we misschien eens doen in de commissie, want dat zou ons veel te ver leiden.

Wees gerust, mijnheer Sabbe, wij meten alles. We zijn bezig in het kader van ViA met het maken van indicatoren. U hebt de eerste meting al gezien die deze week in de media is gekomen. Over heel weinig zaken bestonden metingen of indicatoren in Vlaanderen. Tegen 2020 moeten we voldoende indicatoren hebben. We zijn daar volop mee bezig.

Mijnheer De Meulemeester, dit slaat op de hele overheid met uitzondering van de ziekenhuizen. Je kunt natuurlijk niet investeren in een warme samenleving en zeggen dat er meer plaatsen komen in de zorgsector, en tegelijk zeggen dat daar niemand voor mag aangeworven worden. Voor de rest heeft het betrekking op het hele apparaat. Het is vooral ook gericht op de cultuur.

Mijnheer Kennes, de afbouw van de managementondersteunende diensten moet zijn gebeurd tegen 2014. Dat betekent natuurlijk niet dat al die mensen verdwenen zijn. Die moeten op een andere manier in het beleid ingeschakeld worden. Wie met pensioen gaat, kan niet worden vervangen. Wie nog in dienst is in 2014, zullen we niet op straat zetten. De hele oefening van het college van ambtenaren-generaal is dat de vrijgekomen ruimte aangewend wordt om andere uitdagingen aan te gaan.

Collega’s, ik krijg met de regelmaat van een klok vragen van andere collega’s voor personeelsuitbreidingen. Heel vaak zijn dat gerechtvaardigde vragen. Het beleid groeit, er zijn nieuwe uitdagingen, er zijn nieuwe prioriteiten. Ik denk aan het inburgeringsbeleid dat we in de vorige periode op de sporen hebben gezet. Daar bestond niets voor. Er werken mensen voor. Zo kun je in ongeveer elk beleidsdomein zeggen dat er nood is aan mensen.

We hebben gezegd in de beslissing over een slagkrachtige overheid dat wie meer personeel nodig heeft, dat binnen zijn eigen entiteit moet oplossen. Kan dat niet, dan moet men afspreken binnen het beleidsdomein. Kan dat ook niet, dan mag men naar de regering komen en gemotiveerd zeggen waarom het absoluut niet anders kan. Dan moet er een afspraak zijn dat er weer een afbouw gebeurt tegen 2014. Niet in elke organisatie kun je even flexibel afbouwen. Het geheel is zeer evenwichtig. Ik ben zeer blij dat het college van ambtenaren-generaal, dus ook het Netwerk voor Managementvaardigheden in de Openbare Vlaamse Instellingen (MOVI) en ook de agentschappen, zich daarachter schaart. We moeten absoluut de komende jaren heel veel vooruitgang boeken op dit vlak.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals de heer Sabbe zegt, zijn de intenties goed. Hopelijk kunnen we dat verder opvolgen in de commissie.

Mijnheer De Loor, als liberalen hebben we geen lessen te krijgen als het gaat over efficiëntie en dienstverlening. Ik heb totaal niet gesproken over Amerikaanse toestanden. De minister heeft zelf gezegd dat het gedaan moet zijn met die eilandjes. Ik zou dan ook willen vragen naar een soepeler mobiliteitsregeling om die verschillende eilanden niet langer te laten bestaan, zodat er een betere samenwerking is tussen de verschillende departementen, tussen die dertien departementen en ook tussen de IVA's en de EVA's. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van de Europese norm ESR 95 voor de budgettaire aanrekening van investeringen en leningen van lokale besturen

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, collega's, mijn vraag gaat over een misschien ingewikkeld en technisch probleem. Ik heb echter vastgesteld dat men ook langs Waalse kant dit probleem heeft ontdekt. Uw collega Furlan zegt dat de begroting 2011 wellicht zal worden opgemaakt door de Federale Regering volgens bepaalde Europese objectieven. Men vreest dat bij die opmaak de gemeenten van zowel Vlaanderen als Wallonië een bijkomende bijdrage moeten leveren. Hij zegt: "Le gouvernement pourrait demander aux communes d'appliquer la norme européenne ESR 95, qui oblige de rembourser dans l'année tout emprunt contracté." Als men investeringen doet, moet de lening dus voor het jaar zelf geboekt worden. Vroeger kon men dat spreiden over een aantal jaren. Dat is natuurlijk geen kasprobleem. De ESR-benadering is een transactieprobleem, waarbij de stromen worden geregistreerd tussen de overheid en de privésector, tussen de verschillende entiteiten.

Als die norm wordt toegepast, wil dat zeggen dat men de investeringen tijdens het jaar zelf moet boeken. Dat kan aanleiding geven tot enorme restricties voor de gemeenten op het vlak van investeringen. Minister, u hebt het een paar maanden geleden ook nog gezegd. Gewoonlijk wordt die terugbetaling gespreid over een aantal jaren. De gemeenten werken met een cyclische begroting. Indien die boekhoudkundige norm van toepassing is, zal dat tot een probleem aanleiding geven. Minister Furlan zegt dat ze 'inapplicable' is. Hij wijst er ook op dat de gemeenten op een andere manier werken dan de federale staat. De gemeenten kunnen inderdaad lenen voor investeringen. De federale overheid heeft een netto te financieren saldo. Dat is wat anders dan de ontleningsmogelijkheid.

Minister, er is een Overlegcomité, een werkgroep. We weten dat de federale overheid, die op het vlak van die norm waarschijnlijk geen maatregelen kan nemen, op automatische piloot zal vliegen. Wat is de Vlaamse Regering van plan bij dat overleg en bij de opmaak van de

begroting 2011 om ervoor te zorgen dat die boekhoudkundige norm niet van toepassing is op de gemeenten? Anders wordt er een enorm financieel probleem gecreëerd.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Rompuy, het ESR-stelsel is geen boekhoudkundig stelsel, wel een Europees rekeningstelsel. Het vormt de basis om na te gaan of het Stabiliteitspact wordt nageleefd: de schuld mag maximaal 60 procent van het bruto binnenlands product bedragen, het vorderingssaldo mag niet meer dan 3 procent bedragen. Dat is in het kort waarover het gaat.

Ik begrijp de kritiek van collega Furlan en de opmerkingen van de gemeenten. Ik heb die ook gekregen. U hebt er terecht op gewezen wat het probleem is. De begroting van een gemeente kan perfect in evenwicht zijn, ze kan zelfs een overschot vertonen, en toch ESR-matig negatief scoren. Dat komt omdat de investeringen onmiddellijk volledig als uitgaven geboekt moeten worden, terwijl de lening niet als ontvangst mag worden ingeschreven.

Als we iets afschrijven of afbetalen op twintig jaar, beginnend in het jaar 2010, dan moeten we de volledige investering ESR-matig aanrekenen. Dat schept dus grote problemen. We hebben niet stilgezeten, we hebben dat besproken met de federale overheid. We hebben een principiële overeenkomst bereikt. Die is bevestigd door een zekere Herman Van Rompuy, u welbekend, in zijn hoedanigheid van eerste minister.

We hebben gezegd dat er met de totaliteit van alle gemeenten moet worden gerekend, en niet gemeente per gemeente. Verder moet er over zes jaar worden gerekend, en niet elk jaar apart. Ik kan u de grafieken tonen. Het zal u niet verrassen dat de pieken enorm zijn in 2000 en in 2006. Naarmate we dichter bij het scharnierjaar komen, stijgen de investeringen. Daarom willen we die spreiding over alle gemeenten. We gaan daar op vraag van de federale overheid over rapporteren. Verder gaan de engagementen natuurlijk niet.

Momenteel is het enigszins nattevingerwerk. Het huidige boekhoudkundige systeem laat niet toe de ESR-toestand correct weer te geven. Maar onze administratie – dat is het goede nieuws – heeft de berekening gemaakt op basis van de methode van de Nationale Bank. We hebben dus een antwoord klaar voor de federale overheid, namelijk dat er goed nieuws is voor het vorderingensaldo 2011: Vlaanderen uiteraard 0 procent, de lokale entiteiten min 0,2 procent vorderingensaldo van het brp. Dat moet volgens Europa gehaald worden, dat is dus een goed resultaat. De vorige jaren was dat cijfer lichtjes positief of beter dan het huidige. Dat cijfer is niet exact te bepalen. Wij voeren dat in als een van de eerste in Europa, ik heb dat rondgevraagd, ik heb dat al meegedeeld. Elders in Europa doet de overheid dat op basis van steekproeven of macroberekeningen. Wij zijn de eersten met onze nieuwe financiële beleids- en beheerscyclus. Vanaf 2014 zullen we dat ook laten meten op transactiebasis. Vanaf 2014 gaan we exacte cijfers kunnen voorleggen aan de federale overheid.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, minister, dames en heren, dit debat woedt eigenlijk al tien jaar in het kader van het Stabiliteitspact. Minister, u mag nooit, nooit toelaten dat het ESR 95-systeem wordt toegepast op de gemeenten. Wij werken met gewone en buitengewone diensten. Onze financiën zijn op orde. Het is een bonus-malussysteem. In de eerste drie jaar boeken we bonussen voor het Stabiliteitspact, in de laatste drie jaar boeken we een kleine malus. Ik stel voor dat het amortiseren van die 0,1 en 0,2 procent in het Stabiliteitspact gebeurt door Vlaanderen en dat u hier volmondig noteert dat u als minister van Binnenlandse Aangelegenheden dat standpunt zult volgen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, u weet net als ik dat de lokale besturen de motor zijn wat betreft de openbare investeringen. Als ik goed ben ingelicht, staan ze in voor ongeveer twee derde. We moeten er absoluut voor zorgen dat dat niet stilvalt.

De gemeentelijke begroting is al gedeeltelijk ondoorzichtig. We hebben de autonome gemeentebedrijven, de politiezones en zoveel andere zaken. Als we dat effectief gaan toepassen in de gemeenten en dat moet jaar na jaar kloppen, moeten we opletten dat er niet nog meer operaties buiten het budget plaatsvinden door in allerhande constructies in te stappen. Dan krijgen we de leninglast als weerslag op de begroting, maar de investeringen worden gedaan door andere partners, zodat de gemeentelijke begrotingen nog minder doorzichtig worden dan vandaag en dat de zaken nog veel meer gaan kosten op het einde van de rit. Dat wil zeggen dat de openbare besturen de investeringen zelf doen en niet moeten overlaten aan privépartners en jaarlijks een bepaald bedrag inschrijven in de begroting. Het laatste wat ik gezegd heb, is een mogelijkheid om ervoor te zorgen dat het budget jaar na jaar klopt.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Mechelen, het is natuurlijk zo dat dit een Europese verplichting is: ESR-matig moet je aanrekenen voor alle entiteiten, ook voor de lokale. Dat ligt vast. Bovendien moet het in totaliteit gebeuren. Dat betekent niet dat wij de verantwoordelijkheid voor de gemeenten zullen opnemen, want dat moeten wij niet doen. Wij zullen rapporteren, maar we zullen geen sanctie opleggen. Dat kan trouwens niet, want dat zou een pak administratieve overlast met zich meebrengen en dan moeten veel begrotingscontroles per gemeente worden ingevoerd. Bovendien zouden we daarmee de gemeentelijke autonomie heel erg indijken en dat is niet de bedoeling. Wel willen we er in totaliteit over rapporteren.

Mijnheer Van Rompuy, ik ben het fundamenteel eens met de kritiek dat dit stelsel voor de gemeenten geen goed stelsel is. Ik kan begrijpen dat Europa oplegt dat we ESR-matige rekeningen moeten hebben, maar een gemeente werkt anders. De schulden van een gemeente zijn er om te investeren, niet om een tekort op de gewone begroting te dekken. Uit de gewone begroting wordt x procent besteed aan aflossingen van het kapitaal en aan intrestlasten. Ik vind niet dat wij op de ene of de andere manier met sancties moeten optreden. We zullen niet anders kunnen dan erover rapporteren.

Mijnheer Verfaillie, we zullen dat doen zonder verhoging van de planlast. Het nieuwe stelsel wordt goed ontvangen door de steden en gemeenten. Twintig zijn onmiddellijk in het pilootproject gestapt, nu komen er nog veertig bij en vanaf 2014 is het stelsel algemeen. Het zal eenvoudiger zijn en beter voor de gemeenten. Het zal ook toelaten om te rapporteren op transactiebasis, maar ik ben blij dat de eerste oefening die mijn administratie heeft gemaakt op basis van de methode van de Nationale Bank, goed uitkomt. De oefening geeft aan dat we in deze tijden, met toch wel moeilijke financiële jaren, op 0,2 zitten en dat er voor vorige jaren zelfs een licht positief saldo was. We moeten ons geen heel grote zorgen maken. We zullen bij de eerste van Europa zijn met een modern rapporteringssysteem.

Mijnheer Van Mechelen, ik herhaal nogmaals dat we geen sanctie moeten opleggen. We kunnen trouwens niet per gemeente werken, we moeten de totaliteit bekijken. Ik meen dus dat we het eens zijn. We moeten het doen over een periode van zes jaar, dat werd ook principieel afgesproken met de federale overheid, maar dat moet nog worden uitgewerkt. Ik zie inderdaad dat men in Wallonië het probleem heeft ontdekt en dat men reserves heeft. Ik vind eigenlijk dat het systeem Europees moet veranderen.

De heer Eric Van Rompuy: Minister, u zegt dat de ESR-aanrekening voor het tekort van de gemeenten statistisch meevalt, maar ik heb een nota gezien van de Nationale Bank waarin geen sprake is van 0,2 maar van 0,5 en 0,6.

Quaden heeft onlangs tijdens een persconferentie gezegd dat ze inzake de federale begroting weten wat ze aan het doen zijn, maar dat de gewesten...

Minister Geert Bourgeois: Ik spreek over Vlaanderen, niet over heel België.

De heer Eric Van Rompuy: Er kan zich een probleem stellen dat ze zich verhalen op de gemeenten.

Ik verwijs even naar het mestprobleem. Twintig jaar geleden werden normen opgelegd, maar we zijn er nu nog over aan het discussiëren. Hetzelfde is aan de hand met de ESR-benadering. Als we niet oppassen, zitten we in een keurslijf. Europa is een mooie 'chapeau', maar toepassen wet Europa oplegt, kan ook gevolgen hebben. Het is goed dat we vanuit het parlement en de Vlaamse Regering het signaal geven dat dit grote gevolgen kan hebben voor de investeringspolitiek van de gemeenten. *(Applaus bij CD&V, Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het spreekrecht van ambtenaren

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over spreekrecht en spreekplicht. Ik heb de deontologische code voor de personeelsleden van de Vlaamse administratie bij en daarin staat: "Als personeelslid hebt u principieel spreekrecht en in een aantal gevallen ook spreekplicht. Feitelijke informatie moet daarbij correct, volledig en objectief worden gepresenteerd en als het gaat over een persoonlijk standpunt, moet u dat ook als ambtenaar duidelijk maken."

In het stuk staat ook iets over de pers. Ik ga dat even voorlezen: "Als iemand van de pers met u contact opneemt over dienstaangelegenheden, dan verwijst u hem of haar naar het personeelslid dat binnen uw afdeling of administratie is aangesteld als woordvoerder. Dat neemt niet weg dat u in de pers een persoonlijk standpunt kunt vertolken. U moet dan wel duidelijk maken dat u in eigen naam spreekt."

Minister, het spreekt voor zich dat spreekrecht en spreekplicht altijd in relatie moeten worden gezien tot de loyauteit van een ambtenaar aan de institutie waarvoor hij werkt. Daarom is dit altijd een heel moeilijke afweging.

De voorbije dagen werd, naar aanleiding van deze discussie, een ambtenaar van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in de media vernoemd. Hij zou spreekverbod opgelegd hebben gekregen over een aantal problematieken met betrekking tot de jacht die in de media aan bod komen. Ik was trouwens ook op de hoorzitting in het Vlaams Parlement toen enkele weken geleden werd meegedeeld dat die ambtenaar niet mocht komen. Naar verluidt is hij ook bij Radio 1 gevraagd en werd dat ook niet toegestaan.

Hij is vorig zondag wel aan het woord geweest in een uitzending van Panorama. Naar verluidt wel slechts met enkele fragmenten en niet met het volledige interview omdat dat niet mocht.

Hierover kan ik toch nog een vraag stellen. Het gaat over Vlaams beleid, over een van onze wetenschappelijke instellingen die een aantal adviezen maakt over een problematiek. Ik wil over die problematiek op zich vandaag geen discussie voeren, het gaat om het principe. Kan een minister, een sectoraal verantwoordelijke minister, die bevoegd is voor een thematiek, in dit geval de jacht, een verbod opleggen? Is het aanvaardbaar dat een Vlaams minister een spreekverbod of een spreekbeperking oplegt aan een ambtenaar, ook als die ambtenaar gevraagd wordt in een hoorzitting in het Vlaams Parlement of door de pers?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Caron, u hebt de grote lijnen al geschetst. Ik wil ze nog even kort herhalen. Het Vlaams personeelsstatuut (VPS), niet alleen de deontologische code, verleent aan onze ambtenaren een spreekrecht. Er is vrijheid van meningsuiting, met een

aantal beperkingen. U hebt er een aantal opgesomd, ze staan in het VPS: veiligheid van het land, openbare orde, financiële belangen, voorkomen en bestraffen van strafbare feiten, medisch geheim, vertrouwelijk karakter van commerciële en intellectuele industriële gegevens, enzovoort. Het is ook verboden feiten bekend te maken waardoor de concurrentiepositie van de instellingen in het gedrang zou kunnen komen en ook om inbreuk te plegen op rechten en vrijheden van de burger.

In de deontologische code wordt dat spreekrecht hernomen en wordt ook een spreekplicht ingevoerd. Als het gaat over onregelmatigheden die de ambtenaar vaststelt, heeft hij een spreekplicht. Bij dat alles – ik geef niet alle details – moet die ambtenaar wel heel correct zijn. Hij moet de feiten juist weergeven en heeft – zoals u al hebt gezegd – een loyauteitsverplichting. Spreekrecht betekent niet dat je kritiek kunt uiten op bijvoorbeeld de beslissingen die de regering heeft genomen. Als ambtenaar moet je het beleid dat gevoerd wordt – dat is in elke organisatie of bedrijf zo – schragen, steunen en uitvoeren. Dat zijn de grote lijnen.

Ten aanzien van de pers staat er in de deontologische code een regel waarin gezegd wordt: “Als ambtenaar spreek je nooit namens de dienst, daarvoor moet je doorverwijzen naar de woordvoerder.” Dat is normaal en is in elke organisatie of bedrijf zo. Die ambtenaar heeft een individueel spreekrecht, maar mag niet spreken namens de dienst. Dat is een taak van de woordvoerder. Als die ambtenaar spreekt, moet hij bovendien beklemtonen dat hij in eigen naam spreekt. Dat is heel logisch, dat is de coherentie van de overheid en van elke organisatie. Dat zijn dus de regels ten aanzien van de pers.

Over de regels ten aanzien van het parlement hebben we al eens over gediscussieerd, alleszins in de commissie waarvan ik deel uitmaak. Ik vind dat in een parlement in de eerste plaats de minister moet worden aangesproken. De minister is de politiek verantwoordelijke. Ik weet dat in Québec de ambtenaren geregeld naar de commissies moeten komen om tekst en uitleg te geven. In het stelsel van onze parlementaire democratie vind ik dat het gaat over een ministeriële verantwoordelijkheid. Uiteraard kan het parlement, bijvoorbeeld in het kader van een parlementair onderzoek, mensen vorderen, ook ambtenaren. Maar dan spreek je over een andere casus. Zo niet, spreekt de ambtenaar in principe niet in de commissie, tenzij de minister dat toelaat omdat hij samenkomt met de minister. Dat zijn in essentie de grote regels.

We zouden wat meer tijd moeten hebben om daar meer in detail en genuanceerder op te kunnen ingaan. Ik kan u zeggen dat de ministers daar niet van kunnen afwijken. Dit zijn rechten die vastliggen, die in het personeelsstatuut en in de deontologische code staan.

De heer Bart Caron: Er is slechts een smalle richel tussen loyauteit en verklaringen namens een dienst of in persoonlijke naam. Het gaat hier natuurlijk over een wetenschappelijke medewerker, die op basis van vijftien à twintig jaar wetenschappelijk onderzoek een aantal vaststellingen doet. Dat kan je moeilijk kaderen in een discussie over loyauteit aan een beleid. Onderzoek is onderzoek, kennis is kennis. Het is jammer dat een beleidsverantwoordelijke deze kennis afblokt en daardoor haar eigen standpunt niet in twijfel durft te trekken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik heb begrepen dat een ambtenaar spreekrecht heeft in eigen naam, maar dat als het parlement iemand uitnodigt het beter de minister zou zijn. Het zou goed zijn om een onderscheid te maken tussen enerzijds administraties die beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend werk verrichten, waar inderdaad beter de minister op haar of zijn verantwoordelijkheid kan worden aangesproken, en anderzijds instanties, extern verzelfstandigde agentschappen (EVA’s) die wetenschappelijk onderzoek verrichten, zoals de Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek (VITO) of het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Bij die instellingen zijn we, ook als parlement, toch beter geholpen als we diegenen aanspreken die echt expert zijn in een bepaald wetenschappelijk

onderzoek en als we niet via de trap van een minister moeten gaan, laat staan via de woordvoerder van de wetenschappelijke instelling moeten passeren.

Wat zeker niet kan, is dat er afspraken worden gemaakt met een administratie, met het hoofd van een EVA of een intern verzelfstandigd agentschap (IVA), om te zeggen dat er met betrekking tot een bepaald probleem complete radiostilte moet heersen. Het parlement en de maatschappij hebben altijd het recht om te weten hoe het met een bepaalde zaak staat. Zeker de agentschappen die voor beleidsonderbouwend onderzoek zorgen, moeten voluit kunnen spreken en voluit openbaarheid geven aan hun wetenschappelijk onderzoek.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, achtbare collega's, minister, eerst en vooral vind ik het niet kunnen dat de door mij ingediende actuele interpellatie die de kern van de zaak bespreekt en waarover we het al hadden bij het begin van de zitting door u, voorzitter, werd geweigerd, alsook de actuele vraag. Ik zou willen vragen dat als de heer Decaluwe het woord vraagt, hij het vraagt, en dat hij ophoudt met hier in het parlement als een boer te roepen. *(Applaus bij de oppositie)*

Voorzitter, ik roep u op om telkens als de heer Decaluwe het woord neemt zonder dat hij het krijgt, u hem behandelt zoals alle andere parlementsleden. Als ondervoorzitter van dit parlement heeft hij een voorbeeldfunctie. Hij moet die ten volle opnemen en het niet bij woorden laten.

Ik kom ter zake, want ik werd onderbroken.

De voorzitter: Uw tijd is om.

De heer Ivan Sabbe: Mijn tijd is niet om. Op mijn meter hier staat 51 seconden. Ik vind het beneden alle peil dat u als voorzitter de mensen het woord ontneemt, terwijl u de heer Decaluwe nooit het woord afneemt.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, ik begin het ook moe te worden dat ik daar elke keer op word gewezen. Ik pas puur het reglement toe. U hebt 1 minuut gekregen en u hebt 1 minuut gesproken over iets helemaal anders dan waarover het ging. En daar heb ik niets mee te maken. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De heer Ceyssens heeft het woord. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

De heer Lode Ceyssens: Voorzitter, ik wil het verhaal vervolledigen. Hier wordt bijna de indruk gewekt alsof de commissie een belangrijke wetenschappelijke input onthouden zou worden. Ik wil toch meegeven dat ik bij de regeling van de werkzaamheden voor de commissie en voor de hoorzitting hardop de vraag heb gesteld waarom bij het INBO een naam werd vermeld. Misschien ben ik daar als jong parlementslid naïef in. Normaliter nodigen wij hier toch organisaties of administraties uit?

Ik kan mij niet indenken dat wij hier in het verleden al specifiek hebben gezegd dat de commissie die welbepaalde persoon van die organisatie of die administratie wil spreken. Ik heb van de commissievoorzitter toen niet de reactie gehoord die ik hem hier nu hoor geven. Voor die reactie valt misschien wel iets te zeggen, maar ik heb hem haar toen niet horen geven. Toen is afgesproken dat het INBO zou komen. Ik heb op de volgende hoorzitting van Vogelbescherming Vlaanderen gehoord dat persoon X van het INBO hier gemuilkorfd werd en niet aanwezig mocht zijn. Ik heb dan zondagmorgen op de televisie van de commissievoorzitter vernomen dat men verrast was dat die persoon niet kwam, terwijl nochtans in de regeling van de werkzaamheden afgesproken was dat het INBO zou worden uitgenodigd en niet een persoon. Die discussie had op dat moment moeten worden gevoerd, en zeker door de commissievoorzitter. *(Applaus bij CD&V)*

De heer Ivan Sabbe: Mag ik opmerken dat de heer Ceyssens …

De voorzitter: Ik zal vanaf nu het reglement strikt toepassen, ook voor leden die, terwijl ze de minister vragen stellen, op hun pc werken en op hun BlackBerry kijken of ze berichten hebben ontvangen.

De heer Ivan Sabbe: En dat de ondervoorzitter oplet …

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, indien het over de concrete casus van de hoorzitting gaat, neemt het debat een andere wending. Ik neem aan dat de heer Caron zijn vraag aan de bevoegde minister kan stellen. Wat hij beweert, wordt door het kabinet van minister Schauvliege in elk geval formeel tegengesproken. Er is geen afblokking geweest of radiostilte opgelegd.

Er is me daarnet een theoretische vraag gesteld over het spreekrecht, de spreekplicht en de contacten met de pers en met het Vlaams Parlement. Indien er een concreet probleem is, moet de heer Caron dat met de bevoegde minister bespreken.

De heer Martens heeft een punt. Ik heb dit in de commissie in verband met het Beter Bestuurlijk Beleid al een paar keer gezegd. Het gaat hier om een balans. In de regel hoort het Vlaams Parlement de minister. De minister is de politieke verantwoordelijke. We zitten natuurlijk, ook binnen de administratie en de entiteiten, met veel verzelfstandigingen. De ambtenaren wenden het personeel aan en schikken de dienst zelf. Die beslissingen komen nooit bij de minister of bij de Vlaamse Regering terecht. Dit is a fortiori het geval bij de agentschappen. Misschien moet dit eens worden uitgeklaard.

Ik deel nog even mee dat de ambtenaren in Québec wel worden gevraagd. De vraag is of dit een goed systeem is. Moeten de ambtenaren in de commissie politiek ter verantwoording worden geroepen of wordt de minister als politieke verantwoordelijke gehoord? Dit punt zullen we tijdens het korte bestek van deze actuele vraag niet uitklaren.

Als het Vlaams Parlement een hoorzitting organiseert, worden instellingen uitgenodigd. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de uitgenodigde middenveldorganisaties. In de regel duidt de organisatie iemand aan om namens die organisatie te spreken.

Ik heb geen weet van het door de heer Caron aangekaarte probleem. Aangezien ik vermoedde dat hij hierover vragen zou stellen, heb ik het kabinet van minister Schauvliege gecontacteerd. Het kabinet heeft ten stelligste ontkend wat de heer Caron als waarheid aanneemt. Er is geen afblokking geweest en er is niet opgelegd een radiostilte in acht te nemen.

Het fundamentele punt is misschien nog meer aan de orde als het over wetenschappelijke instellingen gaat. Dit punt moet eens in alle kalmte worden uitgeklaard. Los daarvan pleit ik er echter voor de grote principes van de trias politica te behouden. De minister blijft de verantwoordelijke. We moeten nog zien hoe we hier voor de rest mee willen omgaan.

Voor het overige liggen de regels vast in het personeelsstatuut. Er is een spreekrecht. Daar zijn beperkingen van een andere orde aan verbonden. Er is, indien er sprake van onregelmatigheden is, zelfs een spreekplicht. Wat de contacten met de pers betreft, vind ik het een goede regeling dat een individueel ambtenaar die geen woordvoerder is nooit namens de dienst spreekt. Dit zou enkel tot chaos leiden. De woordvoerder spreekt, net als in bedrijven, namens de organisatie. Een ambtenaar mag spreken, maar moet vermelden dat hij te individuelen titel spreekt. Wat de contacten met het Vlaams Parlement betreft, heb ik mijn opinie al gegeven.

De heer Bart Caron: Ik neem akte van het feit dat er volgens minister Schauvliege geen sprake van een spreekverbod is. Wat de wetenschappelijke inzichten betreft, sluit ik me aan bij de heer Martens. Ik zie niet in waarom er op dat vlak een zekere terughoudendheid zou moeten zijn. Indien de regeringsdiensten een wetenschappelijk onderzoek uitvoeren dat ook nuttig voor het parlementair initiatief kan zijn, lijkt terughoudendheid me een doodzonde. In naam van de kwaliteit van het beleid doe ik dan ook een oproep. De bestaande

terughoudendheid, gebaseerd op angst voor kritiek op het beleid, moet ten bate van een kwaliteitsvol Vlaams beleid in een open discussiementaliteit worden omgebogen. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Delva, Philippe De Coene, Lieven Dehandschutter, Bart Caron en Johan Verstreken en de dames Yamila Idrissi en Danielle Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet
– 946 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Delva bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Delva, De Coene, Dehandschutter, Caron en Verstreken en de dames Idrissi en Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet.

De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: De Vlaamse Regering heeft een beslissing genomen over de grote kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap. De onderhandelingen over de beheersovereenkomsten van die instellingen zijn momenteel volop bezig. Zij zouden snel afgerond moeten worden om de kunstinstellingen de nodige zekerheid te geven. Als het parlement een stem wil hebben in dit debat, dan moeten wij nu aanbevelingen doen aan de Vlaamse Regering zodat met die aanbevelingen nog rekening kan worden gehouden bij de finale onderhandelingen over deze beheersovereenkomsten. Ik stel dan ook voor dat wij dit voorstel van resolutie vandaag met hoogdringendheid behandelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heren Delva, De Coene, Dehandschutter, Caron en Verstreken en de dames Idrissi en Godderis-T'Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Een versterking en een betere afstemming en samenwerking van de grote Vlaamse cultuurinstellingen moet hun voortrekkersrol in eigen land en hun internationaal aanzien nog versterken. Dit stimuleren wij extra. De overheid moet daarom via beheersovereenkomsten op maat het belang van de grote cultuurinstellingen en hun functie als symbool van het Vlaamse erfgoed- en kunstenbeleid erkennen en honoreren. Die paragraaf staat in het Vlaams regeerakkoord.

Deze paragraaf komt niet zomaar uit de lucht gevallen. Ik verwijs naar een resolutie uit de vorige legislatuur, meer bepaald uit 2006. Daarin werd ook al gepleit voor meer samenwerking en afstemming tussen de instellingen.

Uit de visitatierapporten van deskundigen die vorig jaar de instellingen hebben doorgelicht, stellen we vast dat van de aanbevelingen over die vorige resolutie weinig of niets in huis is gekomen. Met name de broodnodige samenwerking tussen de instellingen bleek moeilijk of niet op gang te komen.

Het advies van de visitatiecommissies was heel duidelijk. Als we onze belangrijke culturele instellingen ook later alle kansen willen geven om schitterend te presteren, nationaal maar ook internationaal, dan moeten er nu voor een aantal instellingen belangrijke bestuurlijke maar ook artistieke beslissingen worden genomen en moet de synergie tussen de instellingen absoluut worden verhoogd.

De beslissing van de Vlaamse Regering van oktober geeft daarop een antwoord via een nota: Verhoging synergie kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Vanuit de meerderheid hebben we een voorstel van resolutie opgesteld. Dat voorstel onderschrijft de nood aan adequate synergie tussen de kunstinstellingen. Aldus verwelkomt dit voorstel van resolutie de beslissing van de Vlaamse Regering, maar wij willen via dit voorstel van resolutie ook aanbevelingen doen aan de Vlaamse Regering waarmee rekening moet worden gehouden bij het sluiten van de nieuwe beheersovereenkomsten met de kunstinstellingen. De gesprekken over die overeenkomsten zijn momenteel volop aan de gang.

Ik licht een aantal aanbevelingen toe. Wij vragen dat de beschikbare infrastructuur van de kunstinstellingen optimaal wordt benut. We denken dan aan het gebruik van dezelfde infrastructuur door meerdere instellingen. We vragen ook dat de programmatorische werking van de instellingen op elkaar zou worden afgestemd. Het is dus belangrijk dat er heldere afspraken worden gemaakt over de programmatie.

We vragen ook dat de artistieke identiteit van ballet en opera zou worden gevrijwaard in een samenvoeging die wordt gemaakt in de nota van de regering.

We onderschrijven de beslissing van de regering voluit, maar we hopen dat we via dit voorstel van resolutie de uitvoering van de beslissing in een bepaalde richting kunnen sturen. We rekenen daarvoor op uw steun. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik heb dit voorstel van resolutie mee ondertekend omdat het spoort met het verwachtingspatroon van onze grote Vlaamse instellingen. Dat was de laatste tien tot vijftien jaar al zo, en niet alleen vandaag. Het gaat over het streven naar synergie tussen die instellingen, maar ook over het respect voor de werking en kwaliteit en wat ze voor Vlaanderen betekenen. Laat ons dat maar onderstrepen, het zijn belangrijke ambassadeurs van Vlaanderen. Als we in het buitenland ergens mee beroemd zijn, dan is het met onze kunstenaars en hun prestaties op dat vlak.

Dit voorstel van resolutie bevat belangrijke zaken, maar andere belangrijke zaken niet. Er staat bijvoorbeeld niet in dat er een fusie komt tussen de instellingen. Het is belangrijk dat ze hun artistieke autonomie kunnen behouden. Er staat in dat we streven naar een Europees niveau voor onze orkesten en dat we ze willen laten doorgroeien met een eigen profiel. Er staat ook in dat dat niet mag beletten dat onze kleinere culturele en kunstinstellingen in Vlaanderen een plaats op die landkaart krijgen.

Het is een evenwichtig en tegelijk ambitieus voorstel van resolutie, dat strookt met wat de voorbije vijftien jaar is gebeurd. Ik hoop uit het diepste van mijn hart dat het voor die instellingen een basis mag zijn om door te groeien, om inderdaad het artistieke niveau te halen dat ze verdienen en dat Vlaanderen in Europa moet blijven onderhouden.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: De principiële beslissing van de minister van Cultuur op 23 oktober 2010 voor de verhoging van de synergie tussen de kunstinstellingen heeft voor heel wat deining gezorgd, niet alleen bij de instellingen, maar ook veel ruimer. Daarom was het nuttig dat de commissie Cultuur een hoorzitting organiseerde, die niet alleen verhelderend en ontluisterend was, maar ook constructief.

Het is ongelooflijk belangrijk dat Vlaamse Regering de principes van het voorstel van resolutie zal overnemen. Daarin staan centraal: het waarborgen van de artistieke kwaliteiten en de autonomie van de instellingen, het waarborgen van de internationale en lokale uitstraling, het creëren van voldoende draagvlak, overleg met de instellingen, maar ook met de stadsbesturen en samenwerking tussen de kunstinstellingen en orkesten.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: In bepaalde kringen is vrij hevig gereageerd op de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 oktober. Vooral de poolvorming van de orkesten en de zakelijke fusie van opera en ballet hebben heel wat reactie uitgelokt. Anderen zijn merkwaardig stil gebleven. Voor de N-VA staat het veilig stellen, versterken en aanmoedigen van de uitstraling en de artistieke identiteit van elke instelling voorop.

Anderzijds moet in deze conjunctuur de beschikbare infrastructuur optimaal worden gebruikt. De presentatieplekken moeten worden ondersteund en er moet een echte en hechte samenwerking komen tussen de verschillende instellingen, terwijl dat vroeger zeer oppervlakkig is gebleven. Daarom hebben we dit voorstel van resolutie mee ingediend. We zullen het dan ook goedkeuren.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, geachte leden, namens de Vlaams Belangfractie zal ik uitleggen waarom men dit voorstel van resolutie niet kan goedkeuren, maar al evenmin kan afkeuren. Men kan zich er hoogstens over onthouden.

Het positieve nieuws is de nieuwe manier van werken, met hoorzittingen en dergelijke meer. Dit is uiteindelijk immers een drieluik. Niemand heeft dat benadrukt. Er is de gedachtewisseling met de minister. Er is een besloten zitting. Er is een benadering met mensen uit totaal onverwachte hoek. Dan gaat het over iemand uit Nederland, die zijn visie gaf op het ballet in Nederland, en Eric Antonis. We krijgen uiteindelijk een totaalzicht op de werking van de grote culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, hoewel niemand eigenlijk goed weet hoeveel het er zijn. Misschien kan daarover een vraag worden gesteld aan de minister, want dat is eigenlijk een raadsel.

Een sleutelwoord in heel deze discussie is het woord ‘synergie’. Dat is een containerwoord: het kan allerlei dingen betekenen. Men kan stellen dat een instelling een synergie moet aangaan met een andere instelling, maar dan moet men dat ook concretiseren. Dat doet men helaas niet. Ook in het voorliggende voorstel gebeurt dat niet.

Eigenlijk zijn we ondecretaal bezig. Minister, vanaf 1 januari had volgens het Kunstendecreet een beheersovereenkomst klaar moeten liggen met een aantal Vlaamse culturele instellingen, namelijk die instellingen die niet nominatim in de begroting staan. Die beheersovereenkomst is er niet. Niemand neemt daar aanstoot aan. Ik heb daarover interpellatieverzoeken ingediend. Die werden afgekeurd.

Men gaat nogal licht heen over datgene waarover het uiteindelijk gaat. Iedereen heeft een aantal dingen opgevangen via de media. Ook de Ancienne Belgique en deSingel zijn grote Vlaamse culturele instellingen, maar uiteindelijk gaat het op dit ogenblik over het Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Opera. Ook in dat verband valt opnieuw het toverwoord ‘synergie’. Maar wat betekent dat uiteindelijk?

In het vierde punt van de resolutietekst vragen de indieners dat de artistieke identiteit van het Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Opera zou worden gewaarborgd. Wat betekent dat

concreet? Ik vraag het u: eieren of jongen? De minister stelt een fusie voor, waarbij de beide intendanten van de beide instellingen nog onafhankelijk kunnen opereren. Boven hen zou een directeur komen, en als snijvlak komt er ook nog iemand van de Vlaamse Gemeenschap controle uitoefenen. Ondertussen staat hier, om de minister te ondersteunen, dat de artistieke identiteit van het Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Opera moet worden ondersteund. Waartoe moet die vaagheid leiden? Ik heb het daarnet al gezegd: men kan niet voor of tegen deze tekst zijn. Men kan zich alleen maar onthouden en bijvoorbeeld een nieuwe tekst opstellen, mocht men daar zin in hebben.

Een volgend heikel punt is dat van de orkesten. U weet dat orkesten in Vlaanderen, dat van de opera, de Brussels Philharmonic, deFilharmonie, maar ook de koren een heikel punt vormen. Dan gaat het niet alleen over het sociaal drama dat er eventueel zou kunnen gebeuren, maar ook artistiek is dit een heikel punt. Het gaat over de eigen klank van de orkesten en de koren, over de eigen werking, de eigen akoestiek, over de eigenheid van die drie organisaties. Ook wat dat betreft, pleit men voor een synergie en voor een duidelijk artistiek profiel.

Quid? Men vroeg aan Lao Tse wat zijn laatste wens zou zijn. Hij zei dat het zijn laatste wens zou zijn om aan de woorden de inhoud te geven die ze ooit hebben gehad.

Als hier staat ‘een duidelijk artistiek profiel’ en dat in de context van de debatten die we hier hebben gevoerd, dan zeg ik u eerlijk dat dit zonder voorwerp is. Hoe kunnen we nu voor of tegen iets stemmen dat geen voorwerp heeft? Collega’s, ik hoop dat u heel bewust goed nadenkt over wat nu aan het gebeuren is. U gaat voor of tegen iets stemmen waarvan u niet precies of zelfs niet bij benadering zou weten waar het uiteindelijk over gaat.

Het Ballet van Vlaanderen is de laatste tijd in een slecht daglicht komen te staan. Daar zijn redenen voor. Er is een slecht financieel beheer geweest, niet de laatste jaren, maar de jaren ervoor. Nu ga ik iets zeggen – en dat typeert mijn eerlijkheid –, namelijk dat ik mij moeilijk kan inbeelden dat een raad van bestuur, waar een vrouwelijke oud-burgemeester van Antwerpen in zit en tevens iemand die economie of handelswetenschappen heeft gestudeerd, onzorgvuldig zou omgaan met overheidsgeld. Dat geloof ik niet.

Het Ballet van Vlaanderen heeft inderdaad een put, maar dat is een put van jaren geleden. Wij kunnen het Ballet van Vlaanderen op dit ogenblik niet taxeren op de fusieoperaties die zij zelf heeft doorgevoerd. Er wordt in de commissie gezegd dat het toch een eigenaardige zaak is dat onder meer de revisor de zaak van het Ballet van Vlaanderen is moeten komen verdedigen. Dat is zo, maar ik probeer het positief te bekijken, namelijk dat dit gezelschap bezig is met zichzelf te saneren.

Moet er dan zo’n fusie komen tussen het ballet en de opera of een synergie of zoiets, een synergie waarvoor noch het ballet noch de opera vragende partij zijn, een synergie waarvan de collega van het ballet van Nederland duidelijk heeft aangetoond dat het ballet altijd het kleinere en zwakkere broertje zal zijn? In Nederland spreekt men over besparingen in cultuur. Ik kan u een lijst geven van talrijke zaken waarin kan worden bespaard. Maar als de goede dingen bovendrijven en als ook de goede wil van de grote Vlaamse culturele instellingen aanwezig is zoals van het Ballet van Vlaanderen dat internationale befaamdheid heeft verworven, niet alleen in Vlaanderen maar ook in de rest van de wereld, en als men weet dat een samenwerking tussen opera en ballet altijd een klein beetje mank zal lopen, dan zeg ik: “Dit zal niet gaan”.

Gelet op de vaagheid van punt 4 en punt 6 waar ik niet voor of tegen kan zijn, is deze resolutie zonder voorwerp en kan ik u allen, niet alleen mijn fractie, alleen maar oproepen om u te onthouden bij de stemming. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Voorzitter, ik wou iets zeggen, niet op de baritoneske wijze van de heer Arckens en ook niet tegen gronde eigenlijk.

Ik heb de tien aanbevelingen in de resolutie van de meerderheid gelezen. Ze zijn zo algemeen gesteld dat men er moeilijk tegen kan zijn, maar ze zijn ook zo algemeen gesteld dat men zich afvraagt welke argumenten er zijn om voor te zijn.

Het gaat zogenaamd over de volledige sector van de instellingen die onder het Kunstendecreet vallen, maar het is duidelijk dat de aanleiding waarom het voorstel van resolutie is ingediend en straks wellicht zal worden goedgekeurd, over de grote kunstinstellingen gaat. Dan wil ik u er even aan herinneren in welke rommelige communicatiecontext die operatie begonnen is. Tot daaraan toe, maar wat onze fractie stoort, is dat het nog altijd niet duidelijk is waar dit debat naartoe gaat en in welke richting die operatie van samenwerking of fusie moet evolueren. Zolang dat niet duidelijk is, zullen wij ons onthouden.

Wij hebben een eigen voorstel, dat is ingediend door de heer De Gucht, die vandaag verhinderd is, en dat wij liever in de komende weken ten gronde zouden bespreken in de commissie. We hebben daar zo onze eigen redenen voor.

We zullen ons bij de stemming over dit voorstel van resolutie onthouden.

De heer Paul Delva: Ik wil nog even reageren op de zogenaamde ‘vaagheid’ van een aantal elementen in het voorstel van resolutie, namelijk bij punt 4 en punt 6. Punt 4 gaat over de artistieke identiteit van het Ballet van Vlaanderen en van de Vlaamse Opera. In een beslissing van de regering staat duidelijk dat die twee instellingen worden samengevoegd. Er bestond bij heel veel mensen binnen en buiten het culturele veld en bij de instellingen zelf grote vrees dat dit ten koste zou kunnen gaan van de artistieke identiteit en de artistieke autonomie van het Ballet van Vlaanderen.

Daarom stonden wij erop om het heel expliciet te vermelden. En daarom staat onder punt 4 – en ik weet niet waar de vaagheid dan in zou schuilen – dat de artistieke identiteit van het Ballet van Vlaanderen en van de Vlaamse Opera gewaarborgd wordt. Dat wil zeggen dat beide voormalige instellingen absoluut hun eigen identiteit, met een eigen artistiek directeur, zullen kunnen behouden.

Punt 6 gaat over de orkesten. Een van de elementen die ons vandaag bekommeren, is het feit dat een aantal orkesten een zeer gelijkaardig profiel hebben, wat zou kunnen uitmonden in een vrij ongezonde concurrentiële positie. We denken dat het goed zou zijn, mocht, in afspraak met de orkesten, bepaald worden dat de orkesten zouden streven naar een bepaald artistiek profiel, zodanig dat ze veel complementairder zouden kunnen zijn dan vandaag het geval is.

Dat zijn mijns inziens twee belangrijke elementen om toe te voegen. Met de uitleg die ik nu gegeven heb, hoop ik dat de tekst van het voorstel van resolutie nog wat helderder is voor de collega’s.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, mag ik u allen vragen te gaan staan? Ik wil een in memoriam uitspreken voor mevrouw Marie-Rose Morel.

Dames en heren, beste collega’s, voordat wij de hoofdelijke stemmingen aanvatten, wil ik stilstaan bij het overlijden van Marie-Rose Morel. Onze ex-collega was een jonge vrouw en moeder van twee zoontjes. Zij leed aan kanker. Haar tragische overlijden confronteert ons eens te meer met de relativiteit van dit leven.

Marie-Rose Morel werd geboren in Antwerpen op 26 augustus 1972. Zij studeerde geschiedenis en startte haar professionele loopbaan als zakenvrouw. Haar publieke entree in de politiek maakte ze in 2003. Van 2004 tot 2009 zetelde ze in dit halfrond als verkozene van het Vlaams Blok, later Vlaams Belang. Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2006 werd ze gemeenteraadslid in Schoten.

Tijdens haar korte politieke loopbaan hier in het Vlaams Parlement, ging haar interesse in het bijzonder uit naar hoger onderwijs, vorming en taal. Vanuit die belangstelling was zij onder meer lid van de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie. Ook welzijn en gezin, staatshervorming en vakorganisaties kregen haar aandacht.

Marie-Rose Morel nam voor het laatst het woord in dit halfrond op 14 januari 2009, toen het voorstel van decreet tot oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie besproken werd. Niemand kon toen vermoeden dat zij kort daarna ernstig ziek zou worden en we haar twee jaar later zouden herdenken in deze plenaire zitting.

Haar dagboekfragmenten over haar strijd tegen kanker stelde ze vorig jaar nog te boek in ‘Leve het leven’. Zoals ze zelf zei: “Wat ik doe, is niet: vechten tegen de dood. Het is tonen hoezeer het leven de moeite waard is.” Marie-Rose Morel ging steeds tot het uiterste.

Namens u allen, collega’s, wil ik haar echtgenoot, kinderen en familie mijn welgemeende deelneming bij dit verlies aanbieden. Ik wens hun veel troost en sterkte. Mag ik u vragen, uit respect voor de overledene, nu enige ogenblikken stilte in acht te nemen.

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enige ogenblikken stilte in acht.*

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Paul Delva, Philippe De Coene, Lieven Dehandschutter, Bart Caron en Johan Verstreken en de dames Yamila Idrissi en Danielle Godderis-T’Jonck betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd via het Kunstendecreet
– 946 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
70 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
38 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen en de heren Felix Strackx en Erik Tack tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Mieke Vogels en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk over de stakingen in de gehandicaptensector, en over de eisen van het personeel in de voorzieningen voor personen met een handicap en de waarborgen betreffende het uitbreidingsbeleid
– 914 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Gerda Van Steenberge en Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellaties tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, respectievelijk over het hoge aantal jonge leraars uit het kleuter- en lager onderwijs dat het beroep verlaat, en over de vroegtijdige lerarenuitstroom
– 923 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
82 leden hebben neen geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik heb een stemafspraak met de heer Van Malderen.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis, Fatma Pehlivan en Goedele Vermeiren en de heer Jos De Meyer tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Gerda Van Steenberge en Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellaties tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, respectievelijk over het hoge aantal jonge leraars uit het kleuter- en lager onderwijs dat het beroep verlaat, en over de vroegtijdige lerarenuitstroom
– 920 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben neen geantwoord;
8 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Boudewijn Bouckaert en Lode Vereeck, mevrouw Patricia De Waele en de heren Jurgen Verstrepen en Ivan Sabbe tot besluit van de op 25 januari 2011 door de dames Gerda Van Steenberge en Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellaties tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, respectievelijk over het hoge aantal jonge leraars uit het kleuter- en lager onderwijs dat het beroep verlaat, en over de vroegtijdige lerarenuitstroom
– 921 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
87 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Ann Brusseel, Marleen Vanderpoorten en Gwenny De Vroe en de heer Sven Gatz tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 951 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
88 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Elisabeth Meuleman en Mieke Vogels en de heren Bart Caron en Luckas Van Der Taelen tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 952 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
89 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heer Filip Dewinter, mevrouw Gerda Van Steenberge en de heren Wim Wienen en Wim Van Dijck tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 953 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
88 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Jurgen Verstrepen, Peter Reekmans en Ivan Sabbe en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 954 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
7 leden hebben ja geantwoord;
88 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Kathleen Deckx, Vera Celis en Kathleen Helsen, de heren Ludo Sannen, Kris Van Dijck en Paul Delva en mevrouw Veerle Heeren tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problematiek van de zogenaamde witte en zwarte scholen en de resultaten van het beleid inzake gelijke onderwijskansen
– 955 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
71 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben neen geantwoord;
17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Collega's, vooraleer we overgaan tot de stemming over de actualiteitsmoties over de corrosie van de verlichtingspalen, deel ik u mee dat het volgende week Dikketruiendag is. Houd daar dus rekening mee. Afhankelijk van het weer en van uw enthousiasme kleedt u zich best wat warmer of lichter.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Sas van Rouveroij en Marino Keulen, mevrouw Annick De Ridder en de heer Sven Gatz tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen
– 956 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
42 leden hebben ja geantwoord;
69 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van mevrouw Griet Smaers, de heer Dirk de Kort, de dames Lies Jans en Tine Eerlingen en de heren Jan Roegiers, Steve D'Hulster en Marc Van de Vijver tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen
– 957 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
71 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Peter Reekmans, Boudewijn Bouckaert, Jurgen Verstrepen en Ivan Sabbe en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van het op 9 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de problemen met corrosie van verlichtingspalen en het onderhoud van de weginfrastructuur in het algemeen
– 958 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
41 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 16 februari 2011 om 14 uur.

Geen bezwaar? *(Instemming)*

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.52 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Fientje Moerman, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck: familieverplichtingen;

Irina De Knop, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Jean-Jacques De Gucht, Johan Sauwens, Bart Van Malderen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan

Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

■

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia

Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Karim Van Overmeire, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila

Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Wim Wienen

■

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Bart Caron

■

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter

Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Wim Wienen

■

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

■